

AURRERAPEN DOKUMENTUA / PLANAREN ZIRRIBORROA

ZALLAKO ARAU SUBSIDIARIOEN **ALDAKETA**
ZEHATZA, LURZORU URBANIZAEZINAREN
ARAUZKO GAIEI BURUZKOA.

LURZORU URBANIZAEZINEKO PAISAIA BABESTEKO KATEGORIAN
DAUDEN ENERGIA BERRIZTAGARRIEN INSTALAZIOETARAKO
ERABILERAREN ONARGARRITASUNAREN ERREGULAZIOA.

H ARAUA

AURKIBIDE OROKORRA

I. MEMORIA

1.	ALDAKETAREN XEDEA, HELBURUA ETA EREMUA	1
1.1.	ALDAKETAREN XEDEA ETA HELBURUA	1
1.2.	ALDAKETAK ERAGINDAKO LURRALDE-EREMUA	4
2.	ALDAKETAREN EKIMENA ETA ERREDAKZIO-TALDEA	5
3.	ARAUDIAREN ERAGINA ETA LURRALDE- ETA SEKTORE-PLANGINTZAREKIKO KOHERENTZIA	5
3.1.	2019KO LURRALDE ANTOLAMENDUAREN GIDALERROAK	5
3.2.	ENKARTERRIETAKO LURRALDE PLAN PARTZIALA	7
3.3.	NEKAZARITZA ETA BASOGINTZAKO LURRALDE PLAN SEKTORIALA	7
3.4.	ALDAKETAN ERAGINA DUTEN BESTE PLAN ETA PROGRAMA BATZUK	8
3.5.	ALDAKETAREKIN IZAPIDETZEN ARI DIREN LURRALDE PLAN SEKTORIALAK	8
4.	EGUNGO HIRIGINTZA-ESPARRUA	10
4.1.	AURREIKUSITAKO LURRALDE EREDUA	10
4.2.	INDARREKO LURZORU URBANIZAEZINAREN SAILKAPENA ETA KATEGORIZAZIOA	10
4.3.	LURZORU URBANIZAEZINAREN HIRIGINTZA-ARAUDIA	12
4.4.	ARAU SUBSIDIARIOETAKO LURZORU URBANIZAEZINEKO ERABILERAK ETA JARDUERAK, LEGEDIAREN ETA LAGEN ESPARRUAN	14
5.	PROPOSEMENAREN JUSTIFIKAZIOA. ZONAKATZEKO IRISPIDEAK	16
5.1.	GAIAREN ERDIGUNEKO PROIEKTU EOLIKOAK ETA FOTOVOLTAIKOAK	16
5.2.	ZALLAKO MENDIETAKO PAISAIA BABESTEKO OINARRIAK	18
5.3.	ZONAKATZEKO IRIZPIDEAK. LURRALDEAREN ERABILERA-GAITASUNA	28
6.	PLANTEATUTAKO ALTERNATIBAK	42
6.1.	PLANTEATUTAKO ALTERNATIBEN ZERRENTA	42
6.2.	0. ALTERNATIBA. AUKERA PASIBOA	42
6.3.	1. ALTERNATIBA	44
6.4.	2. ALTERNATIBA	45
6.5.	AUKERATUTAKO AGERTOKIAREN JUSTIFIKAZIOA	49
7.	ALDAKETA-PROPOSAMENA	51
7.1.	ZALLAKO PAISAIA BABESTEKO KATEFORIARAKO ERREFERENTZIAZKO HELBURUAK	51
7.2.	ALDAKETA-PROPOSAMENA: ONDORIOZKO ARAUDIA	52
8.	INGURUMEN-EBALUAZIO ESTRATEGIKOAREN ERAGINA	55
9.	KLIMA-ALDAKETARI ETA TRANTSIZIO ENERGETIKOARI BURUZKO HELBURUEKIKO KOHERENTZIA	57
10.	EKONOMIA- ETA FINANTZA-AZTERKETA	58
11.	EGIKARITZE-LABURPENA	59
11.1.	HELBURUA	59
11.2.	ARAU SUBSIDIARIOEN ALDAKETAREN XEDEA	61
11.3.	ALDAKETAK ERAGINDAKO LURRALDE-EREMUA	61
11.4.	PLANTEATUTAKO ALTERNATIBAK	62
11.5.	ONDORIOZKO ARAUDIA	64

II. ARAUDIA

III. ANTOLAMENDU-PLANOAK

- 01.- Ustiapen eoliko eta fotovoltaikoko energia berriztagarrien instalazioetarako erabileraren arauketa, Lurzoru Urbanizaezineko Paisaia Babesteko kategorian.
- 02.1.- Ustiapen eolikoko energia berriztagarrien instalazioetarako erabileraren onargarritasunaren arauketa.
- 02.2.- Ustiapen fotovoltaikoko energia berriztagarrien instalazioetarako erabileraren onargarritasunaren arauketa.

I. ERANSKINA. KONTSULTEN TXOSTENA

MEMORIA

ANTOLAMENDU XEHATUA H ARAUA

1. ALDAKETAREN XEDEA, HELBURUA ETA EREMUA

1.1. ALDAKETAREN XEDEA ETA HELBURUA

Helburua

Zallako Udalbatzak, 2024ko uztailaren 3an, plangintzako Arau Subsidiarioen H arauaren aldaketa puntuala eta herritarrek parte hartzeko programa izapidetzen hasia erabaki zuen.

Administrazioak, hirigintza-antolamenduaren funtzio publikoa betez, hirigintza-plangintza orokorrean lurzoru urbanizaezinaren sailkapena esleitzea, EAELHLren 13. artikulua araberan, honako kasu hauetako batzuetan nahitaezkoa da:

a) Hirigintza-eraldaketarako desegokiak direnean, arrazoi hauengatik:

- Babes-araubide espezifiko baten mende egotea, lurralde-antolamendurako edozein tresnari jarraiki; edo legeria sektoriala aplikatzaren ondorio zuzenagatik; edo hirigintza-antolamenduak kalifikazio hori ematen dienean horien nekazaritzako, basogintzako edo abeltzaintzako balioagatik. Hori, natura-baliabideak ustiatzeko aukerengatik edo fauna, flora edo oreka ekologikoa babesteko duten paisaia-, historia- eta kultura-balioengatik.
- Legeria sektorialak hirigintza-eraldaketa debekatu egiten duenean jabari publikoko elementuak babesteko edo zaintzeko.
- Hirigintza-eraldaketak higadura-arrisku batzuk, lur-jausiak, luiziak, suteak, uholdeak edo bestelako arrisku natural edo teknologiko garrantzitsuak, bereziki hondamendikoak, eragiten dituztenean edo ezabatzen ez dituztenean.
- Ezaugarriak mantentzea beharrezkoa denean azpiegituren, zerbitzuen, zuzkiduren edo ekipamendu publikoen edo interes publikoen osotasuna babesteko.

b) Hiri-garapenerako desegokiak direnean, arrazoi hauengatik:

- Landa-izaera mantentzea beharrezkoa edo komenigarria egiten duten ezaugarriak izatea, hirigintza-garapenerako ereduaren tokiko jasagarritasun-estrategia errespetatzen dela bermatzeko.
- Tokiko lehen sektore ekonomikoa sustatzeko eskakizun bereziak egotea, bereziki lehen sektorearekiko lotura justifikatzen duten aitortutako adierazpen geografikoak edo jatorri-deiturak dituzten udalerrietan.

Lurzoru urbanizaezinari dagokionez, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 53.4.a) artikuluan, lurzoruaren kalifikazioa ezartzen da, Lurralde Antolamenduaren Gidalerroek ezarritako patroiaren arabera eta, hala badagokio, plangintza orokorrak egokitzen jotzen dituen antolamendu-azpikategiak zehaztuz.

Zallako udalerriak, Enkarterrietako eremu funtzionalean, 1999an behin betiko onartutako Arau Subsidiarioak plangintza orokorreko tresna gisa ditu. Arau Subsidiario hauek ez daude 2/006 Legera egokituta, ezta ondoren onartutako lurralde-plangintzara ere. Zallako Arau Subsidiarioek hiri- eta lurralde-eredu hori ezarri zutenetik 25 urte baino gehiago igaro diren arren, ordurako argi zegoen lurraldearen zein osagai edozein hirigintza-eraldaketa edo horien balio endogenoren hutsalderatik kanpo geratu behar ziren, udalerrian natura- eta kultura-elementu gisa garrantzi handia zutelako.

Horregatik, lurzoru urbanizaezin gisa sailkatu ziren. Hala ere, erabilerak eta jarduerak onartzeko eta debekatzeko araubidea Arau Subsidiarioen bidez egin zen, izapidetzeko unean zegoen errealitatearen arabera.

Zalantzarik gabe, errealitate sozioekonomikoa ez da berdina gaur egun. 90eko hamarkadaren amaieratik, teknika-berrikuntzen eta dinamika sozial berrien babesean, bilakaera bat izan da, eta, horren ondorioz, lurzoru urbanizaezinean ezarri nahi diren erabilera eta jarduera berriak sortu dira, egungo gizartearen beharrak eta nahiak asetzeko. Lurzoru urbanizaezinaren erabilera berrien aurrean zaharkitutako Hirigintza-arauen konbinazio horrek benetako tentsioak eta segurtasunik eza sortzen ari ditu Arauen aplikazioan, anbiguotasunik jasotzen edo erakusten ez baitute horiek ezartzeko aukerari buruz, ezta nola ezarri behar diren moduari buruz ere.

Egoera horretan, lurralde-plangintzak eta hiriaren bai eta bere ingurune hurbilenaren garapen jasangarrirako estrategien ekoizpen bizkorrak Arauetan lurzoru urbanizaezinerako jasotzen diren balioak udalaz gaindiko eskalan babestu dituzte. Hala ere, udal mailan, Zallak erabilera egokiak, onartuak eta debekatuak lehendiko erreferente natural eta kulturalen gainean zehaztu egin behar ditu, lurzoru urbanizaezinean lortu nahi diren erabilera berrien arabera.

Zallak Plan Orokor baten bidez Arau Subsidiarioak berrikusteko prozesua hasi badu ere, udalerrriak aldeztu aurretik lurzoru urbanizaezineko erabileren eta jardueren erregulazio eguneratua izatea premiazkoa da. Gutxienez, paisaia-balioak dituzten eta, beren balioen mailaketaren eta erabilera desberdinek eremu horietan duten eraginaren arabera, onargarritasun-araubide bat (baimendua edo onartua) edo debeku-araubide bat ezartzen den eremuetan, modu justifikatuan.

Aldaketa horrek erregulazio orekatua ezarri nahi du, hau da, erabilera eta jarduera horien ezarpenaren antolamendu arrazionala egitea. Horretarako, kontuan hartu behar da, alde batetik, trantsizio energetikoa neutraltasun klimatikora bidera dadin egiten duten ekarpena; eta, bestetik, instalazio horiek ezin direla mugarik gabe ezarri edozein motatako lurzoruetan. Beraz, zonakatzeko bat ezarri behar da, ingurumen- eta paisaia-balio handienak dituztenak babesteko, eta baldintzatzaileak ezarri horiek egokiak edo onartuak diren eremuetan kokatzeko.

Horregatik, Aldaketaren formulazioan Euskal Autonomia Erkidegoko Jasangarritasun Energetikoari buruzko otsailaren 21eko 4/2019 Legean ezarritako helburuak eta Trantsizio Energetikoari eta Klima Aldaketari buruzko otsailaren 8ko 1/2024 Legean zehaztutako jarraibideak kontuan hartu dira.

Hala, Euskal Autonomia Erkidegoko Jasangarritasun Energetikoari buruzko otsailaren 21eko 4/2019 Legeak honako helburu hauek ezartzen ditu (5. artikulua): "i) Jasangarritasun energetikoak berekin dakartzan betekizunak politika publikoetan sartzea, eta, bereziki, lurraldearen antolamenduan, hirigintzan, etxebizitzan, garraioetan, industrian eta energian". Gainera, honako printzipio hau ezartzen du (6. artikulua): "d) Energiaren erabileran hain intentsiboak ez diren garraibideak eta efizientzia energetiko hobea duten instalazioak ezar daitezkeen lehenestea lurraldearen antolamenduko, hirigintzako eta azpiegituretako planetan".

Bestalde, Euskal Autonomia Erkidegoko Trantsizio Energetikoari eta Klima Aldaketari buruzko otsailaren 8ko 1/2024 Legearen 20. artikulua energia-trantsiziorako gidalerro orokor gisa ezartzen ditu, besteak beste, euskal Administrazio publikoei zuzendutako gidalerro hauek: sektore guztien beharrak asetzeko biltegiatze-gaitasun nahikoa duten energia berriztagarrien hedapen azkarra eta ordenatua bultzatzea; eta, bestetik, energia biltegiatzearekin lotutako proiektuak sustatzea eta bultzatzea.

Hala ere, energia berriztagarriaren sustapen hori ezin da baldintzatzailearik gabe egin; aitzitik, ezarpena lurraldeari eta ingurumenari dagokienez jasangarria izango dela ziurtatzen duten antolamendu-tresnak behar dira.

Hain zuzen ere, 1/2024 Legearen 24. artikulua 4. atalak honako hau ezartzen du energia berriztagarriaren arloko gidalerro gisa: *"lurraldeari dagokionez, euskal administrazio publikoek*

antolamenduko tresna arau-emaileak onetsiko dituzte energia berriztagarrien erabilera sustatzeko, itsasoko energiak barne, industria- eta gizarte-garapen orekatuarekin bateragarriak eta lurraldeari zein ingurumenari begira modu jasangarrian ezarrita, natura-ondarea errespetatuz”.

Hain zuzen ere, Aldaketa honen helburua lurraldean energia berriztagarriko azpiegituren erabileraren arrazoizko antolamendu jasangarria ziurtatuko duen dagokion erregulazioa ezartzea da, lurzoru urbanizaezinean dauden paisaia-balioak zainduko dituela ziurtatuz.

Ezin da ahaztu paisaiak garrantzi handia duela lurraldeari buruzko erabaki publikoetan.

Ildo horretan, 2009ko uztailaren 21ean, Europako Kontseiluak 2000ko urriaren 20an onartutako Paisaiaren Europako Hitzarmenari atxikitzea erabaki zuen Eusko Jaurlaritzak. Horrek esan nahi du Euskal Autonomia Erkidegoak hitzarmen horren edukiak bere gain hartzeko eta bere erantzukizun-eremuetara eramateko konpromisoa hartzen duela.

Europako Hitzarmen honen hitzaurrearen arabera, paisaia «Europako natur eta kultur ondarearen funtsezko osagaia da, gizakien ongizatea eta europar identitatea bermatzeko mesedegarria». Paisaia, beraz, lurraldearen funtsezko dimentsioa da, eta, beraz, funtsezko pieza lurraldearen antolamenduan.

Arau Subsidiarioen Aldaketa honen xedea

Aldaketa puntualaren xedea Arau Subsidiarioek Babestutako Paisaiaren kategoriako erabilera egokiak, onartuak eta debekatuak arautzea da, helburua Arauen jatorrizko hiri-lurralde ere duan kontserbatutako balioak babesten jarraitzea izanik, paisaia babesteko lurzoru urbanizaezin gisa sailkatu ziren eta zeuden lurretan, landa-ingurunean ezarri nahi diren erabilera berrien eragina kontuan hartuz. Zehazki, aprobeitxamendu eoliko eta fotovoltaiakoko energia berriztagarriak ezartzearen ondoriozko erabilerei heltzen zaie, paisaian eta naturan duten inplikazio eta eragin larriengatik.

Xede hori lortzeko, proposatzen den Aldaketak Arau Subsidiarioen araudiaren (H Araua) artikulua bakar baten inguruan jarduten du, oso irismen zehatzarekin: lurzoru urbanizaezina paisaia babestuen kategorian.

H Arauaren 3. atalaren aldaketa alde batera utzita, aldaketak ez die Arau Subsidiarioetan ezarritako antolamendu-ereduaren beste egiturazko elementu batzuei eragiten. Gainera, hedaduraz, lurralde-mugaketa (indarrean dagoen antolamendu-planoan ezarritakoa) ez da Paisaia Babesteko Lurzoru Urbanizaezinaren kategoriarako ezarritako mugekiko aldatzen.

Ildo horretan, ez da inola ere egungo ingurumen-babesak aldatzea, murriztea edo ukitzea proposatzen, "atzerakadarik ezaren" printzipioarekin bat etorritik, Auzitegi Gorenaren 2012ko uztailaren 10eko 5538/2012 Epaia (Administrazioarekiko Auzien Sala, 5. atala) zazpigarren oinarrian adierazten duen bezala. Aldiz, aldaketa hori proposatzen da, ingurumenaren atzerakadarik ezaren printzipioan inolako eraginik ez izateko, epaian ulertzen den bezala¹.

Aldaketa honek ez du inola ere lurzoruaren sailkapena aldatuko, ezta indarrean dagoen plangintzak lurralde-eremuari esleitutako kategoriak ere: Arau Subsidiarioetako paisaia babesteko lurzoru urbanizaezina. Lurzoru-kategoria horretako erabileren idazketa hobetzea baino ez du ekarriko, paisaia-balioak babesteko helburuarekin.

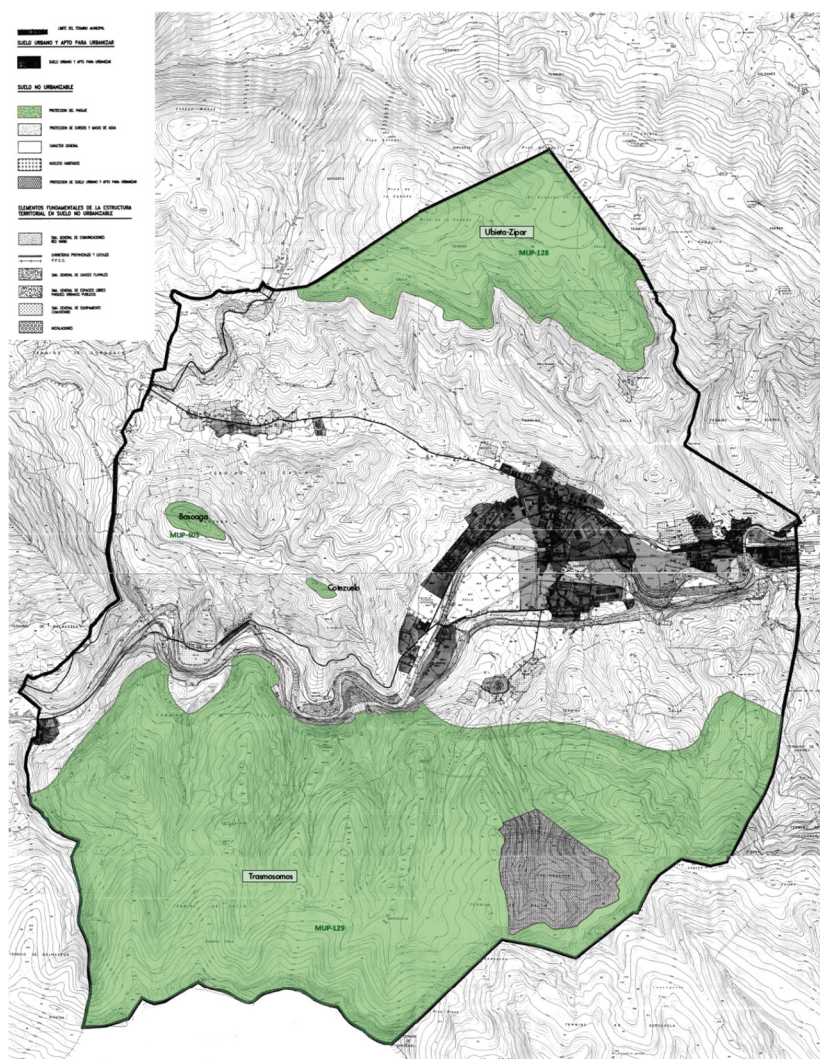
¹ <https://www.poderjudicial.es/search/TS/openDocument/3fb7209e3033e630/20120807>

1.2. ALDAKETAK ERAGINDAKO LURRALDE-EREMUA

Zallako udalerria Enkarterrietako eremu funtzionalean kokatzen da, hego-mendebaldeko posizioa hartuz Bizkaiko hiriburuarekiko.

Aldaketa honen xede den eremua indarreko Arau Subsidiarioetan **Paisaia Babesteko Lurzoru Urbanizaezinaren** kategoria esleituta duen udal-lurraldera mugatzen da. Pieza horiek ia bat datoz 128 eta 129 onura publikoko mendeekin, baita Kadagua eta Otxaran ibaien arteko bi muinoekin ere (Basoaga eta Cotezuelo), planoan ikus daitekeenez:

1. Irudia. Araua aldatu beharreko eremua Pasaia Babesteko Lurzoru urbanizaezinaren kategoria

Udalerri osoko lurraldearen erabilera-gaitasunaren diagnosis eta azterketa xehatua energia berriztagarrien erabilera egokia eta onargarria den eremuen ikuspegi orokor batean egiten da.

2. ALDAKETAREN EKIMENA ETA ERREDAKZIO-TALDEA

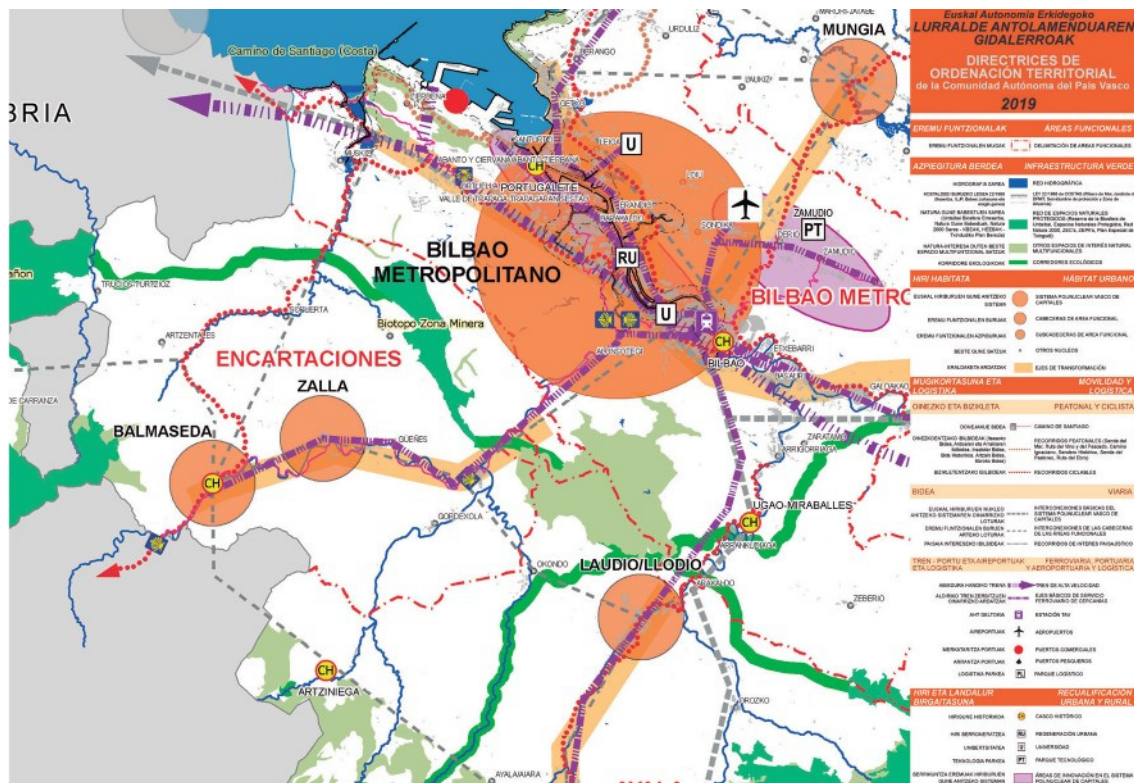
Arau Subsidiarioen Aldaketa hau Zalla Garatuz ABEEK idatzi du, Territorio y Ciudad SLP eta Taperstudio Arkitektura SLP enpresek osatuta, Zallako Udalaren enkarguz eta ekimenez.

3. ARAUDIAREN ERAGINA ETA LURRALDE- ETA SEKTORE-PLANGINTZAREKIKO KOHERENTZIA

Aldaketa hirigintza-legeriaren eta hierarkian gorago dagoen plangintzaren esparru eguneratuan garatzen da, eta hautatutako proposamena lurralde-zehaztapenen barruan sartzen da; besteak beste, honako hauek adierazten dira:

3.1. 2019KO LURRALDE ANTOLAMENDUAREN GIDALERROAK

1997ko Gidalerroen berrikuspenak lurralde-eredua lurralde-erronka berrietara egokitzeko printzipio gidari batzuk ditu oinarri. Erronka horiek, azken batean, 1997ko LAGen lurralde-ereduarekiko berrikusitako lurralde-ereduaren balio erantsia nabarmentzen dute.

2. Irudia. 2019ko LAGen Laburpen Mapa. Zallako lurralde-ingurunea

Berrikuspenean proposatzen den lurralde-ereduak lurralde jasangarri, inklusibo, adimentsu, orekatu, erlazionatu eta parte-hartzailea du xede. Funtsean, 1997ko Gidalerroetan ezarritako lurralde-eredua denboran luzatzen da, gaiaren diziplina-eguneratuta, eta aldaketari dagokionez, honako elementu hauek dira interesgarriak:

- Ingurune fisikoaren antolamendu arloko gidalerroak
- Azpiegitura berdea
- Paisaiari, kultura ondareari, natura-ondareari eta baliabide turistikoiei buruzko zehaztapenak.

2019ko LAGen arabera (3. artikulua), antolamendu-kategoriek lurraldea eremu homogeneousan zonifikatzen dute, lurralde-bokazioaren arabera definituak, eta horietako bakoitzari berariazko erabilera-erregulazioa aplikatzen zaio, ezaugarrien arabera. Bi funtzio dituzte: batetik, hirigintza-plangintzak lurzoru urbanizaezinaren kalifikazioan erabiltzen dituen izendapenak homogeneousizatzea, eta, bestetik, lurzoru hori lurralde-plangintzan eta hirigintza-plangintzan antolatzeak irizpide orokorrak ezartzea, lurzoru urbanizaezinean erabileren eta jardueren erregulazioa orientatuz.

EAEko lurzoru urbanizaezina kokatzeko sei antolamendu-kategoria ezartzen dira:- Babes berezia.- Ingurumen-hobekuntza.- Basoa.- Nekazaritza eta abeltzaintza eta landazabala.- Larre menditarrak.- Azaleko uren babesa. Antolamendu-kategoriak I. eranskineko 2.A atalean garatzen dira.

Lurzoru urbanizaezinean ezartzeko aukera handiagoaren edo txikiagoaren arabera, eta indarrean dauden 2019ko LAGetan ezarritakoaren arabera, erabilerak honako hauek izan daitezke:

1. Erabilera egokia. Erabilera egokia. Oro har, lurzoru urbanizaezinaren berezko erabilerak dira, hau da, nekazaritzako, abeltzaintzako, basogintzako, ehizako edo antzeko erabilera eta ustiaketa, lur guztiak beren izaeraren arabera hartzen dituztenak, hargatik eragotzi gabe erabilera zehatz bakoitzerako araudi xehatuan ezar daitezkeen mugak, bai eta aplikatu beharreko gainerako araudiaren aplikazioa eta, hala badagokio, hura garatzeko egoki diren lizentziak edo baimenak lortzea ere.
2. Erabilera onargarriak. Lurzoru urbanizaezinaren berezko erabilerak edo berezkoak ez direnak dira, eta mota horretako lurzoruetan ezar daitezke, landa-ingurunearen garapen jasangarriari laguntzen diotelako edo horrelako lurzoruetan kokatu behar direlako, jarduketa horien ezaugarriak, eskakizunak edo xedea direla eta. Proiektu zehatz bakoitza interes publikokotzat jo behar da Foru Aldundiaren ebazpen bidez, dagokion udalak eskatu ondoren.
3. Erabilera de. Berariaz debekatuta daudenak dira.

LAGek ingurune fisikoaren erabileren erregulazio bat ezartzen dute antolamendu-kategoria bakoitzerako eta baldintzatzaile gainjarri bakoitzerako, «EAEko ingurune fisikoaren antolamendu-matrize» honetan adierazten dena:

EAEko INGURUNE FISIKOAREN ANTOLAMENDU MATRIZEA MATRIZ DE ORDENACIÓN DEL MEDIO FÍSICO DE LA CAPV 1- Egokia / Propiciado 2- Onargarria / Admisible 3- Debekatua / Prohibido										ERABILERAK / USOS																			
Ingurunearen babesa Protección Ambiental Ingurunearen babesa Protección Ambiental Ingurunearen babesa Protección Ambiental										Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios									
Garapen-plangintza / Planeamiento de desarrollo										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios				Azpiegiturak / Infraestructuras				Eraikuntza erabilerak / Usos Edificatorios							
2 ^a Nekazaritza eta basogintza LPS										Ingurunearen babesa Protección Ambiental		Aisia eta astialdia Ocio y Esparcimiento		Lehen sektoreko baliabideen ustiapena Explotación de los recursos primarios															

3. Irudia. EAEko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroetako ingurune fisikoaren antolamendu-matrizea

3.2. ENKARTERRIETAKO LURRALDE PLAN PARTZIALA

2011. urtean, Enkarterrietako Lurralde Plan Partziala onartu zen, Balmaseda-Zalla (Enkarterriak) eremu funtzionala antolatzeke. Plan hori bat dator Enkarterrietako eskualde tradizionalarekin, 2018an aldatu zena, Paisaiaren Katalogoaren eta paisaiaren kalitate-helburuen arabera.

Aldaketan sartutako gogoeta estrategikoen artean, ingurune fisikoaren antolamenduaren barruan paisaiaren babesa eta Balmaseda-Zalla unitatearen paisaia-kalitatearen helburuak nabarmendu behar dira.

3.3. NEKAZARITZA ETA BASOGINTZAKO LURRALDE PLAN SEKTORIALA

Irailaren 16ko 177/2014 Dekretuaren bidez onartu zen behin betiko, eta honako hauek ditu helburu nagusiak: lurra eta, oro har, nekazaritza-sektorea eta haren bitartekoak defendatzea eta babestea, egungo landa-egoera zehaztea eta plangintza landa-irizpideetatik planteatuko duen lurralde-antolamendua bultzatzea. Beraz, Nekazaritza eta Basogintzako Lurralde Plan Sektorialak (LPS) funtzio bikoitza bete nahi du: euskal landa-espazio pluriaktibo eta multifuntzional baten bideragarritasuna bermatzera bideratutako lurralde-antolamendu bat proposatzea; eta eredu hori lurralde-antolamenduaren arloko erabaki-prozesuetan sartzeko bide bat irekitzea.

Sektoreei dagokienez, LAPak Lurzoru Urbanizaezinean (LUE) nekazaritza- eta baso-erabilerak arautzen ditu, eta haren antolamendu-eremuak EAE osoa hartzen du, aurretik zeuden hiri-eremuak

alde batera utzita. Hiri-eremutzat hartzen dira behin betiko onarpenaren egunean udal-plangintza orokorrean hiri-lurzoru, lurzoru urbanizagarri edo lurzoru urbanizagarri gisa sailkatuta dauden eremuak.

Kanpoan geratzen dira, halaber, Naturagune Babestuak (Parke Naturalak eta Biotopo Babestuak), Urdaibaiko Biosfera Erreserbaren eremua eta hezeguneak, Hezeguneen LPSan xehetasunez antolatuta, eta Itsasertzeko LPSan definitutako Itsasertzeko Babes Bereziko Eremuak.

Indarrean dauden Lurralde Plan Partzialek (LPP) babestutako Lurzoru Urbanizaezinari dagokionez, Nekazaritza eta Basozaintzako LPSaren zonakatzea subsidiarioa da eremu horietan – LZPen lehentasun juridikoa dela eta –, hark definitutako Balio Estrategiko Handiko eremuetan izan ezik, horietan lurralde-antolamenduko bi tresnen araudirik zorrotzena nagusitzen baita.

3.4. ALDAKETAN ERAGINA DUTEN BESTE PLAN ETA PROGRAMA BATZUK

Arau Subsidiarioen Aldaketa honen formulazioan kontuan hartu diren eta, bereziki, Hasierako Dokumentu Estrategikoan kontuan hartu diren lurralde- eta ingurumen-plangintzako beste tresna batzuk, hurrengoak dira:

- Ibai-erreen ertzak antolatzeko Lurralde-Plan Sektoriala (isurialde kantaurrea)
- Hezeguneak antolatzeko Lurralde-Plan Sektoriala.
- Balmaseda-Zalla eremu funtzionaleko paisaiaren katalogoa, Enkarterriko LPPn sartua.
- Zallako Euskal Kultura Ondarearen Zentroaren datu-baseetan erregistratutako elementuak.
- Energia berriztagarrien lurralde-plan sektoriala (hasierako onarpena).
- Bisoi Europarra Berreskuratzeko Plana.
- Sai zuria berreskuratzeko plana.
- Klima 2050 Estrategia.

3.5. ALDAKETAREKIN IZAPIDETZEN ARI DIREN LURRALDE PLAN SEKTORIALAK

Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumeneko sailburuaren 2023ko apirilaren 27ko Aginduaren bidez, hasierako onarpena eman zitzaion Euskadiko Energia Berriztagarrien Lurralde Plan Sektorialari.

Era berean, 2024ko abenduaren 20an, Euskadiko Energia Berriztagarrien Lurralde Plan Sektoriala behin-behinean onartu zen Industriako, Trantsizio Energetikoko eta Jasangarritasuneko sailburuaren agindu bidez.

Izapidetzen ari den LPSaren izaera lurralde-antolamendurako tresna bat izatean datza, energia berriztagarrien instalazioak nolabaiteko ordenarekin ezartzeko. Hori dela eta, garrantzi berezia ematen zaio kokalekuak identifikatzeari, kokapena handiagoa delako lurralde-mailako kontrola behar duten instalazioetarako, hain zuzen ere, garapen horiek arautzeko eta garapenean interesa duten pertsonen esku ez uzteko.

Argitu behar da LPS honek ez duela energia-politika ezartzen energia-helburuen arloan (energia-estrategiek egiten dute), baizik eta bere eskumenak hedapen berriztagarriaren lurraldekako banaketan oinarritzen direla, teknologia mota bakoitzaren ingurumen-eragina eta lurraldearen harrera-gaitasuna kontuan hartuta.

LPS honek, lurralde-tresna gisa, lurralde-eredu bat proposatzen du, instalazio mota bakoitzerako lurraldeak duen harrera-ahalmenaren arabera. Ez du esan nahi, inola ere, eremu mugatu guztiak garatu behar direnik, horretarako izapideak proiektu-mailan egin behar baitira; aitzitik, lurraldearen gaitasuna mailakatu eta bokazio handiagoko eremu batzuk eta instalazio berriztagarrietarako bokazio txikiagoko beste batzuk ezartzen ditu soilik, eta energia-estrategiek markatu behar dute beharrezko garapen-erritmoa, 2030 eta 2050erako helburu estrategikoen arabera eta aurrerapen teknologikoaren arabera, zeinak ekoizpen unitarioa hobetu baitezake leku berean ekoizpena handituz.

Izapidetzen ari den Energia Berriztagarrien LPSak eremu batzuk identifikatzen ditu, AKEak (Aukeratutako Kokapen Eremuak), eskala handiko instalazioak ezartzeko erreserbatzen direnak. Lurralde Plan Sektorial hau indarrean sartzen denetik behin-behineko onespeneraren dokumentuko 23. arauaren arabera, eskala handiko sorkuntza-eremu hautatuetan (LPS honetan mugatuta daudenak) sortze eolikoko eta fotovoltaikoko eskala handiko instalazioak ezartzeko, ez da geroko plangintzarik egin behar, ez lurralde-plangintzarik, ez hirigintza-plangintzarik, ez eta foru-aldundiek interes publikoko deklarazioa egin beharrik ere, LPSan araututa daude eta. Bestalde, 25. arauak aukera emango du eskala handiko sorkuntza-instalazioak ezartzeko LPS honetan hautatutako kokapen-eremuetatik kanpo, aldeko baliabidea duten gaitasun handiko eta gaitasun ertaineko eremuetan; ezarpen hori udalerriko HAPOn mugatuz gaitu ahal izango da (berrikustean edo funtsezkoa ez den aldaketaren bidez).

Eta, bigarrenik, LPSak gainerako lurraldea gaitasun-eremuetan graduatzen du, dagoen baliabidearen eta ingurumen-sentikortasunaren arabera; bertan, dagozkion instalazioak ezarri ahal izango dira – eskala handia, eskala ertaina edo eskala txikia –.

Hala, izapidetzen ari den LPSren 26. artikulua proposatzen du eskala ertaineko instalazioak zuzenean ezarri ahal izango direla haienez berariaz mugatzen diren hautatutako kokapen-eremuetan. Eta, kasu horretan, dagokion eremu funtzionaleko LPPak edo HAPOk definituko ditu. Mugaketa hori beti egin behar da eskusio-eremuak ez diren eta kasuan kasuko energia motarako lurralde-gaitasun oso txikia ez duten eremuetan.

Izapidetzen ari den LPSak ez ditu erabilera publikoko mendiak energia berriztagarriak ezartzeko salbuespen-eremutzat hartu, mendiaren aprobetxamendu normalarekin bateraezina ez dela ulertuta. Hala ere, xedatzen du baimena lortzeko beharrezkoa izango dela aurrez txosten espezifiko bat egitea, paisaiaren gaineko ondorioen garrantzia baloratzeko eta, hala badagokio, hartu beharreko neurri zuzentzaileak proposatzeko.

Argitu behar da izapidetzen ari den LPSak lurralde-mailan egiten duen gaitasun-azterketak ez duela baztertzen udal-mailatik egindako beste azterketa batzuekin osatu ahal izatea (holan ondorioztatzen da 26. artikulutik).

Izapidetzen ari den LPSak adierazten duenez, leku jakin baten gaineko paisaia-inpaktua minimizatzeko, proiektu zehatzari buruzko azterketa xehatua egin behar da, babestu beharreko paisaia-unitatean dauden tokiko ezaugarriak eta baldintzak kontuan hartuta. Eta uste du azterketa xehatu hori egiteko tresna egokiena ingurumen-inpaktuaren azterketa izango dela, bertan identifikatu ahal izango baitira eragin handieneko elementu eragileak, hala badagokio, ezabatze edo lekualdatzeko-.

Hala ere, ezerk ez du eragozten paisaiaren azterketa berezi hori udal hirigintza-plangintzaren mailan egitea, eskala egokia baitu paisaiaren balorazioa egiteko, energia berriztagarriko instalazioak ezartzeko ahalmen handiagoa edo txikiagoa duten udalerriko eremuak identifikatzeko aldera, funtzio hori proiektu zehatzarekin batera doan Plan Berezi batera igorri beharrik gabe.

4. EGUNGO HIRIGINTZA-ESPARRUA

Zallako Arau Subsidiarioak 1998an onartu ziren behin betiko, eta 1999ko maiatzaren 25ean EHAAn argitaratuz jarri ziren indarrean. Harrezkero, aldaketa ugari izan ditu, hiri-lurzoruan eta lurzoru urbanizagarrian batez ere. Arau subsidiarioek indarraldi mugagabea dute, antolamendu-plan orokor batek ordeztu ez dituen bitartean. Zallako Udalak egingo du plan orokor hori.

4.1. AURREIKUSITAKO LURRALDE EREDUA

Zallako **Lurralde Eredua** produkzio-sarean (industria-sektorearen pixkanakako tertziarizazioa ezaugarri duena) eta bizitegi-sarean (bizitegi-kokalekuak deszentralizatzeko eta dibertsifikatzeko joera duena) hautematen diren eraldaketak birbideratzeko oinarritik abiatzen da.

Hori guztia Ingurune Fisikoaren birkualifikazioan eta lurraldea egituratzen duten Sistema Orokorren eraldaketan oinarrituta, elementuen hierarkiarekin bat etorritik, eta lurzoru urbanizaezinean honako helburu hauek lortu nahi dira:

- Ekologia-, paisaia-, ekoizpen- eta zientzia- balioak kontserbatzea.
- Degradatuta dauden ingurune naturaleko elementuak eta prozesuak hobetzea, berreskuratzea eta birgaitzea.
- Behar bezala aprobetxatu ez diren baliabide naturalak indartzea.

4.2. INDARREKO LURZORU URBANIZAEZINAREN SAILKAPENA ETA KATEGORIZAZIOA

Lurzoruaren sailkapenari eta **kalifikazioari** dagokionez, Arau Subsidiarioek, 3.3 Arauan, lurzoru urbanizaezinean 5 erabilera-zona edo erabilera-kategoria bereizten dituzte, babestu beharreko helburuarekin lotuta:

A) IZAERA OROKORREKO LURZORU URBANIZAEZINA

Honako hauek bateragarri egiten eta erlazionatzen saiatzen dira: alde batetik, familia bakarreko eta bi familiako etxebizitzak eraikitzea ez onartzeko irizpide murriztailea, nekazaritza eta abeltzaintzako lanekin benetan lotuta daudelako justifikatutako kasuetan izan ezik; eta, bestetik, nekazaritza-izaerako eraikinak, espezifikokoak eta lurzoru mota horri dagozkionak.

Lehen punturako biztanle-gunearen definizioa erabiltzen da, eta 10.000 m²-ko azalera esleitzen zaio dagokion familia bakarreko eraikinari.

Bigarren punturako, zenbait parametro zehazten dira arauetan.

B) PAISAIA BABESTEKO LURZORUA

Horrela kalifikatzen dira udalerriko gailurrak, eta eraikinak edo babeslekuak eraikitzeke erabateko debekua proposatzen da, artzaintzari edo eremuko jarduera primarioei hertsiki lotutakoak izan ezik. Eduki hori 4.7.3 arau orokorrean dago.

C) UR-IBILGUAK ETA UR-MASAK BABESTEKO LURZORUA

Uholdeak Prebenitzeko Plan Integralak hainbat gomendio proposatzen ditu ibaien arroen beheko zonen hirigintza-tratamendurako, funtsean eraikuntza-erabilerak murriztean oinarrituta.

Zallatik igarotzen den Kadagua ibaiaren arroaren kasu zehatzerako, plangintza jarduketa hauekin koordinatzeko zenbait neurri proposatzen dira, hala nola:

- 1º.- Berariaz eragindako eremuetan eraikitze debekua, kautelazko neurri gisa, uholde-arrisku guneak Babes Lurzoru gisa kalifikatuz eta haren eraikigarritasuna ahalik eta gehien mugatuz.
- 2º.- Ibaiaren ondoan kokatzea espazio libreetarako edo eraikuntzarik gabeko ekipamenduetarako lurzoru-erreserbak, ertzetan kokatu behar diren hiri-lurzoruaren garapen berriko eremuetan sortuak, erdiko bizitegi-eremua osatu eta ekipatzeko; horrela, eraikin berriak ibaiaren ertzetatik urruntzea lortuko da.
- 3º.- Ibaia bideratzea Oxibar ibarrean, ibilgua Aranguren herrigunetik bereiziz.

Neurri horiek guztiek, batez ere, meandroak kenduz bideratze-lanak egiteari eta ibaiaren sekzioa handitzeari buruzkoek, nabarmen hobetuko dituzte egungo baldintzak.

D) BIZTANLEGUNEAK

Zallako udalerrian baserri-taldeak daude, eta auzo edo herrixka batzuk osatzen dituzte, euskal landa-eremuko bizimoduaren ezaugarri direnak.

Lurzoru urbanizaezinerako araudi orokorra bereizketarik egin gabe aplikatzea saihestu nahi da, kasu horiek modu espezifikoan tratatuz eta hirigintzan irautea ahalbidetuko duen Araudi zehatz bat emanez.

Eremu horiek mugatzeko irizpidea muga bat ezartzean datza, barruan eraikin berriak eraiki ezin izateko, lehendik dauden kopurua mantenduz. Gehieneko tasa da hori, eta, nolahi ere, murriztu egin daiteke kokagunearen ezaugarri topografikoek aholkatzen badute, hala egiten baita nukleo bakoitza kontuan hartuta.

Horretarako, gune horien partzela-egituren ezagutza erabiltzen da, bai eta araudia bera ere, zeinaren arau berezietan arautzen baitira eraikuntza berriak bideragarriak izateko baldintza zehatzak.

E) HIRI-LURZORUA BABESTEKO BABES-LURZORUA ETA LURZORU URBANIZAGARRIA

Zallako erdialdeko eremuetan dauden Hiri Lurzoruaren eta Lurzoru Urbanizagarrien perimetroko eremu jakin batzuek erabilera berriak hartzeko nolabaiteko ahalmena dute etorkizuneko Araudiaren Berrikuspenetan, eta oraingoz ezin da aurreratu horien xedea zein izan daitekeen, ez erabilera globalari dagokionez, ez erabilera horren intentsitatearen ezaugarri izan behar duten parametroei dagokienez.

1999ko Arau Subsidiarioek, kategoria horrekin, epe luzera etorkizuneko hirigintza-antolamendurako zailtasunak ekar zitzaketan jarduketak mugatu nahi zituzten, gaur egun erdigunearen perimetro diren Lurzoru Urbanizagarrietan gertatzen den bezala; izan ere, Plana egikaritzean desagertu beharko diren eraikinak sartzen dituzte beren mugaketan, dagozkien kostuekin.

Araudiak, kautelaz, eraikin berriak egiteko debekua ezartzen du, eta lehendik dauden erabilera eta ezaugarriak mantentzen ditu, lortu nahi den helburua bermatzeko.

Adierazitako eremuak hiri-izaerako hiru fokuen artean daude: Mimetiz, Aranguren eta Allendelagua, eta Mimetiz eta Allendelagua hiriguneen mendebaldean.

F) LURZORU URBANIZAEZINEKO BESTE ERABILERA BATZUK

Lurzoru urbanizaezineko aurreko kalifikazioez gain, lurzoru-mota horretan Ekipamendu Komunitarioko Sistema Orokorraren berezko beste elementu batzuk adierazten dira, baita

Komunikazio Sistema Orokorrei, Espazio Libreei, Ibai-ibilguei eta Instalazio Orokorrei buruzkoak ere, dokumentazio grafikoan jasota daudenak eta araudian araututa daudenak.

4.3. LURZORU URBANIZAEZINAREN HIRIGINTZA-ARAUDIA

Zallako indarreko hirigintza-araudia, arau subsidiarioetan txertatuta dagoena, hiru bloketan egituratzen da; arau orokorrak, zonaka xehatutako arauak eta eraikuntza-ordenantzak bereiziz. Aldaketa honetarako interesgarriak dira lurzoru urbanizaezinari eragiten dion sekzioa eta, bereziki, Paisaiaren Babesa kategoriari eragiten diona.

ARAU OROKORREK lurzoruaren sailkapenaren erregulazioa eta lurzoru urbanizaezinaren araubidea ezartzen dituzte; bereziki, honako alderdi hauek dira baliagarriak proposatutako aldaketarako:

2.4. ARAUA. – Antolamendu-tresnak

.....

C) LURZORU URBANIZAEZINEAN:

Plan Berezien bidez. Helburu hauek izan ditzakete:

- a) Sistema Orokorren azpiegiturak garatzea.*
- b) Paisaia-intereseko eremuak, komunikazio-bideak, jolas- eta aisialdi-guneak edo antzekoak babestea, kontserbatzea edo balioztatzea.*

Hirugarren kapituluak, lurzoruaren araubide orokorrari dagokionez, 3.3 arauak lurzoru urbanizaezin osorako ezartzen ditu hura garatzeko hirigintza-araubidea eta tresnak, besteak beste:

3.3 ARAUA.- Lurzoru urbanizaezinaren araubidea

Definizioa

Lurzoru urbanizaezina osatzen dute beren baldintza naturalengatik, beren ingurumen-, paisaia- edo ekologia-ezaugarriengatik, nekazaritza-balioagatik edo aukeratutako lurralde-ereduagatik horrela sailkatzen diren udal-lurraldeko lurrak, urbanizazio-prozesutik kanpo gera daitezen, baliabide naturalak zentzuz erabiltzeko.

Kategoriak

Erabilera-baldintzen erregulazio desberdinaren ondorioetarako, lurzoru urbanizaezina honako kategoria hauetan banatzen da:

- a) Lurzoru Urbanizaezin Orokorra.*
- b) Babes Bereziko Lurzoru Urbanizaezina.*
  - Paisaia babestea.*
  - Ur-ibilguen eta ur-masen babesa.*
  - hiri- lurzoru eta lurzoru urbanizagarria babestea;*
  - Biztanleguneak.*
- c) Sistema orokorrak eta azpiegiturak garatzeko lurzoru urbanizaezina (...)*

Hirigintza-araubidea

1.- Lurzoru urbanizaezinak barne hartzen du arauak landa-ingurunearen berezko jardueretara bideratzen duten udal-lurraldearen zatia. Arau hauek eraikuntzari,

erabilerari eta eraldaketei ezarritako mugek ez dute inolako kalte-ordainik jasotzeko eskubiderik emango, baldin eta muga horiek ez badiote eragiten landa-errendimendua dela-eta lursailak duen hasierako balioari.

2.- Lurzoru urbanizaezina bere izaerari ondoen egokitzen zaion moduan erabili beharko da, komunitatearen beharren mende. Lurzoru urbanizaezineko jabetza-eskubidearen eduki normala lurrak hasiera batean erabili ahal izan ziren nekazaritza-errendimenduak edo errendimendu naturalak zehazten du, ustiategiari dagokion funtzio sozialaren arabera. Inola ere ezingo zaio hirigintza-itxaropenik aitortu lurzoru urbanizaezinari.

3.- (...).

....

Lurzoru urbanizaezineko plangintza-tresnak.

1.- Arau hauetako zehaztapenak garatzeko, lurzoru urbanizaezinean Plan Bereziak idatziko dira, jarraian zehazten diren baldintzetan:

- a) Lurzoru urbanizaezinean sistema orokorrak, oinarrizko azpiegiturak eta ekipamenduak garatzeko plan bereziak, horien edukia edozein dela ere. Era berean, justifikatu egin beharko da Hiri Antolaketako Arauen zehaztapenak behar bezala errespetatzen direla lurzoru mota horri dagokionez.*
- b) Babespeko lurzoru urbanizaezineko plan bereziak, bereziki babestu beharreko balioak hobetzeko eta kontserbatzeko.*
- c) Erauzketa-jarduerak eta hondakin solidoak berreskuratzeko eta tratatzeko plan bereziak.*

2.- Plan Bereziek ezin izango dute, inola ere, Arau hauek esleitutako erabilera nagusia aldatu, baina baimendutako erabileren eta baimendutako erabilera osagarrien baldintzak arautu ahal izango dituzte.

ARAU XEHATUETAN, Paisaiaren Babesaren kategoria H Arauan arautzen da, honako kontsiderazio hauekin:

H. ARAUA LURZORU URBANIZAEZINA. PAISAIA BABESTEKO ARLOAK.

H.1 Arau orokorra :

Kalifikazio honetako eraikuntza-aprobetxamendua nulua da, bai eraikin publikoetan, bai pribatuetan.

H.2 Lehendik dauden eraikinak:

Lehendik dauden baserriei I-14 Araua aplikatuko zaie, gainerako eraikinak antolamendutik kanpo geratuko dira.

Planeamenduko Arau Subsidiario hauetan lurzoru urbanizaezinari buruz xedatutakoak ez dio kalterik egingo indarrean dagoen Mendiei buruzko Legeari. Lege hori, nolana ere, aplikatzekoa da.

H Arauan ezarritako erregulazioarekin planteatzen den gai nagusia haren irismena da, energia berriztagarriko instalazioen onargarritasunari dagokionez; izan ere, honako hau xedatzen du arau orokor gisa: "kalifikazio horretako eraikuntza-aprobetxamendua deuseza da, bai eraikin

publikoetarako, bai pribatuetaarako", eta energia berriztagarriko instalazioak ez dira eraikuntza edo eraikuntza-aprobetxamendu gisa gauzatzen. Beraz, zehaztugabetasun horrek segurtasun juridikorik eza ekarri du instalazio horien onargarritasunari buruz.

Nolanahi ere, H Arau Bereziaren egungo erregulazioa ez da nahikoa, bereziki, energia berriztagarriko instalazioekin lotutako erabilerei dagokienez, eta egungo idazketak arriskuan jartzen du paisaia-balioak babestea, hori baita lurzoru babestu gisa kategorizatzeak arrazoia, mota horretako instalazioak ezartzeak, eraikin gisa identifikatu ezin badira ere, paisaia eragin handia badu, haien kokapenaren eta ezartzeko dentsitatearen arabera.

Hain zuzen ere, H Arau hori aldatzea proposatzen da, Arauen eredian defendatzen diren paisaia-balioak finkatzeko, udalaz gaitzak plangintzak jardura berrien aurrean zehaztutako baldintzen arabera.

4.4. ARAU SUBSIDIARIOETAKO LURZORU URBANIZAEZINEKO ERABILERAK ETA JARDUERAK, LEGEDIAREN ETA LAGEN ESPARRUAN

Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen arauketaren esparruan, lurzoru urbanizagarriak betetzen ditu lursailen hirigintza-erlaketak bidegabea den eta hiri-garapenerako desegokiak diren baldintzak.

Zallako arau subsidiarioak 2/2006 Legea baino lehenagokoak badira ere, lurzoru urbanizagarriaren sailkapenak aipatutako legeak ezartzen dituen irizpide berberei erantzuten die.

Horrela, 2/2006 Legearen 13.1 artikuluen arabera, lurzoru urbanizaezin gisa sailkatzeak, honako irizpide hauek aplikatuko dira:

- a) Lursailen hirigintza-erlaketaren desegokitasuna.
- b) Lursailak hiri-garapenerako desegokiak izatea.

Bestalde, Zallako 1999ko Arau Subsidiarioen 3.3 Arauak Lurzoru Urbanizaezina osatzen dute beren ezaugarri naturalengatik, ingurumen-, paisaia- edo ekologia-ezaugarriengatik, nekazaritza-balioagatik edo aukeratutako lurralde-ereduagatik horrela sailkatzen diren udal-lurraldeko lursailak, urbanizazio-prozesutik kanpo gera daitezten, baliabide naturalak zentzuz erabiltzeko.

Eta Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 13. artikuluen 2. apartatuak xedatzen duenez, ez da bidezkoa lursailak hirigintzaren aldetik erlaketzea, besteak beste (a) «babes-araubide espezifiko baten mende daudenean, lurralde-antolamenduko edozein tresnaren arabera, edo sektoreko legeria aplikatzaren ondorio zuzenagatik, edo hirigintza-antolamenduak kalifikazio hori ematen dielako nekazaritzarako, basogintzarako edo abeltzaintzarako duten balioagatik, natura-baliabideak ustiatzeko aukerengatik edo paisaia-, historia- eta kultura-balioengatik, fauna, flora edo oreka ekologikoa babesteko».

Adierazi den bezala, Zallako Arau Subsidiarioetan, landa-inguruneak paisaiaren balioa irizpide bat da babes bereziko lurzoru urbanizagarriko zonetako bat identifikatzeko, hau da, 3.3. Arauan egiten den paisaia babesteko lurzoru urbanizaezina identifikatzeko.

Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 28. artikuluan arautzen dira lurzoru urbanizaezineko erabilerak eta jarduerak, 3. Atalean hurrengoak xedatzen: "Lurzoru urbanizaezin gisa sailkatutako lursailen onargarriak dira Lurraldearen Antolamendurako Artezpideak edo lurralde-antolamenduko arau eta tresnek berariaz egokitzen eta beharrezkotzat

jotzen dituztenak lurzoru horiek zentzuz eta landa-izaerarekin bat etorritik erabiltzeko, eta lurzoruaren hirigintza-eraldaketarik eragiten ez dutenak eta lurzoru hori hirigintza-helburuetarako erabiltzea eragiten ez dutenak.

Eta 5. apartatuak ezartzen du lurzoru urbanizaezinean egin ahal izango direla:

- a) Legeria sektorial aplikagarriak edo lurralde-plangintzak interes publikokotzat jotako zuzkidurak, ekipamenduak eta jarduerak ezartzeko berariaz eta eskusiboki bideratutako jarduketak, betiere, eta kasu jakin bakoitzerako, gainera, dagokion foru-aldundiak ebazpen bidez interes publikokotzat jotzen baditu, hogeit eguneko jendaurreko informazioaren izapidea egin ondoren.
- b) Lurralde- eta hirigintza-plangintzan administrazio publikoek eman beharreko erabilerak eta zerbitzuak ezartzeko aurreikusitako obrak.
- c) Proiektatutako bideak eta bideak, eta horiek egikaritzeko eta mantentzeko azpiegiturak edo sareak, lurralde- eta hirigintza-plangintzaren arabera eta dagokion legeria sektorialaren arabera.

Bestalde, EAEko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroek ingurune fisikoaren antolamendu-kategoria bakoitzean ezartzen diren erabilerak arautzen dituzte irizpide orokor batekin, erabilera sustatuen, onargarrien eta debekatuen bidez. Memoria honetako 3.1 atalean, LAGek xedatzen duten erabilera-matrizea adierazten da.

Babes bereziko eremuetan, oro har, esku-hartze antropikoa mugatzeko irizpideari eusten zaio, lehendik zegoen egoerari eustera mugatuz, eta eremua aprobetxamenduaren mende badago, aprobetxamendu hori modu jasangarrian bultzatzea, erabilitako baliabidea berritzen dela ziurtatuz.

Paisaia babesteko lurzoru urbanizaezinaren eremuen H arauan egiten den erregulazio xehatua da aldaketa honen xede dena, eta aldatzea proposatzen da kontuan hartuta Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legean ezarritako zehaztapenak, LAGetan ezarritakoak, Euskal Autonomia Erkidegoko Jasangarritasun Energetikoari buruzko otsailaren 21eko 4/2019 Legean ezarritako helburuak eta Trantsizio Energetikoari eta Klima Aldaketari buruzko otsailaren 8ko 1/2024 Legean definitutako gidalerroak.

Nolanahi ere, Arau Subsidiarioek lortu nahi duten helburua, hots, Zallakoa, ziurtatu nahi da, paisaia-balio garrantzitsuak dituzten eremuak lurzoru babestu gisa sartzerakoan; helburu hori ziurtatu behar da, H Arauaren egungo araudia osatuz, energia berriztagarriko instalazioen erregulazio egoki batekin, instalazio horiek horretarako egokiak diren eremu jakin batzuetan ezar daitezzen ahalbidetzeko, beste batzuk identifika daitezzen, zeinetan ezarpena onargarria izango baita baldintzatzaile jakin batzuen arabera, eta, azkenik, paisaia-balioetan eragin handia izateagatik erabilera baztertu behar den eremuak ezar daitezzen.

Azken finean, 1/2024 Legearen 24. artikuluko 4. apartatuan ezarritako jarraibidea garatu nahi da: «Lurralde-mailan, EAEko administrazio publikoek antolamenduko arau-tresnak onartuko dituzte, energia berriztagarrien erabilera sustatuz, (...) bateragarriak izango direnak industria- eta gizarte-garapen orekatu batekin eta lurralde- eta ingurumen-ezarpen jasangarri batekin, natura-ondarea errespetatuko duena».

5. PROPOSEMENAREN JUSTIFIKAZIOA. ZONAKATZEKO IRISPIDEAK

Zallako geografiaren balio naturalen konstantzia beti presente egon da herritarren kolektiboarentzat, duela mende laurden baino gehiago behintzat, 1998an onartu eta 1999an indarrean jarri zen hirigintza-plangintzako udal-tresnan, Kadagua bailarako nortasun-gakoak gordetzearen aldeko apustua egiten baitzuen. Arauen behin betiko onarpena da antolamendu-ereduan gizartearen eskaerak jasotzen dituen lehen hirigintza-dokumentuetako bat, baina baita paisaia eta natura elementuen benetako presentzia ere, non gizartea eremu geografiko² edo bizi-eremu horren parte sentitzen den.

Zalla leku berezi bihurtzen duten elementu fisiko eta naturalak mantentzearen, aldaketa hau justifikatuta geratzen da, une hartako Arauetan jasota ez zeuden jardura eta proiektu hasiberriak kontuan hartuta. Izan ere, gaur egun arte kontserbatutako paisaiaren espiritua hutsaldu eta behin betiko desagerraraz dezakete. Beraz, aldaketa justifikatzen da kategoria horretako lurzorua okupazioa arautu behar delako, udal-plangintzatik gaur egun babestuta dagoen paisaia alda dezaketen eta ingurumen- eta ondare-interesa aitortu zaien jarduerengatik.

5.1. GAIAREN ERDIGUNeko PROIEKTU EOLIKOAK ETA FOTOVOLTAIKOAK

Lurzoru urbanizaezinean energia berriztagarrien proiektuak hedatzea errealitate bat da gaur egun lurralde guztietan, eta beraz baita, Euskal Autonomia Erkidegoan ere. Energia berriztagarriak energia-iturri agortezinak dira, erregai fosilak ez bezala. Iturri berriztagarriek energia garbiagoa eta iraunkorragoa izateko aukera ematen dute epe luzera, eta horren emaitza da energia garbia lortzea, aktibo naturalak eta ekologikoak suntsitzearen kontura, proiektu eolikoak eta fotovoltaikoak ezartzen diren lekuetan.

Oro har, iraunkortasunaren eta trantsizio klimatikoaren ikuspegitik, energia berriztagarrien inpaktua oso ona izango dela esan daiteke, energia-ekoizpenaren deskarbonizazioagatik, eta, horrela, berotegi-efektuko gasen emisioak murriztuz. Bestalde, baliabide berriztagarriak lortzeak ez dirudi baliabide ez-berriztagarrien horniduraren berezko inpaktuak sortzen dituenik, zuzeneko lorpena baita, erauzketa inbasiborik, hornikuntzarik edo baliabideen garraiorik gabe, petrolioaren eratorrien kasuan, adibidez. Halaber, EAEko energia-sektoreak independentzia handiagoa izaten laguntzen du, lurraldearen erresilientzia areagotuz klima-aldaketaren aurrean, eta ekonomia zirkularra bultzatuz. Hala ere, **proiektu horiek ezartzerakoan erreferente naturalak errespetatu behar dira, gutxienez, biodibertsitateari eusteko elementu eta faktore esanguratsu, berezi eta funtsezkoenak zainduz.** Zentzu honetan, deskarbonizazioa eta energia-independentzia sustatzen bada ere, teknologia horien ezarpena fiskalizatu egin behar da, kokatu nahi diren eremuaren harrera-ahalmena aztertuz.

Oinarrizko balorazio batean, esan daiteke proiektu eolikoak edo fotovoltaikoak ezin duela onuragarri izan, baldin eta berekin badakar biodibertsitatearen zuzeneko galera, Zallako identitate-paisaia suntsitzea edo udalerriko natura-balioak galtzea. Ildo horretan, jardura mota horiek hain sentikorrak ez diren edo, kokapenerako planteatutako alternatiben arabera, gutxienez harrera-ahalmen handiagoa duten eremuetan bateragarri egiteko ahalegina egin behar da. Horregatik, teknologia horiek klima-aldaketarekin, paisaiarekin, kultura-ondarearekin, ingurune sozioekonomikoarekin, segurtasunarekin eta osasunarekin eta ingurumen-balioekin bateragarriak direla bermatzeko, beharrezkoa da eremu horiekin lotutako plangintza-, kudeaketa- eta legeintza-tresna guztiak sakon aztertzea, ondorioztatu ahal izateko energia berriztagarrien ezarpena horiekin bateragarria izateaz gain, haien gidalerro, helburu eta jarduketa-ildo asko indartuko dituela.

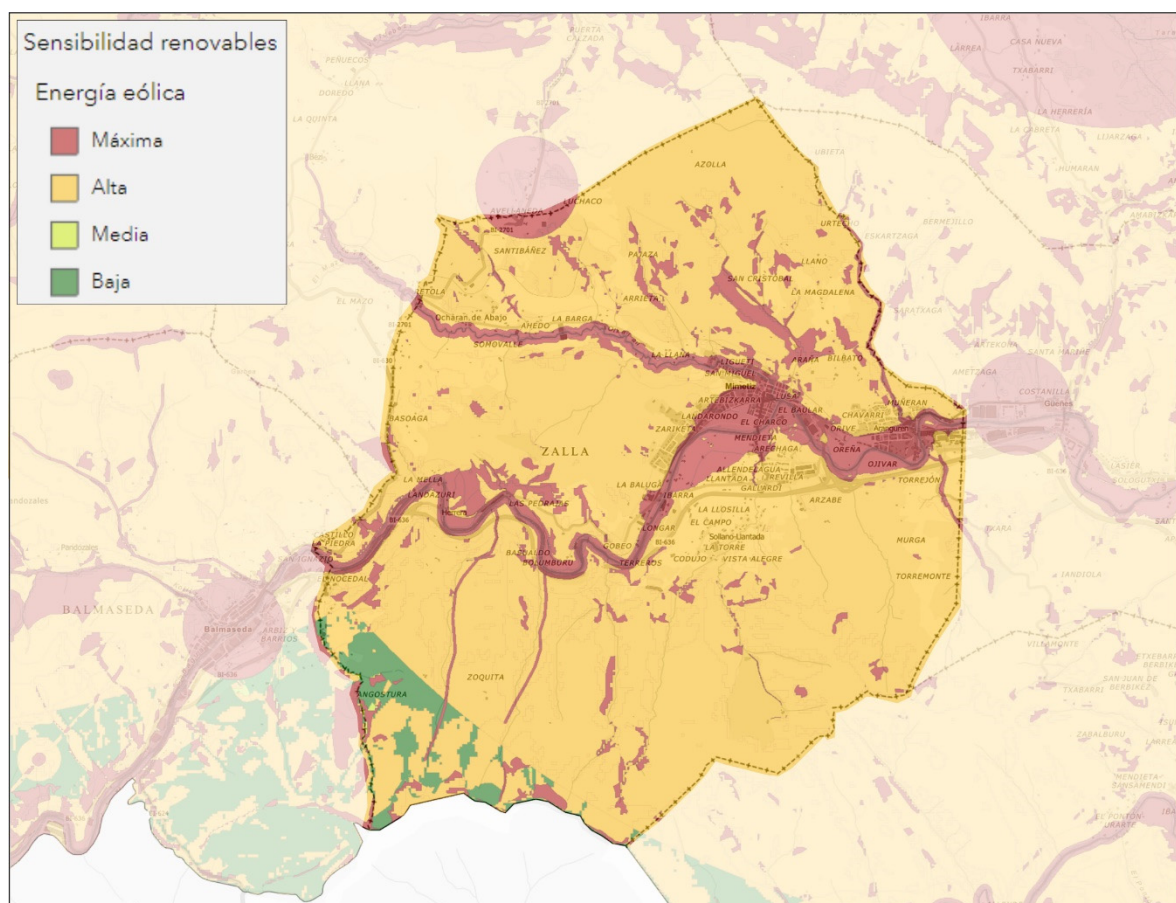
² Nogué, J. (2014). Sentido del lugar, paisaje y conflicto. Geopolítica (s), 5(2), 155.

Zallako mendiak aldaketaren aurka babesteko eta, bereziki, energia eolikoko eta fotovoltaikoko jarduerak eta proiektuak geldiarazteko erantzun justifikatua emanez, Eusko Jaurlaritzak egindako «ENERGIA EOLIKO ETA FOTOVOLTAIKOAREN GARAPENA ETA HORREN BATERAGARRITASUNA EAE-KO NATURA-ONDAREAREN KONTSERBAZIOAREKIN» izeneko azterlanak (2022ko urtarila) harrera-ahalmen oso txikia adierazten du jarduera horietarako, eta honako hau hartzen du kontuan:

- Parke eoliken hedapenak gizartearen, ekonomiaren eta ingurumenaren arloko beste behar orokor batzuekiko orekari eutsi behar dio, haien hazkundera jasangarri eta herritarrentzat onargarri izan dadin.
- Klima-aldaketa eta energia berriztagarria bezala, biodibertsitatearen kontserbazioa lehentasunezko politika da. EBk konpromisoa hartu du bere lurraldean biodibertsitatearen galera geldiarazteko, eta konpromiso hori erabat integratuta dago bere politikaren alderdi guztietan.
- Oso garrantzitsua da energia berriztagarrien garapena – kasu honetan eolikoa eta fotovoltaikoa – jasangarria izatea zentzu guztietan, eta ingurumenari eta natura-ondareari alferrikako kalterik eragin gabe gauzatzea.

Industria mota horren garapenaren aurrean natura-ondarea kontserbatzeko buruzko ondorioek xehetasunezko kartografia ematen dute Zallako mendiak sentsibilitate handiko edo goreneko gisa katalogatuta dauden ingurumen-sentsibilitateari buruz.

4. Irudia. Jarduera eolikoko azpiegiturekiko ingurumen-sentikortasuna duten eremuak. Iturria: energia eolikoaren eta fotovoltaikoaren garapena eta EAEko natura-ondarearen kontserbazioarekin bateragarri egitea, 2022ko urtarila.

5.2. ZALLAKO MENDIETAKO PAISAIA BABESTEKO OINARRIAK

Zallako udalerrian hainbat arrazoi daude mendiak eta kordelak babesteko paisaiaren hutsaltzea edo lurzoruaren erabilerak aldatzea dakarten proiektuen aurrean. Horien artean, honako hauek nabarmendu behar dira:

A) ARAU SUBSIDIARIOAK, ANTOLAMENDU-EREDUA ETA PAISAIA BABESTEKO ESPIRITUA APLIKATUZ:

Araudiak, bere H Arauan, eraikuntza-aprobetxamendua arautzen du, hura deuseza izanez, bai eraikin publikoetarako, bai pribatuetarako; beraz, argi dago kategoria horretarako izendatutako eremuen natura- eta paisaia-balioak zaintzeko asmoa dagoela.

Arau Subsidiario horien antolamendu-memoriak babes bereziko eremuetarako xedatzen dituen Plangintzako Irizpide Orokorrei dagokienez ere, egungo erabilerekin zerikusirik ez duen edozein okupazio saihesteko asmo argia adierazten da:

2.1.8.- BABES-EREMUAK

Hirigintza Antolamenduko Planak osatzen dituzten elementuetako bat elementu jakin batzuk babesteko neurriak dira.

Horrela, eraikuntza nabarmen mugatzen da lurzoru urbanizaezinean, batez ere harana inguratzen duten mendien gailurretan eta goi-eremuetan.

Bestalde, Zallak urte askoan jarraipena izan dezakeen hiri-garapenerako potentzialtasuna duela kontuan hartuta, funtsezkotzat jotzen da berrikuspen-dokumentu honetan kalifikatu ez diren erdiguneak kontrolik gabeko garapenetik babestea, eraikuntza-aukerak lehendik dauden higiezinak berritzera eta hobetzera mugatuz.

Antolamendu-memoriaren puntu honetan, Arauek paisaia babesteko izendatzen dituzten eremuak “elementu babestu gisa” izendatzen dira haien balioak alda ez daitezen; bereziki, Kadagua ibarra inguratzen duten mendien gailurretako eta goi-eremuetako edozein eraikuntza-ekintza mugatzen da.

B) ENKARTERRIKO EREMU FUNTZIONALAREN LURRALDE-ARAUDIA (LPP):

Balmaseda-Zallako (Enkarterriak) eremu funtzionaleko Lurralde Plan Partziala behin betiko onartu zen Ingurumen, Lurralde Plangintza, Nekazaritza eta Arrantzako sailburuaren urriaren 26ko 226/2011 Dekretuaren bidez.

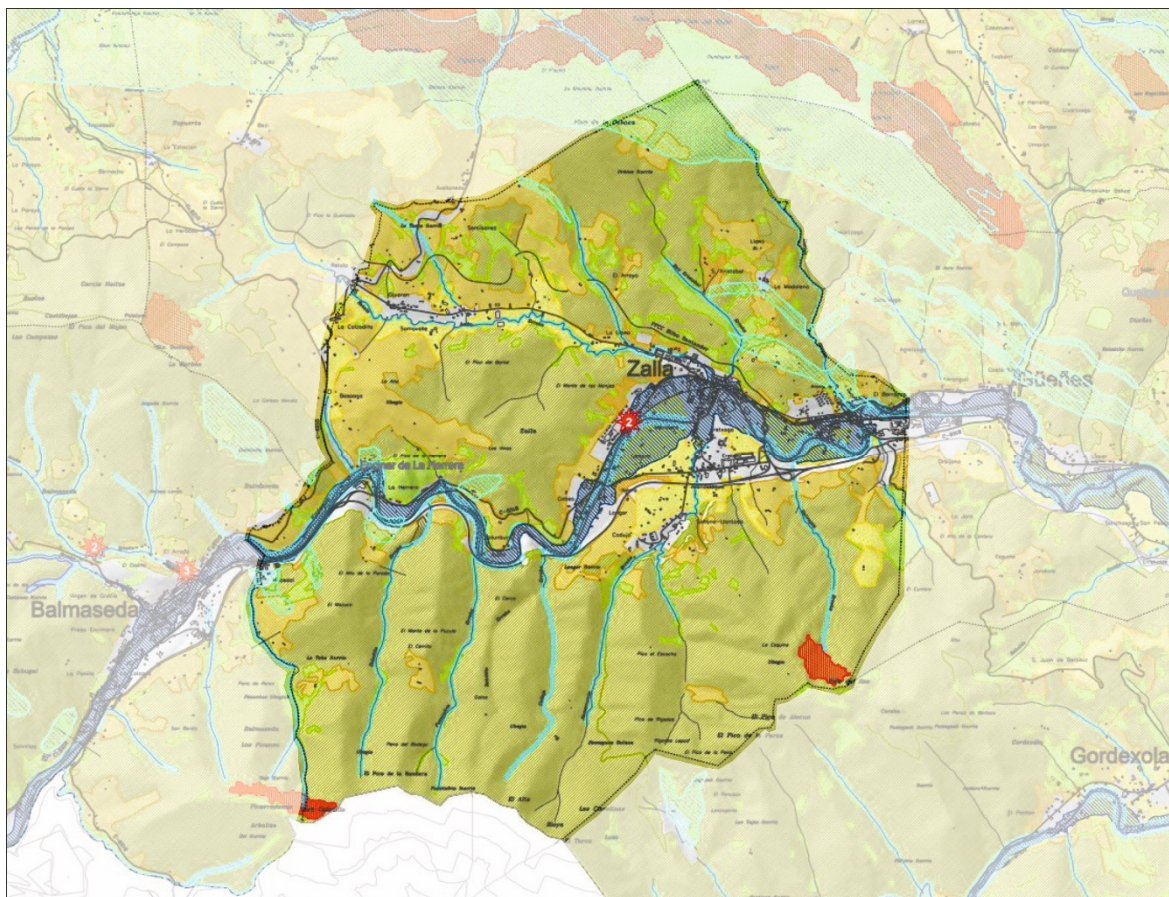
Planaren Lurralde Ereduak ezarritako Ingurune Fisikoaren Antolamenduak ingurumen-balio batzuk ematen ditu 128 eta 129 mendien gailurretan, Kadagua ibaiaren bi aldeetan, Zallatik igarotzen den tartean.

Ubieta-Zipar mendiari (HOM 128) honako ohar hauek atxikitzen zaizkio:

- Akuiferoak kutsatzeko arriskua duten eremuetan sartzen da.
- Eremu Higagarri gisa mugatutako eremuaren barruan dago. Beren ezaugarri litologikoak eta erliebea direla-eta, higadura-fenomenoak agertzeko arrisku handia duten eremuak dira, EAEko Mapa Geomorfologiko Sintetikoan erabilitako irizpideen arabera.

Trasmosomos mendilerroari (HOM 129) honako ohar hauek atxikitzen zaizkio:

- Akuiferoak kutsatzeko arriskua duten eremuetan sartzen da.
- Eremu Higagarri gisa mugatutako eremuaren barruan dago. Beren ezaugarri litologikoak eta erliebea direla-eta, higadura-fenomenoak agertzeko arrisku handia duten eremuak dira, EAEko Mapa Geomorfoloikiko Sintetikokoan erabilitako irizpideen arabera.
- 129 mendian iturburua duten errekek ere akuiferoak kutsatzeko arriskua duten eremuak dira.

5. Irudia. Higadura-arriskuko eremuen banaketa Trasmósomos mendilerroan eta akuiferoaren kutsadurarekiko kalteberak Ubieta-Zipar mendietan.

Era berean, LPPk zenbait eremu eta enklaberen egoera adierazten du, ezaugarri natural nabarmenak dituztelako azterketa xehatu bat behar baitute horiek baloratzeko. Garapen-plangintza arduratuko da, hala badagokio, eremu bakoitza eta haren babes-ingurunea mugatzeaz eta behin betiko antolatzeaz. Natura-ingurunearen osagai nabarmenak O-1 "Ingurune Fisikoa. Zaindu eta hobetu beharreko elementu bereziak".

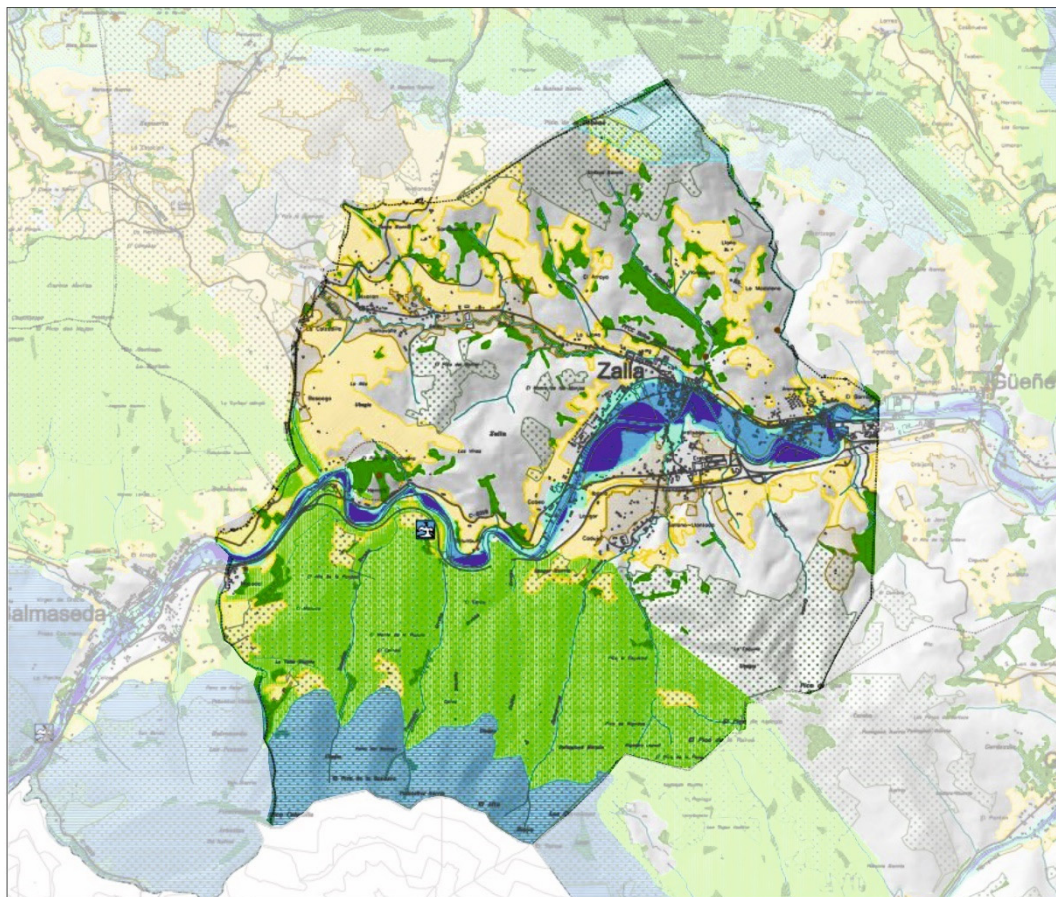
Kasu honetan, 128. eta 129. mendien gailurrak KORRIDORE EKOLOGIKOEN osagai natural nabarmenaren barruan kokatzen dira. Izanez, egitura lineal horiek, interes ekologikoko eremuak komunikatzen dituztenak, eta flora- eta fauna-espezieak migratu ahal izateko balio dutenak. Populazio isolatuen arteko truke genetikoak eta espazio berrien kolonizazioa ahalbidetuz, bakartze-arriskua eta, ondorioz, espezieen desagertzea murriztuz.

Eremu horiek antolatzeko irizpidea gaur egun dauden oztopoak antzematera eta sailkatzera bideratu behar da, eta horiek iragazkortzeko proposamenak egitera, bai eta korridore gisa sailkatutako

eremuetan erabilerak arautzera ere, horren ondoriozko funtzionaltasun-helburuekin bateragarriak izan daitezzen.

Erabileren erregulazio gisa sailkatzeko, kontuan hartzen dira Eusko Jaurlaritzako Biodibertsitate Zuzendaritzak egindako Euskal Autonomia Erkidegoko Korridore Ekologikoen Sarerako ezarritako plangintza- eta kudeaketa-orientabideak, sare hori behar bezala antolatzeko, planifikatzeko eta kudeatzeko hartu beharreko neurriei dagokienez.

6. Irudia. Korridore ekologikoak eta moteltze-zerrendak, azpiegitura berdearen elementu gisa.

2018an LPPa aldatu zen, paisaiaren kalitate-helburuak eremu funtzionalen sartzeko, eta aldaketa horrek Zallako mendien interesa ere nabarmentzen du. Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitzako sailburuaren irailaren 18ko 133/2018 Dekretuak behin betiko onartzen du Balmaseda-Zalla (Enkarterri) eremu funtzionalaren lurralde-plan partzialaren aldaketa, paisaiaren zehaztapenei buruzkoa. (2018ko irailaren 27ko EHAA).

Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Saileko Lurralde Plangintza, Hirigintza eta Hiri Berroneratze Zuzendaritzak sustatutako aldagetaren helburua da paisaiaren zehaztapenak Balmaseda-Zallako (Enkarterri) Eremu Funtzionalaren Lurralde Plan Partzialean sartzea. Aipatutako zehaztapenak, Eremu Funtzionalako paisaia-kalitatearen helburuen garapena, I. eranskin gisa gehitu dira Antolamendu Arauetan, eta II. eranskin gisa, berriz, abiazio zibilaren arloko araudi sektorial espezifikoak.

Alde horretatik, Ubieta-Zipar mendietarako paisaia-kalitatearen helburuak paisaia naturalak mantentzeko eta nekazaritza- eta abeltzaintza-paisaiak zaintzeko eremu gisa izendatuta daude. 128.

6. artikulua.- Paisaia-kalitatea eta bideragarritasun ekologikoa duten paisaia naturalak kontserbatzeko zehaztapenak.

1.- Baso autoktono nagusiei jarraipena ematea: Sopeñako artadia, Ordunteko pagadiak, Kalerako pagadiak, Agüerako iturburua, Pandozales-Sabugal eta Remendón hariztia, bai eta Karranza ibaiertzeko unada eta basoei, Galdamesko Triano edo Grumeran mendietako mazelei eta Barrietas eta Mercadillo arteko basoei ere.

2.- Indargetze-espazioak sortzea dinamika naturalak babesten laguntzeko, izan dezaketen hirigintza-presioaren aurrean, batez ere hiriguneen ondoko kokapenetan.

3.- Hirigintza-tresnetan babes-irizpideak txertatzea helburu horrekin identifikatutako eremuetarako. Zehazki, lurzoru urbanizaezinean "Babes Berezia" kategoria ezarriko da.

4.- Bokazio espezifikorik gabeko lurzoru partikularrak bertako zuhaitz-espezieak landatzeko erabil daitezen bultzatzea.

5.- Baso-izaerako natura-guneei lotutako gizarte-kontzientziazioa sustatzea.

6.- Paisaiaren Interes Berezikotako Eremuetan, baso-eremuek kontserbazio-helburu bat izango dute, espezie autoktonoak sustatuz eta espezie aloktonoen bidezko ekoizpen-eremuak pixkanaka ezabatuz.

7.- Paisaian eragin handia duten eta/edo jendea biltzen den espazioak berreskuratzea, hala nola bideak, bidexkak, gailurrak eta erriberak, espezie autoktonoen landaketekin.

7. artikulua.- Ibai-paisaiak lurraldeko ardatz natural gisa lehengoratzeko eta kontserbatzeko zehaztapenak.

1.- Kadagua eta Koltza-Barbadun ibaiak lehengoratzeko, ibai-ibilguak eta ibaiertzeko landaredia berez babestu beharreko paisaia-baliotzat jotzen direlako.

2.- Komunikatzen dituzten bideak eta bide berdeak beren trazadurari jarraituz indartzea, ibai-paisaiak lehen mailako lokailu ekologikotzat eta kokalekuen arteko lotura-sistematizat hartzen direlako. Hala ere, lehentasuna emango zaio ibai-inguruneak babesteari eta berroneratzeari, beste erabilera onargarri batzuen aurretik.

3.- Ibai-tarteei eragiten dieten edo horiek zeharkatzen dituzten obra publikoetan paisaia-integrazioko neurriak sartzea.

4.- Ibaiak hirigintza-antolamenduaren elementu erabakigarritzat hartzen dira, eraikitako aurrealdearen eta ibaiertzaren arteko kalitatezko trantsizio-espazioak justifikatzeari dagokionez. Trantsizio-espazio horretan, espazio libreetarako lagapen-lurzoruak lehenetsiko dira, eta multzo berriak hirigunearen eta ur-aurrealdearen arteko harremana ahalbideetako duela bermatuko da. Beraz, hirigintza-plangintzaren esparruan, arreta handiz tratatu beharko dira ibaietako hiri-fronteak, haien izaera nabarmentzeko eta paisaia-balioa indartzeko.

5.- Ibaiertzetako zati degradatuak leheneratzea eta naturalizatzea hiriguneen eta hiriguneen eta industrialdeen inguruan, kutsadura-seinale argiak dituzten eremuei lehentasuna emanez.

6.- Ibaiertzak eta ur-laminak gizarte-intereseko eremutzat hartzea ibilbide ludiko eta pedagogikoetarako, bereziki ur-bazterreko espezieei buruzko ingurumen-heziketarako, bai eta uraren erabilgarritasun eta kontsumo arduratsurako ere.

Beraz, aplikagarriak dira helburu horiei buruzko zehaztapenak, 6. eta 7. artikulua, hurrenez hurren; nahiz eta gomendiozko xedapenak izan, paisaia babesteko, kudeatzeko eta antolatzekeo tresna dira, eta Euskal Autonomia Erkidegoko lurralde-antolamenduan paisaia babestu, kudeatu eta antolatzearen gaineko ekainaren 3ko 90/2014 Dekretuak arautzen ditu. Aldaketaren xede da indarrean dauden arauetan babestutako paisaia-eremuetako erabilerak arautzeko beharrari beste babes bat ematea.

C) ZALLAKO MEDIEN EKOLOGIA- ETA PAISAIA-BALIOAK. INGURUMEN-ARAUDIA ZAINTEA

Zallako Udala jakitun da lurzoru urbanizaezineko beste jarduera eta proiektu batzuen erregulazioan arauak dituzten gabeziez, H. Arauetan ezarritako eraikuntza-baldintzak alde batera utzita. Egoera horretan, jarrera aktiboarekin, 2023an Zallako mendien eremuak aztertzekeo ingurumen-inbentario espezifikoa³ egin zen, eta ingurumen-araudia ingurumen-aktiboen arabera biltzen zen. Nolanahi ere, azterlanaren izaera espezifikoak eta ingurumen-araudian duen babesak osatzen dute aldaketa ingurumen-, kultura- eta gizarte-ikuspegitik justifikatzea, honako alderdi interesgarri hauetan:

Ingurune biotikoari buruzko gogoetak

Zallako mendietan ohikoa da hurbil (baso-masa autoktonoak) aurkitzea natura-intereseko landare-komunitateen presentzia. Zehazki, 128. HOMan harizti azidofiloaren eta harizti/baso misto atlantikoaren orbanak daude, eta 129. HOMaren markoak dira. Majora eurosiberiarren baso-masa autoktonoak daudela agerian geratzen da.

Aipatutako bi komunitateak hostozabalen baso atlantikokoak dira, eta banaketa atlantikoko zuhaitz- eta zuhaixka-espezie ugari biltzen ditu, nahiz eta nagusiki Quercus generoko zuhaitz-espezieak nagusitzen diren. Baso atlantikokoak 71.775 ha-ko azalera du, hau da, EAEko azaleraren % 9,93.

Mota horretako basoak ematen dituzten zerbitzuen artean honako hauek daude: hornidura (elikagaiak, ur geza, lehengaiak, ondare genetikoak, botikak edo printzipio aktiboak), erregulazioa (higaduraren kontrola, lurzoruaren ongarrantzea, natura-asalduren erregulazioa, kontrol biologikoa eta polinizazioa) eta kultura-zerbitzuak (jolas-jarduerak, ezagutza zientifikoa, ingurumen-hezkuntza, ezagutza tradizionala, paisaien gozamen estetikoak, kultura-nortasuna eta kide izatearen zentzua).

Mehatxatutako fauna-espezieentzako Interes Berezikoko Eremuei dagokienez, esan behar da 128 HOMan eta 129 HOMan Bisoi Europarraren Kudeaketa Planaren barruko zonetan kokatzen direla, Bizkaiko Lurralde Historikoko Bisoi Europarraren (Mustela lutreola, Linnaeus, 1761) Kudeaketa Plana onartzen duen ekainaren 19ko 118/2006 FORU DEKRETUAN jasotzen den bezala, galtzeko arriskuan dagoen eta babesteko neurri bereziak behar dituen espezie gisa.

Landarediaren aurreko kasuan bezala, espeziearen sentikortasuna oso handia da ohikoa ez den edozein jardueraren aurrean.

Galzorian dagoen espezie horrengan eragina duten proiektu, plan edo jarduera zehatzei bisoi europarra babesteko aplikatu dakizkiekeen neurri eta bermeei kalterik egin gabe (adibidez, 118/2006 Foru Dekretuaren 7. artikulutik 11. artikulura bitartekoak), gogoan izan behar da lurralde- eta hirigintza-planifikatzaileak lege babestu behar dituela bere habitat-ak, salbu eta behar bezala

³ Biodibertsitateko, konektibitateko eta zerbitzu ekosistemakoez eta beste ingurumen-balio batzuek hornitzeko garrantzitsuak diren eremuak, energia berriztagarrien LPSk Zallan proposatzen dituen kokalekuetan.

justifikatzen bada haren eragin zehatza, 118/2006 FORU DEKRETUAREN 12. artikuluan adierazten den bezala:

Lurralde- eta hirigintza-plangintzako trenek bisoi europarraren habitatak zaintzen, mantentzen edo berreskuratzen direla bermatuko dute, eta habitat horiek mugatzea beharrezkoa den kasuak justifikatuko dituzte.

Gainera, faunari dagokionez, eta Bizkaiko Foru Aldundiko Biodibertsitate eta Naturagune Babestuen Sailak emandako informazioaren arabera, mendien inguruan mehatxatutako fauna-espezie hauek daude:

1. HOM 128 Azollako gaina:

- Galdames, Balmaseda, Zalla, Sopuerta eta Turtziozko sai zuriaren (*Neophron percnopterus*) eremu kritikoetatik 10km baino gutxiagora.
- Miru gorriaren etzaleku batetik 1.500 metro baino gutxiagora (*Milvus milvus*).
- Karramarro autoktonoaren (*Austropotamobius pallipes*) eta, agian, baso-igel (Igel iberiarraren) populazioak dituzten errekak.
- Basoko ugaztunak eta harrapariak datu berririk gabe. Marta (*Martes Martes*) Ipurtatsa (*Mustela putorius*).
- Igarabaren mendiko errekak (*Lutra lutra*)

2. HOM 129 Zallako Mendia

- Galdames, Balmaseda, Zalla, Sopuerta eta Turtziozko sai zuriaren (*Neophron percnopterus*) eremu kritikoetatik 10km baino gutxiagora.
- Basakatua (*Felis silvestris*).
- Karramarro autoktonoaren (*Austropotamobius pallipes*) eta, agian, baso-igel (Igel iberiarraren) populazioak dituzten errekak.
- Igarabaren eremu eta mendiko errekak (*Lutra lutra*)
- Basoko ugaztunak eta harrapariak datu berririk gabe. Marta (*Martes Martes*) Ipurtatsa (*Mustela putorius*).
- Okil beltzaren lurralde bat gutxienez (*Dryocopus martius*).

Mehatxatutako espezie izateak Arau Subsidiarioen arau-aldaketa sendotzen laguntzen du, Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoaren barruan aipatutako espezieen babes-kategoria hauek ezagutzen baitira:

- Sai zuria: Kaltebera Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan (EMEK)
- Miru gorria: Galtzeko arriskuan Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan (EMEK)
- Karramarroa: Galtzeko arriskuan Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan (EMEK)
- Baso-igel iberiarra: Kaltebera Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan (EMEK)
- Marta: Bakana Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan (EMEK)
- Ipurtatsa: Interes berezia Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan (EMEK)
- Igaraba: Galtzeko arriskuan Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan (EMEK)

- Basakatu: Interes berezia Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan (EMEK)
- Okil beltza: Bakana Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan (EMEK)

Faunako edo florako espezie, subespezie edo populazio bat Katalogoan sartzean Mehatxu Kategoriatan sailkatzen da; horrez gain, babesteko arau batzuk ezartzen zaizkio, eta berariazko kudeaketa plan bat egiten da.

Espezie Mehatxatuen EAEko Katalogoan espezie, subespezie edo fauna nahiz flora populazio bat sartzeak honako **Debeku Generikoak** dakartza:

- Animalien kasuan, debekatuta dago baimendu gabeko edozein jardura, animaliak hil, harrapatu, segika ibili edo molestatzeko helburuz egindakoa. Baita euren larba, kume, arrautza eta habitaten kontrako ekintzak ere; batez ere, habia, gordeleku, pausaleku eta ugaltza, elikatu eta negupasako guneen kontrakoak.
- Landareen kasuan, debekatuta dago suntsitzeko, mozteko eta errotik ateratzeko edota landareen habitata suntsitzeko baimendu gabeko edozein ekintza.
- Biei dagokionez, "Galzorian" edo "Kalteberak" kategorien barruan baldin badaude, debekatuta dago animalia zein landare bizi edo hilak eduki, naturalizatu, garraiatu, saldu, erakutsi, inportatu edo esportatzea. Berdin propagulo edo landare zatiekin eta euren haziak, polena edo esporak biltzeari dagokionez, araudiak zehaztutako kasuetan salbu.
- Berariazko baimenik izan ezean, debekatuta dago galzorian dauden edo kaltebera diren espezieei 250 m baino gertuagotik behatu, argazkiak egin edo grabatzea. Era berean, ezin dira horretarako postu finkoak ezarri.
- Ingurumen eta Lurralde Sailari dagokio Katalogoan taxon berri bat sartzea eta, horretarako, aurrez, EAEko Natura Babesteko Kontseilu Aholkuemailea - Naturzaintzak txostena egin beharko du, hilabeteko epean.
- Behin katalogatuta, Kudeaketa Plana egin eta adostuko da. Plan horrek taxona arriskuan jartzen duten faktoreak ezabatzeko gidalerroak jasoko ditu. Era berean, populazioak berreskuratu, kontserbatu eta egoki erabiltzea eta habitatak babestu eta kontserbatzea bultzatzeko beharrezko neurriak zehaztuko dira bertan. Kudeaketa planek, hala badagokio, erabakien artean, katalogatutako espezieen bizileku diren lur edo itsas eremuak Natur Gune Babestu izendatzea jasoko dute.
- Euskal Autonomia Erkidegoan berriki desagertutako espezie edo subespezie bakoitzarentzat Birpopulatzeko Planak egingo dira, berritoki ere habitat horiek okupatu baldin badituzkete. Birpopulatzeko Planak izango dituzten espezie edo subespezieek "Galzorian" kategoriako espezieei ezarritako babes neurriak izango dituzte.

Hegazti nekrofagoen taldeari dagokionez, esan behar da, arestian aipatu bezala, 128. HOMko eta 129. HOMko espazioak sai zuriaren eremu kritikoetatik 10 km baino gutxiagora daudela. Eremu Kritikoak espeziearen biziraupenerako eta berreskurapenerako ezinbesteko eremuak dira, eta habiak egiteko eremuak barne hartzen dituzte, ugaltzeko ahaleginak egiaztatzen diren eremuak barne, baita etzaleku komunalak ere.

Zallako mendietako interes komunitarioko habitatei eta biodibertsitateari buruzko gogoetak

Kontseiluaren 1992ko maiatzaren 21eko 92/43/EEE Zuzentarauak, habitat naturalak, basafauna eta basafloa kontserbatzei buruzkoak, Europar Batasuneko habitat natural motak eta basaespezieen habitatak eta populazioak babestea du helburu, espezieak babesteko sare ekologikoa eta araubide juridikoa ezarri. Horiek kontserbatzeko beharra ezartzen du. Habitategi buruzko Zuzentarauak

ezartzen duenez, Batasunaren intereseko habitat-motak mantendu edo leheneratu egin behar dira, "kontserbazio-egoera onean", honako kasu hauetan:

- banaketa naturaleko eremua egonkorra izan edo handitu, eta
- epe luzera mantentzeko beharrezkoak diren egitura eta berariazko eginkizunak existitzen dira eta etorkizunean ere egon daitezke, eta
- espezie tipikoen kontserbazio-egoera ona izatea.

Bestalde, Natura Ondareari eta Biodibertsitateari buruzko 42/2007 Legeak argi eta garbi ezartzen du Natura Ondareari eta Biodibertsitateari buruzko 42/2007 Legearen 80., 46.2, 46.3 eta 46.4 artikuluetan Batasunaren eta Eskualdearen Intereseko Habitategen ahalik eta kontserbazio-egoera onena izan behar dutela, eta administrazio publikoek legezko agindua dute habitat horiek kontserbazio-egoera onean mantentzeko edo lehengoratzeko. Ondorioz, haien banaketa naturaleko eremuak ez dira murriztu behar, eta haien osotasun ekologikoa mantendu behar da. Horretarako, administrazio publikoek beharrezko neurriak hartu behar dituzte ekosistemaren suntsipena edo degradazioa saihesteko eta prebenitzeko. Ildo horretan, proposatutako aldaketak oro har habitategen mantentzea eta hobetzea bermatu behar du, eta, bereziki, Zallan dauden lehentasunezko habitategen.

Aurrekoaren arabera, **Lehentasunezko Intereseko Habitategen** dagokienez (6210, 6220 eta 6230 izan ezik), adierazi behar da, 129. HOMaren kasuan, 6230* lehentasunezko habitategen dagoela: Nardus duten belar-formazioak, espezie ugariarekin, eremu menditsuetako substratu silizeoen gainean (eta Europa Kontinentaleko eremu azpimenditsuetan) eta 6230* - 4030 Nardus duten formazio belartsuak, Txilardi lehor europarrekin nahasiak, 80-20 estaldurarekin.

Habitat horien estaldurari esker, lurzoru higiduratik babesteko dosel trinko bat sor daiteke. Gainera, erregularitasunez kudeatuta eta biomasa gehiegizkoa deuseztatuz, uholdeei eta euri-uraren jariatze-abiadura handiari aurrea hartzen diete. Aberastasun biologiko handiko habitategen da, flora-espezie endemiko eta babestu ugari ditu.

Paisaia: Natura, kultura eta gizartea

Ez da beharrezkoa 2004ko martxoan indarrean sartu ziren Paisaiaren Hitzarmeneko zehaztapenak gogoraraztea. Ondoren, 2008ko otsailean, Europako Kontseiluko Ministroen Batzarreak Ministroen Batzarreak estatu kideei egindako gomendioa onartu zuen, Paisaiaren Europako Hitzarmena aplikatzeko orientabideei buruzkoa (EE/REC (2008) 3).

2009ko uztailaren 21ean, Eusko Jaurlaritzak Europako Kontseiluak 2000ko urriaren 20an onartutako Paisaiaren Europako Hitzarmenari atxikitzea erabaki zuen, eta horrek esan nahi du Euskal Autonomia Erkidegoak konpromisoa hartzen duela hitzarmen horren edukiak bere gain hartzeko eta bere erantzukizun-eremuetara eramateko.

Hitzarmen horren arabera, "paisaiatzat" hartu behar da lurraldearen edozein zati, biztanleriak hautematen duen bezala, zeinaren izaera natur edota giza faktoreen ekintzaren eta elkarreraginaren emaitza izanda; beraz, eraikuntza kultural baten emaitza da, non gizartea berezko den, non herritarrak aintzatetsita sentitzen diren eta kide izatearen sentimendua azaleratzen den. Eraikuntza kulturalaren espiritua jasota geratu zen, bai hiri- eta lurralde-ereduan, bai arauen barruan babesteko araudian.

Ondoren, Zallako hirigunearen alboko gailurretako paisaiaren bertuteak ere nabarmendu dira, baina ez zen beharrezkoa, udal-arauek ematen dioten babesaren arabera: 133/2018 Dekretua, irailaren

18koa, **Balmaseda-Zalla (Enkarterri) eremu funtzionalaren Lurralde-Plan Partzialaren aldaketa behin betiko onartzen duena, paisaiaren zehaztapenei buruzkoa.** Zallako mendien nagusitasuna finkatzen du ANTOLAMENDU-ARAUEN II. ERANSKINEAN. LPPren aldaketan, paisaia-interes bereziko eremuen mapan, Ubieta-Zipar mendia jasotzen da interes bereziko eremuen artean.

Berariazko erregulazio orokorra:

3. artikulua. – Paisaia-interes bereziko eremuak

1.– Balmaseda-Zalla (Enkarterri) eremu funtzionalean paisaia-interes bereziko 16 eremu hautematen dira. Horietarako, paisaiaren arloko ekintza-planak egitea gomendatzen da, paisaia babesteko, kudeatzeko eta antolatzeko jarduketak zehazteko.

2.– Eremu funtzionaleko paisaia-interes bereziko eremuak honako hauek dira:

(...)

b) Natura-balioa duten eremuak:

– Baso autoktonoko eremuak: Sopeñako artadia, Ordunteko pagadiak, Kalerako pagadiak, Agüerako iturburua, Pandozales – Sabugal eta Remendón hariztia.

– Saldueroko plaunkaia..

– Peñas Blancas – Eretza.

– Peña El Moro.

– Mello. mendia

*–**Ubieta/Zipar.mendia***

–Peñalba sakana Turtziozen.

(...)

Bestalde, adierazi behar da dokumentu berean eta Paisaia Kalitatearen Helburuen Mapan, Kadagua Haraneko Paisaia Unitatearen barruan, ibilbideak (GR 123), begiratokiak (Mirador Cima (Pico de la Cabaña) HOM 128, Mirador Cima (Pico de la Bandera HOM 129en) eta Zallako zaborteziaren kokapena HOM 129.

Lurzoru urbanizaezineko hainbat kategoriatan paisaia-kalitateko helburuak alda ditzaketen erabilerak hirigintza-plangintzan arautzeko beharra lotuta dago mendiaren edozein aldaketa bisual eta okupazio saihestearekin, egungo elementuak aldatzea ekar dezaketen erabilerekin. Horri dagokionez, Ibilbide eta begiratoki multzo bat sortzeko zehaztapenei buruzko 133/2018 Dekretuaren 16. artikulua adierazten du **beharrezkoa dela ibilbideak eta begiratokiak babestea**, paisaiaren elementu kualifikatzaile gisa ulertuta. Honako hau adierazten da horien gainean:

1.– Ibilbide eta begiratoki hauek babestuko dira, Paisaia-Unitateen arabera:

(...)

i) Kadagua Haraneko PU.

Ibilbideak

- Salcedoko haraneko ermiten eta dorreen ibilbidea: San Bartolomé de Lejarza – Magdalena Taramona – San Pedro Goikuria – Goikuria dorrea – Norza – San Miguel eta Magdalena ermiten hondarrak – Santa Marina – Santa Marina ermita – Barretaguren dorreen hondarrak – San Lorenzo – Escarzaga – Maruri dorrea eta errota – Magdalena – Zalla – Mendieta eta eta Aretzaga dorreak – San Pantaleón – Jara*

dorrea – Sanchosolo dorreak – San Martín – Anieta zubia eta dorrea – San Pedro Goikuria.

- *Goiko ibilbidea: San Sebastián, Koltza – San Isidro, Pandozales – Balmaseda – San Benito – Arbiz – Angostura – San Isidro, Zoquita – La Breña – Somocurcio – Ilso – Tejera – Saldaza – San Juan, Berbiz.*
- *Donejakue Bidea: Zaramilloko zubia – Herri Jainkoaren Eliza – Lazcano Dorrea – Venta Lacabe – Quadrako zubia eta dorrea – Sodupeko zubia – Andaluzia – Bolibar – Sanchosolo dorreak – San Martin (aterpetxea) – Sologutxi dorreak – Güeñesko Santa Maria – Roblako bidea – Aretzaga eta Mendietako dorreak – San Pedro Zariquete – Gobeoko dorrea – Santa Ana Bolumburu – Santa Isabel La Herrera – Mella jauregia eta ermita – Terreros dorrea – Magdalena ermita – Balmaseda – Rebollar.*
- ***Ibilbide Handiko Bideak (GRs): GR-123, GR-281.***
- *Galtzada erromatarra.*

Begiratokiak

- ***Gailurrak: Pico de la Bandera, Ilso.***
- *Behaketa-puntuak: Berbiz Donibane.*
- *Ermitak: San Lorenzo de Güeñes, La Magdalena de Zalla, San Pantaleón Zalla, San Isidro de Zóquita, San Juan de Berbiz, San Pedro de Goikuria eta San Bartolome de Lejarza.*

5.3. ZONAKATZEKO IRIZPIDEAK. LURRALDEAREN ERABILERA-GAITASUNA

Zallako ingurumen-kontsiderazioen, baldintza teknikoaren eta gizarte- eta kultura-alderdien azalpenaren arabera, udal-lurraldearen zonakatzeko bat ezarri behar da, non jarduerak jakin batzuen erabiltzeko ahalmena islatzen den. Proiektu eolikoak eta fotovoltaikoak, adibidez.

5.3.1 Erabiltzeko gaitasunari buruzko metodologia

Zallako lurzoru urbanizaezinean energia berriztagarrien erabilera homogeneizatzeko irizpideak finkatzeko erabilitako lan-metodologia udal-lurraldean dauden elementuak eta faktoreak identifikatzean datza, eta lurraldearen erabilera haren berezitasunaren, baldintza fisiko-naturalen edo tekniko-juridikoen arabera modulatzeko lagunduko duten erreferentziak hartzean. Irizpide horiek guztiak lurraldean gainjartzearen ondorioz, eskala batean baloratuko da energia berriztagarrien azpiegiturak ezartzea komeni den ala ez.

Metodologia honen oinarri diren irizpideen balorazioa lau kategoriatan banatzen da: irizpide juridikoak, ingurumen-irizpideak, irizpide teknikoak eta irizpide sozioekonomikoak. Irizpide horiei buruz, faktoreen hautaketa Lurralde Antolamenduaren Gidalerroetako ingurune fisikoaren antolamendu-kategorien tutoretzapean dago, hautatutako faktoreen eta EAerako antolamendu-kategoriak definitzen dituzten ezaugarrien arteko koherentziari eusteko.

Irizpide horietako bakoitzean, kontuan hartu beharreko bazterketa-faktoreak garatzen dira, baztertze-baldintzak sortuz, baita haztaren-faktoreak ere, horien bidez, pisuen sistema bat aplikatuta, alternatibak baldintzatuko dituen egokitasun-mailari buruzko balorazioa lortzeko.

Baztertze- eta haztatze-irizpide horiek aplikatzeak adierazten du baztertzeko eta iragazteko metodologia horren emaitza honako arlo hauetan:

- **Erabilera jaso ezin duten eremuak.** Irizpide juridikoak, ingurumenekoak, teknikoak eta sozioekonomikoak betetzen ez dituzten eremuak osatzen dituzte, eta irizpideak aplikatzearen ondorioz baztertu egin dira; 0 mailako balioa.
- **Erabilera har dezaketen eremuak.** Aintzat hartutako irizpide juridikoak, ingurumenekoak, teknikoak eta sozioekonomikoak betetzen dituzten arloek osatzen dituzte, eta pisuen sistema batekin baloratuak, erantzun gisa gradu bat emateko, sentikortasun-maila egoki batetik maila optimo batera artekoa, 1-100 balio-tartea.

Faktore horietako bakoitza datu-geruza baten gainean inplementatuko da GIS sistema batean, zeinak aukera ematen baitu azterketa-lurraldean zuzenean aplikatzeko, emandako datuak geoerreferentziatzen dituzten mapen gainean. Informazio Geografikoko Sistemak (IGS) eta Irizpide Anitzeko Erabakiak Hartzea (MCDM) oso tresna erabilgarriak dira metodologia hau garatzeko, informazio geoespaziala aztertzea eta bistaratzea ahalbidetzen baitute, baita faktoreak hautatzeko, alternatibak identifikatzeko eta irizpideei pisuak esleitzeko prozesu analitikoa errazten duen datu-base bat sortzea ere.

Espero diren emaitzak zonakatzeko bat formulatzean oinarritzen dira. Zonakatzeko horrek aukera emango du baztertutako eremuak eta energia berriztagarrietarako erabil daitezkeenak baloratzeko, eta, hirigintza-terminoetan, jardueren ezarpenari dagokionez, hiru agertoki lortzeko aukera emango du:

- 0 balioa: Kanpo
- 0 a <90 bitarteko balioa: erabilera onargarria
- 90 a 100 bitarteko balioa: erabilera egokia

Hautatutako irizpideek erantzun bikoitza ematen dute lurraldearen erabilera-ahalmenaren aurrean; alde batetik, erabilera-intentsitateen mailaketa ahalbidetzen dute, eta, bestetik, iraunkortasun globalari dagokionez bidezkoenak eta komenigarrienak diren aukerak hautatzeko esparrua.

5.3.2 Irizpide juridikoak

Atal honetako irizpideen zerrenda azpiegitura-plan sektorialak edo goragoko mailako planak zuzenean aplikatzean oinarritzen da, eta lurzoruaren erabileraren edozein aldaketa baztertzen dute, proposatutako jarduera edozein dela ere. Hau da, errepideen eta ibilguen zortasunak.

Zallako udal-mugarteak ez du naturaguneei lotutako natura-baliabideen antolamendu-planik, baina bisoi europarraren eremua faktore baztertzailatzat hartu da proiektu fotovoltaikoetarako, eta onargarritasun-irizpideak ezarri ditu energia eolikoko proiektuetarako, ingurumen-irizpideetan zehazten direnak.

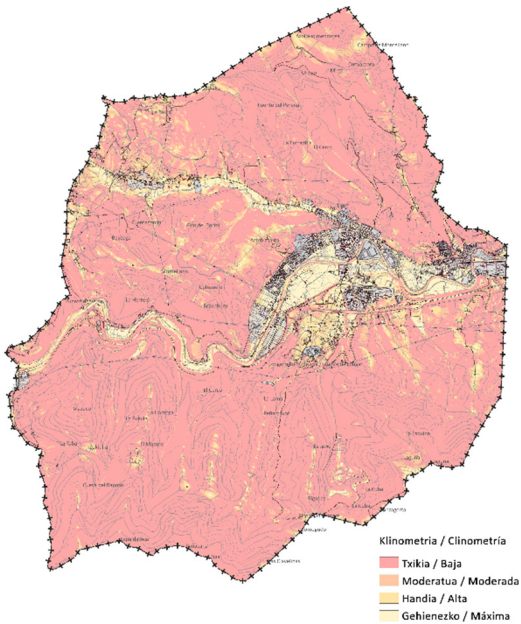
5.3.3 Ingurumeneko irizpide teknikoak

Erabilera-gaitasuna ezartzeko hautatutako ingurumen-faktoreen iturria EAEko ingurumen-informazioa da. Informazio horretan, baliabide naturalen eta paisaia-baliabideen presentzia zuzena erlazionatzen da udal-eremuan, edo eragin zuzena izan dezakete erabakiak hartzean.

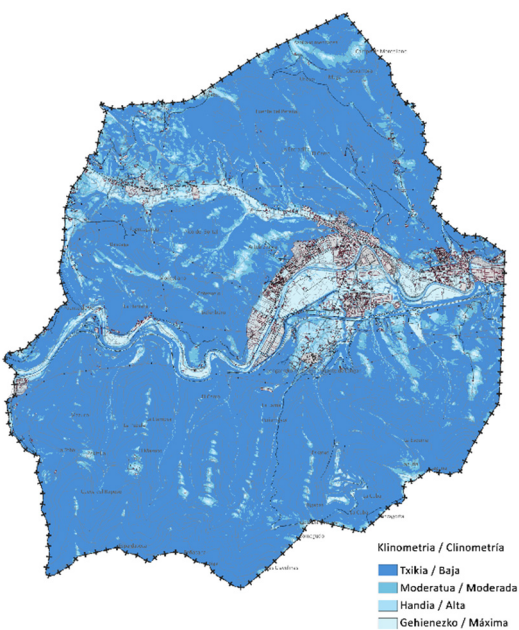
Klinometría

Klinometria mugitutik konstante bat bada ere ia EAE osoan, Zallako arrastoa Kadaguaren ardatzaren iparraldera eta hegoaldera igotzen diren bi harmaila handik markatzen dute, landazabalarekin nahasten diren lehen inguruekin, eta, ondoren, Trasmosomos eta Ubieta-Zipar medilerroek amaitzen dituzten mazelekin. Ildo horretan, luraren formen azterketa, gutxienez maldak azaltzean, erabakigarria da lurraldean energia-azpiegitura berriztagarriak hobeto integratzeko, ez soilik ikuspegi teknikoetik, baita ingurumen- eta paisaia-ikuspegitik ere.

Eraketa horiek paisaia eta lurraldearen malda zehazten dituzte, eta metodologia horretara eramaten dira azterketa-faktore gisa. Metodologia horrek % 20tik gorako maldak baztertzeko aldagai gisa balioko du, malda-mailaren arabera haztatutako faktore gisa, erabilera hartzeko arrisku handiagoa edo txikiagoa duten eremuen definitzaile gisa (energia alternatiboak). Energia fotovoltaikoaren kasuan, bereziki, balio horiek leundu egiten dira, energia mota horren ezaugarri teknikoak direla-eta.

8. Irudia. Maldaren sentiberatasuna erabilera eolikoarekiko. Iturria: berez egina

9. Irudia. Maldaren sentiberatasuna erabilera fotovoltaikoarekiko. Iturria: berez egina.

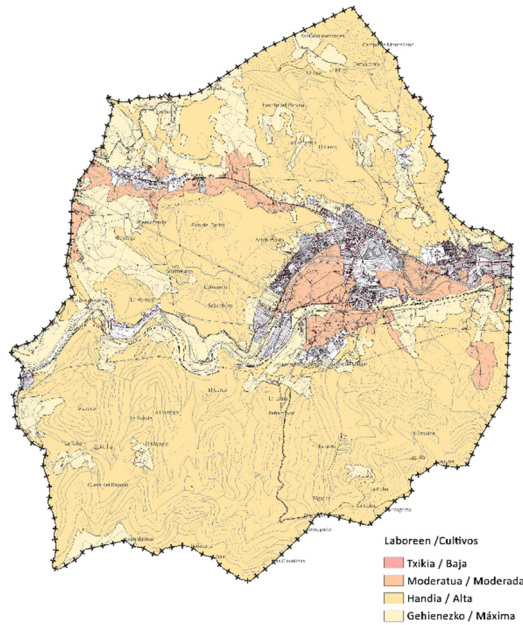
Lurzatiaren gutxieneko azalera 1 ha-koa da faktore honen arabera:

FAKTOREA	ADIERAZLEA	BALIOA	Eduki espezifiko	Datu-iturria:
Klinometria	0tik 5%ra	100	Hektarea 1 lurzatiak	Lidar-2023. IDE: geoEuskadi
	5%tik 12%ra	60		
	12%tik 20%ra	30		
	> 20%	0		

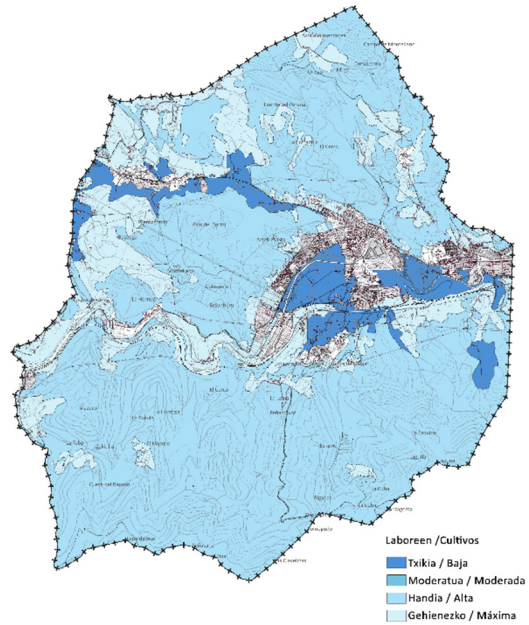
Lurzoruaren erabilera

Nekazaritza eta Basozaintzako LPsko antolamendu-kategoriak identifikatu dira, eta kanpoan utzitako eremu bakarra larre menditarrak dira. Aipatu behar da ia udalerri osoan energia eolikoak ezartzeko aukera dagoela, faktore horren arabera. Faktore hori AVE lurzoruen kalitateak eta baso-landaretza

naturalak modulatzon dute, nekazaritza eta abeltzaintzako jarduerarako ingurumen-ekaskia eta -adierazgarritasunagatik sentikorrakoak diren eremuak diren aldetik.

10. Irudia. Laboreen erabilera eolikoarekiko sentiberatasuna. Iturria: berez egina.

11. Irudia. Laboreen sentiberatasuna erabilera fotovoltaikoarekiko. Iturria: berez egina.

FAKTOREA	ADIERAZLEA	BALIOA	Eduki espezifiko	Datu-iturria:
Laboreak/ Lurzoruaren kalitatea	Balio Estrategiko Handiko (BEH) Lurzoruak	25	Gaitasun agrologiko handiko lurzoruak.	IDE: geoEuskadi Nekazaritza eta Basozaintzako LPSa
	Trantsizioko landa-eremua	100	Gaitasun agrologiko txikia	
	Erabileratik edo nekazaritza-/abeltzaintza-kategoriarik gabe	100		
	Larre menditarra	0	Altuerako abeltzaintza-zonak	
	Basoa	25	Zuhaitz edo sasizko baso-eremuak	
	Laborantza-basoak	75	Ekoizpenerako baso-zuhaitziak	
	Mendi barbana	90	Baso-masa degradatuak	

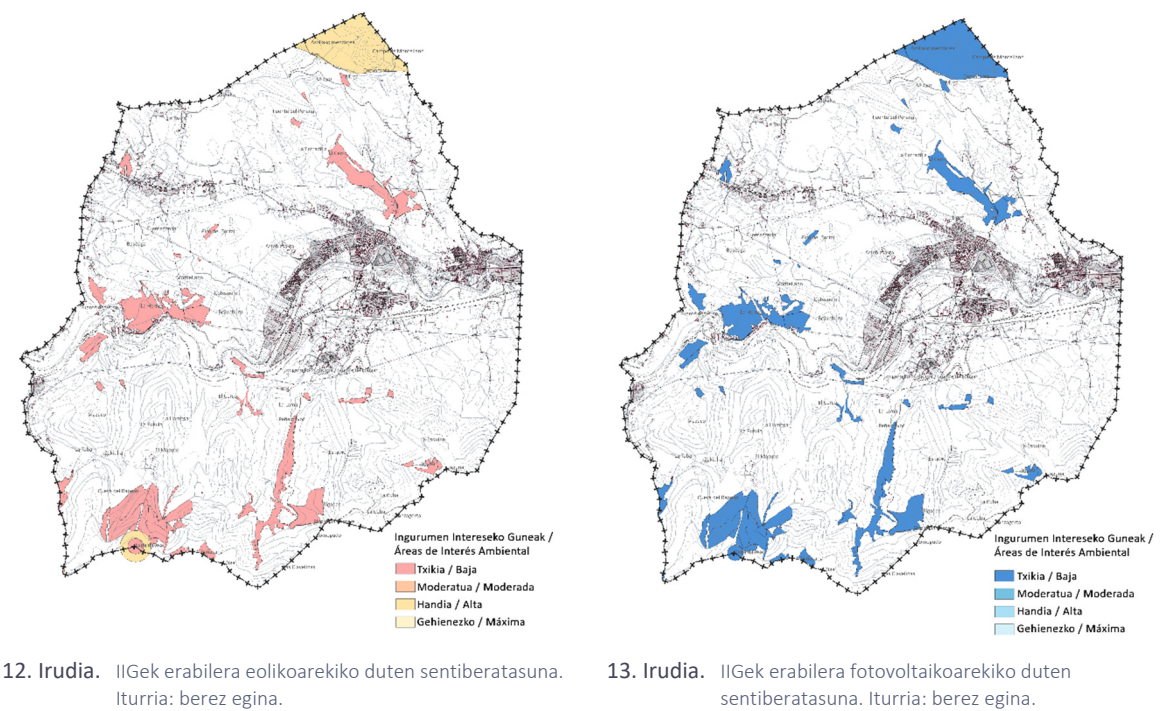
Trantsizioko landa-lurzoru gisa izendatutako lurzoruek Balio Estrategiko Handiko Nekazaritza eta Abeltzaintza baino ekoizpen-ahalmen txikiagoa duten eremu landuak biltzen dituzte (malda handiagoak), edo belardiek eta haiekin mosaikoan dauden baso-unada txikiek estalitako landazabal-eremuak. Balio estrategiko handiko nekazaritza- eta abeltzaintza-eremuekin edo baso-eremu zabalekin kontaktuan daude berehala, eta bokazioz erabiltzen dira, oro har, bi zentzuetako batean.

Larre menditarrak mendiguneetako kakumina-eremuetan dauden formazioak dira. Mendigune horietan, larre menditar-arrokatsuak ere hartzen dira kontuan, eta irtengune bertikalak dituzten harkaitz-horma handietan egituratuta daude, LAGetako ingurune fisikoaren kategorietan zehazten denaren arabera.

Baso-kategoriarekin identifikatutako eremuetan, ez dira sartzen behealdean eta landazabalean kokatuta dauden eta kategoria horren osagai diren eta, beraz, nekazaritza- eta abeltzaintza-erabilerekin konbinatu eta txandakatu daitezkeen egungo baso-masak.

Ingurumen Intereseko Guneak

Irizpide horrek ingurumen-azterlana erabiltzen du balio biotiko eta abiotikoagatik nabarmentzen diren eremuen gainean haztapen-faktore desberdinak sortzeko, azterlan edo lan eguneratuen arabera, etorkizuneko ingurumen-adierazpen,-azterlan edo-txosten lotesleen kalterik gabe. Horrela, kontuan hartu beharreko lau kategoria aitortzen dira: intereseko guneak, baso autoktonoak, horrela inbentariatutako Interes Geologikoko Lekuak, ingurumen-intereseko eremuak, akuiferoa eta zaugarritasun handia berriz kargatzeko iragazkorak direlako, eta erreferente geologiko eta paisaiaren erreferente gisa katalogatutako tontorrak, flora-intereseko eremuak eta fauna-intereseko eremuak.

FAKTOREA	ADIERAZLEA	BALIOA	Eduki espezifikoa
Ingurumen Intereseko Guneak	Baso autoktonoak	0	Espezieak: sekuoia, pagoa, artea, erkametz, haritz kanduduna, errebolloa, haltza, urkia, beste erripikola batzuk eta beste hostozabal batzuk.
	Interes geologikoko lekuak	1	Ez dago
	Akuifera kargatzea / zaugarritasun handia	50	Akuiferoen zaugarritasun- eta iragazkortasun eremuak
	Katalogatutako tontorrak: r100m	0	Hurbileko ingurunea
	Katalogatutako tontorrak: r200m	50	Ingurune hurbila

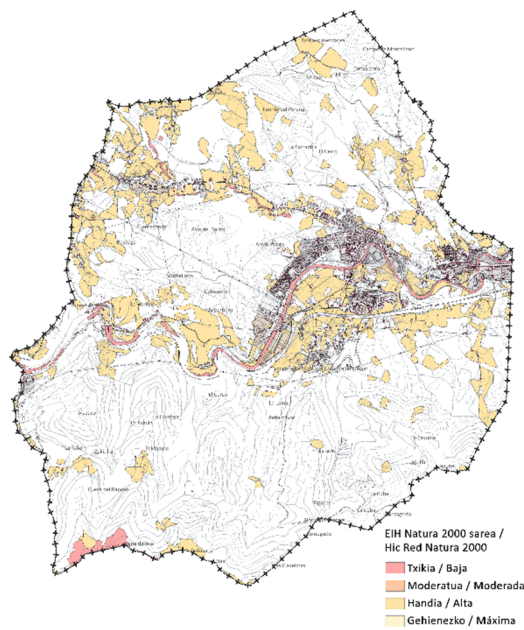

Baso autoktonoen gordelekuak EAEko 2023ko baso-inbentarioaren kartografian ezarritako landaredi naturaleko unadei dagozkie, eta uraren presentziari lotutako hostozabal eta espezie gehienekin identifikatzen da.

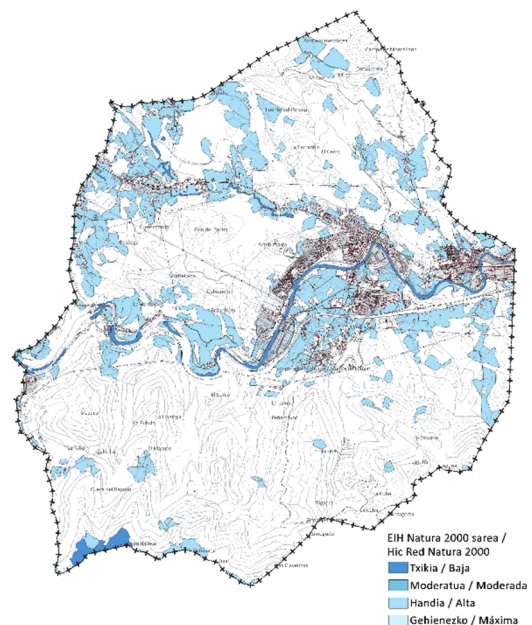
Akuiferoen presentziagatik zaurgarritasun handia edo oso handia duten zona izendatuak, akuiferoak kutsatzea, birkargatzeko eremua edo funtzionamendu hidraulikoa bera aldatzea eragiten duen edozein jardueraren aurrean, material iragazkorren kartografia geologikoan eta Enkarterriko LPPren edo Nekazaritza eta Basogintzako LPPren beste antolamendu-zehaztapen batzuen izendapenean adierazten dira.

Katalogatutako gailurrak bi eremutan zentratzen dira, Trasmosomoseko Espaldaseka gailurrean eta Zallatik kanpoko Ubieta-Ziparreko gailurrean, Galdamesko udalerri barruan. Bi eremu horiek erabilera-gaitasun maila desberdina dute, eta, nolanahi ere, Zallako udalerrrian geologia-jatorria eta paisaia-edukia duten gune garrantzitsuak dira.

Ingurumen-intereseko beste eremu batzuk sakabanatu egiten dira, erakusten diren beste faktore batzuetan duten eduki espezifikoagatik, hala nola espezie mehatxatuen habitatetan edo Habitategi buruzko Zuzentarauaren I. eta II. eranskinetako habitatetan.

14. Irudia. ElHek erabilera eolikoarekiko duten sentiberatasuna. Iturria: berez egina.

15. Irudia. ElHek erabilera fotovoltaikoarekiko duten sentiberatasuna. Iturria: berez egina.

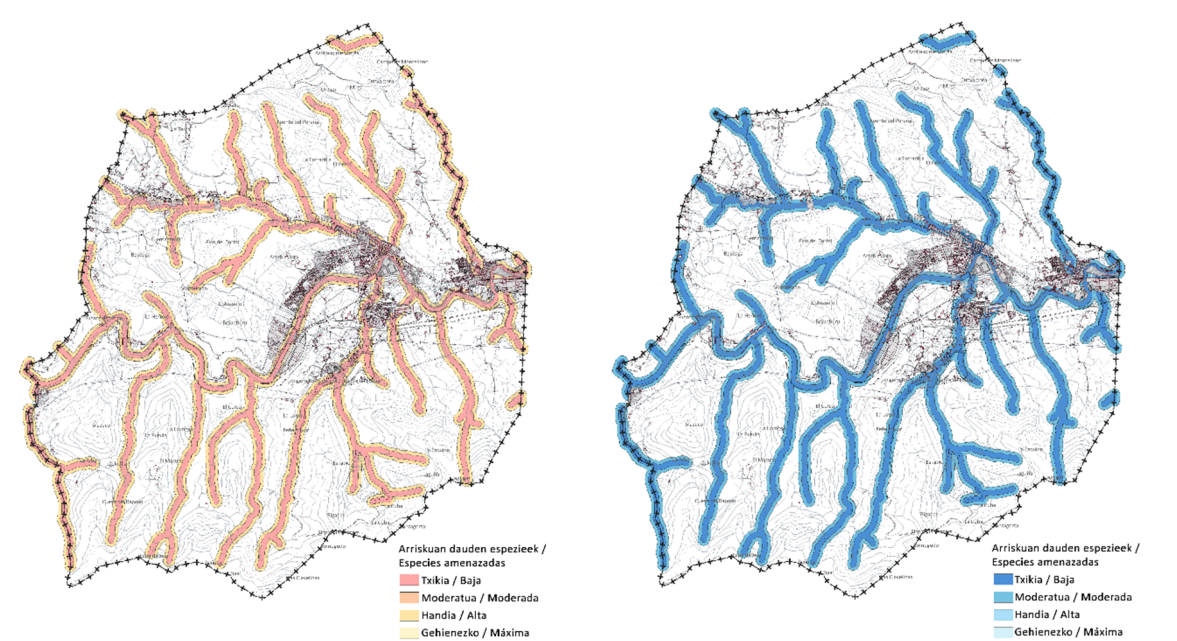
FAKTOREA	ADIERAZLEA	BALIOA	Eduki espezifikoa	Iturria
ElH Red Natura	Lehentasunezkoa	0	Kontserbatu beharreko habitaten presentzia	EDEA: ElH-2019
	Ez lehentasunezkoa	75	Bateragarritasunaren xede diren habitaten presentzia	

Lehentasunezko habitatak honako kodifikazio hauekin identifikatzen dira:

- 91E0*: *Alnus glutinosa* eta *Fraxinus excelsior* espezieetako baso alubialak (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*).
- 6230*: Landaredi kasmofitikoa duten malda harritsu kaltzikolak.

- 6210*: Belardi lehor erdinaturalak eta sastrakadi-fazieak kare-substratuen gainean (Festuco-Brometalia) (orkidea garrantzitsuak dituzten parajeak).

Ingurumen Intereseko Eremuak osatzen dituzten funtsezko beste elementuetako bat espezie mehatxatuen habitatak dira, kasu honetan, bisoi europarra. 118/2006 Foru Dekretuan horrela identifikatutako ur-ibilguetako eta ibaiertzetako baztertze-eremua esleitzen zaio.

16. Irudia. Arriskuan dauden espezieek erabilera eolikoarekiko duten sentiberatasuna. Iturria: berez egina. 17. Irudia. Arriskuan dauden espezieek erabilera fotovoltaikoarekiko duten sentiberatasuna. Iturria: berez egina.

FAKTOREA	ADIERAZLEA	BALIOA	Eduki espezifikoa	Iturria
BISOI EUOPARRA	Ibai-ertzetak 30m	0	Garapenerako gunekak	EDEA: geoEuskadi
	Gertuko eremuak 70m	60	Ugaltzeko balizko gunekak	

Paisaia

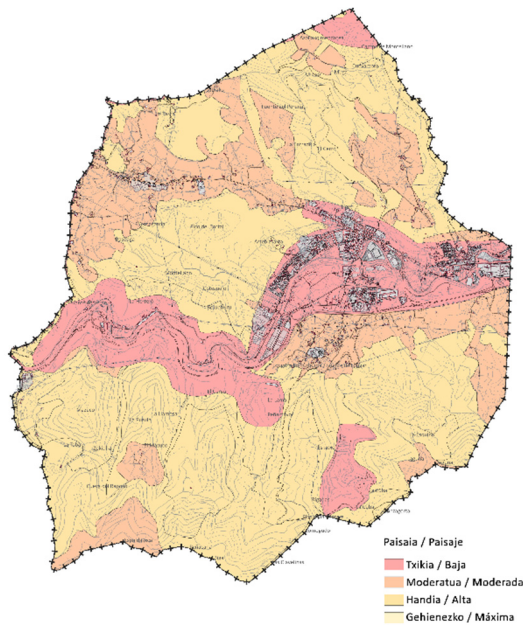
Paisaiak osatzen du eremuaren nortasun-ikurra, lotura estua edukiz erliebearekin, lurzoruaren erabilerekin eta haren eraikuntzaren kultura-ondarearekin. Irizpide gisa balioesteak balio sozial sentikorren eta adierazgarrienen mailaketa hobetzea dakar, lurralderen baten zati bat aintzatesteko.

Aurreko kontsiderazioak isla ditzaketen faktoreak lortzeko, Zalla-Balmasedako Paisaiaren Katalogoko zehaztapenak, 2018an Enkarterriko LPPn sartutakoak, hurrengo irizpideak integratzen datza:

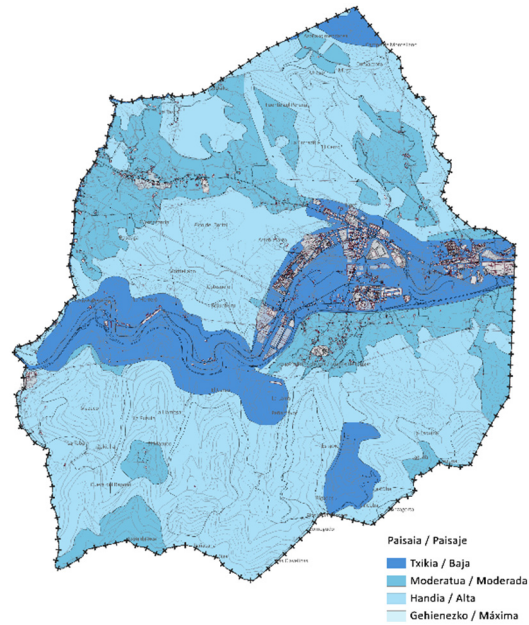
FAKTOREA	ADIERAZLEA	BALIOA	Eduki espezifikoa	Iturria
Kultura Kalitatea eta Balioa	Gorena	0	Paisaia-interes berezia: Ubieta-Zipar mendia. Natura- eta kultura-balioa duten eremuak. Hirigunea	Enkarterrietako LPP: Paisaiaren zehaztapenak
	Altua	25	Nekazaritza eta abeltzaintzako paisaia zaintzea	Paisaiaren kalitatearen helburuak

	Neurrizkoa	50	Paisaia-kalitatea duten paisaia naturalak	Paisaiaren kalitatearen helburuak
	Baxua	100	Udal-lurraldearen gainerakoa	

18. Irudia. Paisaiak erabilera eolikoarekiko duen sentiberatasuna. Iturria: berez egina.

19. Irudia. Paisaiak erabilera fotovoltaikoarekiko duen sentiberatasuna. Iturria: berez egina.

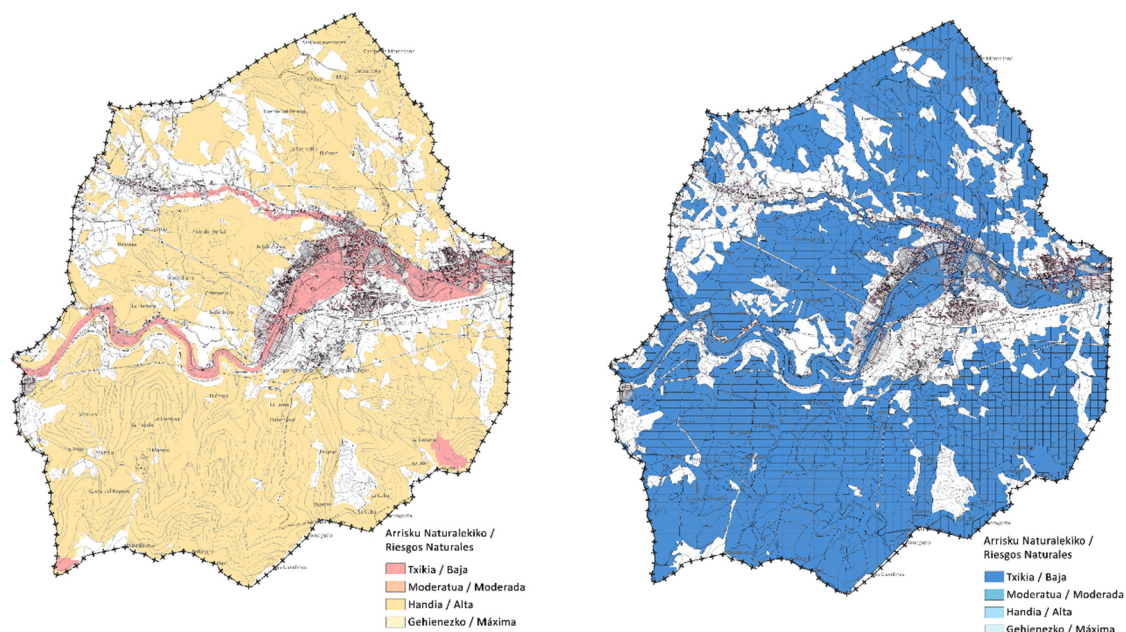
Paisaien katalogoko zehaztapen bakoitzaren ingurumen-analisiak, paisaiaren eduki kulturala eta estetikoa, ikusmen-eraginak eta paisaia-hauskortasuna balioetsiz, kalitate Baxu-Goreneko/balio kultural adierazle bakoitzaren balorazioa lortzen du. Maximoari dagozkion balioak faktore baztertzailatzat hartzen dira erabilera har dezaketen eremuetan.

Arriskuak

Arrisku-irizpide hori oraingo prozesu batek edo etorkizuneko gertaera batek sor dezakeen kaltea da. Arriskuak gertaera negatibo bat gertatzeko probabilitatea eta gertaera horrek eragingo lukeen kaltea konbinatzen ditu. Hau da, arriskua arrisku bat gauzatu ahal izateko aukera da.

Beraz, balizko arriskuak ezagutzea eta horiek saihesteko autobabes-neurriak aplikatzea pertsonei, haien ondasunei eta ingurumenari kalteak eragin diezazkieketen ondorioak minimizatzea lehentasunezko helburua izan behar da administrazio guztientzat, eta, jakina, baita udalaren hirigintza-antolamenduko estrategientzat ere.

Horregatik, metodologia honetan kontuan hartzen dira ingurumen-analisan aintzat hartutako arriskuak, faktore baztertzaille gisa ezartzeko.

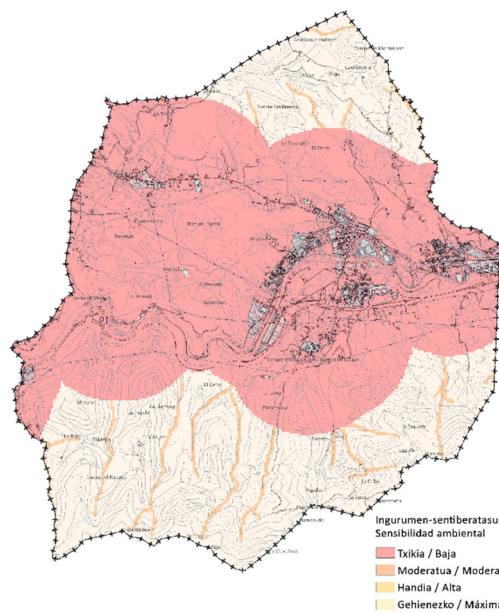
20. Irudia. Erabilera eolikoarekiko Arrisku Naturalekiko sentiberatasuna. Iturria: berez egina. 21. Irudia. Erabilera fotovoltaikoarekiko Arrisku Naturalekiko sentiberatasuna. Iturria: berez egina.

Zehazki, arrisku hauek hartu dira kontuan: arrisku hidrológicoak, uholde-arriskuak eta luizi eta irristatzeen arriskuak.

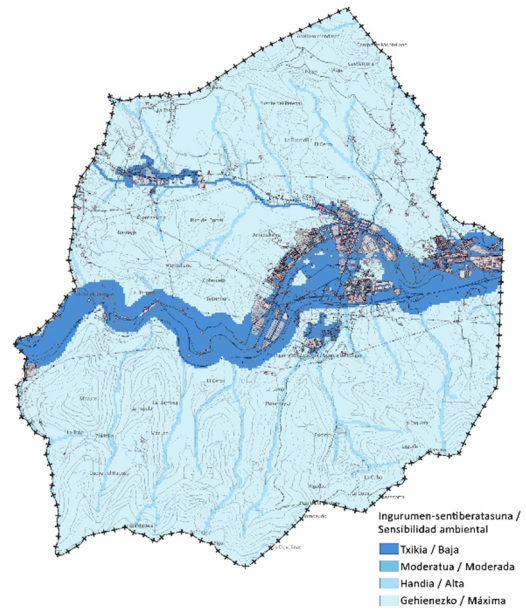
FAKTOREA	ADIERAZLEA	BALIOA	Eduki espezifikoak	Iturria
Arrisku naturalak edo eragindakoak	Arrisku hidrológicoak	0	Ez dira aurkitzen	EDEA: geoEuskadi Baso-inb.
	Uholde-arriskuak	0	Zonas inundables T500 URA	
	Arrisku geologikoak	25	higadura, luiziak, irristatze arriskuak	
	Sute-arrisku oso handia	0	Baso-eremu ohikoak	
	Gainerako sute-arriskuak	75	Baso-eremu ez ohikoak	

Ingurumen-sentiberatasuna (MITECO)

Gainera, kontuan hartu da Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioak, Ingurumenaren Kalitate eta Ebaluaziorako Zuzendaritza Nagusiko Ingurumen Ebaluaziorako Zuzendariordetza Nagusiaren bidez, prestatutako tresna. Tresna horri esker, energia eolikoko eta eguzki-energiako proiektuak ezartzeko ingurumen-baldintza handienak dituzten lurralde nazionalako eremuak identifika daitezke, ingurumen-faktore nagusiak biltzen dituen lurralde-eredu baten bidez, eta horren emaitza lurraldearen ingurumen-sentsibilitatearen zonifikazioa da. Zonakatze horretatik honako hauek ezarri dira metodologia honetan: ingurumen-sentiberatasun "Gorenako" eremuak, ingurumen-sentiberatasun "Handiko" eremuak, ingurumen-sentiberatasun "Ertaineko" eremuak eta ingurumen-sentiberatasun "Baxuko" eremuak. Gainera, Ministerioak aplikatutako ingurumen-faktoreen artean integratuta geratu da.

22. Irudia. Erabilera eolikoarekiko MITECO sentiberatasuna. Iturria: berez egina.

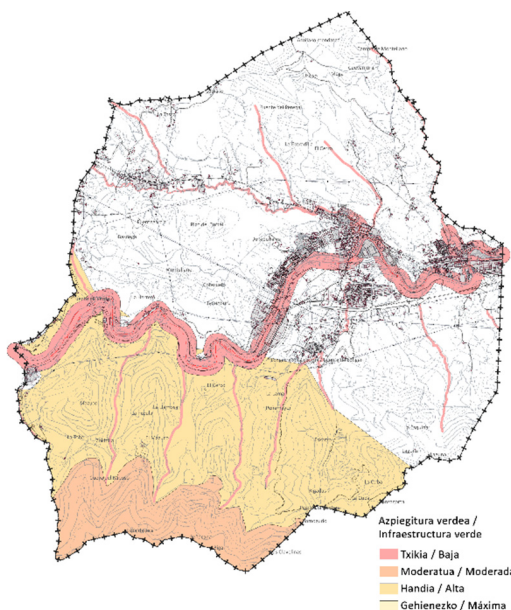

23. Irudia. Erabilera fotovoltaikoarekiko MITECO sentiberatasuna. Iturria: berez egina.

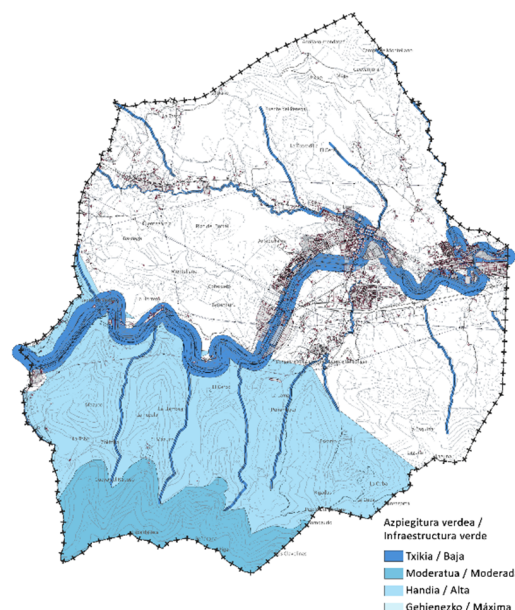
FAKTOREA	ADIERAZLEA	BALIOA	Eduki espezifiko	Iturria
Ingurumen-sentiberatasuna MITECO	Gorena	10	Ingurumen-mailako aldagai integratuen multzoa	MITECO
	Handia	40		
	Moderatua	70		
	Bexua	100		

EAEko eta LZPko azpiegitura berdea

Euskadiko azpiegitura berdea biltzen duten elementuak Lurralde-Plan Partzialen eta/edo Sektorialen garapenean zehazten den oinarritzko egiturari daude ordezkaturak. Hala ere, bilbe berdearen osagaiek elementu berak izan ohi dituzte oinarritzko kontzepzioan, hau da, izaera desberdineko gunek eta korridoreak.

24. Irudia. Azpiegitura berdeak erabilera eolikoarekiko duen sentiberatasuna. Iturria: berez egina.

25. Irudia. Azpiegitura berdeak erabilera fotovoltaikoarekiko duen sentiberatasuna. Iturria: berez egina.

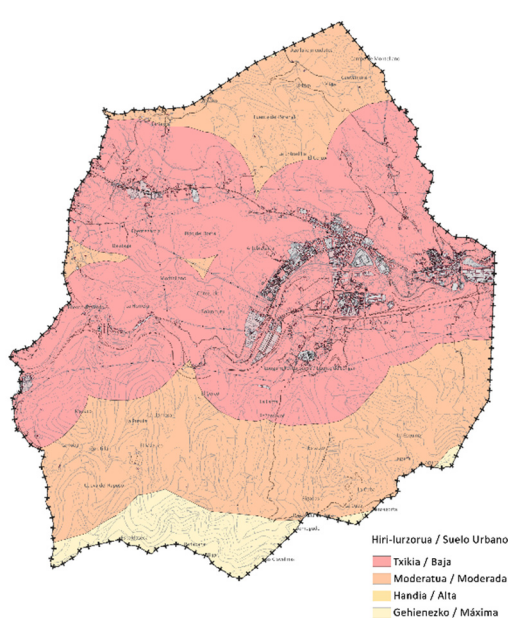

Zallako udal-esparruan ez da hauteman garapen ekologikorako eta biodibertsitatea mantentzeko gakotzat har daitezkeen gune adierazgarri eta berezirik.

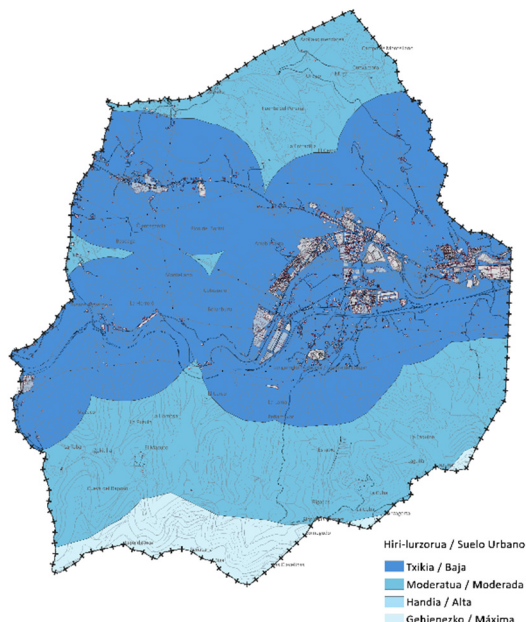
FAKTOREA	ADIERAZLEA	BALIOA	Eduki espezifiko	Iturria
Azpiegitura berdea	Erdigune eremua	0	Ez dago	EDEA: geoEuskadi
	Lur-korridorea	30	Ez dago	
	Ibai-korridora 100m.	0	Ibai-geruza 100eko buferragaz	EDEA: geoEuskadi. DTB
	Moteltze gunea	70	EAEko korridoreen osagai subsidiarioak	EDEA: geoEuskadi

5.3.4 Irizpide teknikoak

Irizpide teknikoen zerrenda hiri-azpiegiturretan eta -kokaguneetan proiektu eolikoek eta fotovoltaikoek berehalako paisaian eragin ditzaketen ondorio negatiboak moteltzeko banda bat eskaintzera bideratuta dago, jarduerak sortzen duen zarataren ondorioez gain.

26. Iruia. Hiri-kokalekuak erabilera eolikoarekiko duen sentiberatasuna. Iturria: berez eginga..

27. Iruia. Hiri-kokalekuak erabilera fotovoltaikoarekiko duen sentiberatasuna. Iturria: berez eginga..

FAKTOREA	ADIERAZLEA	BALIOA	Eduki espezifiko
Landa-lurzoruko hiri- asentamenduetatik eta landa-gunetik dagoen distantzia	Hiri-lurzorua/kokalekua	0	Hiri-lurzoruaren eta lurzoru urbanizagarriaren perimetroa hartzen da mugatzat. Landaguneen kasuan, horien mugaketa.
	Gertuko ingurunea 0-<750m	0	
	Hurbileko ingurunea 750-<2000m	60	
	Aldameneko ingurunea >2000m	100	

Etxebizitza isolatuei dagokienez, aerosorgailuen kokapenak ziurtatu beharko du eraikuntzan ez direla 50 dB (A) baino gehiago sentituko, salbu eta indarrean dagoen araudiak zarata-maila gorenean balio txikiagoak ezartzen baditu; kasu horretan, horiek ez dira gainditu beharko.

Energia-azpiegitura berriztagarriak instalatzeko onargarria den eremuaren eta egoitza/ hirugarren sektoreko biztanle-nukleoa duen eremuaren arteko distantziak nahikoa zabala izan behar du, aerosorgailuaren funtzionamenduaren zaratak hurbilen dauden biztanleriari eragozpenik ez eragiteko. Gainera, kontuan hartu behar dira lur-mugimenduen, makinen igarotzeak, eraikuntzek et abarrek eragindako ondoriozko soinu-emisioak, tokiko biztanlegoan eragozpenak sor baititzakete, aldi baterakoak izango bailirateke, nahiz eta instalazio-fasean obrek irauten duten bitartean gogorragoak izan.

Aztarna arkeologikoen balizko presentziari eta horiek eragindako kokaleku onargarrietan izan dezaketen eraginari dagokienez, memoria honetan I. eranskin bat jasotzen da, Zallako Udalak administrazio publikoei egindako kontsultei erantzunez bildutako txostenei buruzkoa. Horien artean, Bizkaiko Foru Aldundiko Euskara, Kultura eta Kirol Sailaren txostena aipatzen da. Txosten horretan, arkeologia-ebidentzia batzuk islatzen dira, eta horiek ikertu egin behar dira, haien garrantzia, dimentsioa eta balioa argitzeko.

Ondorioz, aldaketa horrek prebentzio izaera duten espazio horiek barne hatzen ditu, proiektu eolikoak eta fotovoltaiakoak ezartzea baldintzatuz administrazio arduradunek ezartze horren aldeko txostena eman arte.

Kontuan hartu beharreko beste alderdi bat itzal keinukari edo kliskagarri efektua da, ingelesezko "shadow flicker" gisa ezagutzen dena. Efektu hori haize-sorgailu baten errotorearen hegalen aldizkako mugimendu birakariak eragindako eguzki-argi zuzenaren itzal errepikakorri dagokio, eta bertan, hartzaile baten gaineko itzal keinukari formako emisio optikoak parke eolikoaren konfigurazioaren, baldintza atmosferikoen, haizearen norabidearen, eguzkiaren posizioaren eta parke eolikoaren, fotovoltaiakoaren edo mistoaren eragiketa-orduen arabera izango dira.

Aldizkako itzal-efektuak molestiak eragin ditzake, aldizkako itzalen proiektzioak eta kontrasteak zenbat denboran eta zenbateko maiztasunarekin eragiten dituen kontuan hartuta. Eragozpenak, batez ere, etxebizitzan barruan antzematen dira, non horren efektua leihotatik zeharka ikusten den batez ere. Eragozpenak sortzeko ahalmena herritarren osasunerako arrisku gisa adierazten da.

Laburbilduz, biztanleriaren osasunean eragina izan dezaketen inpaktuak barruan sartu behar dira, gainerako inpaktuekiko (teknikoak edo ingurumenekoak) lehen posizioan hartu behar direnak, baina kuantifikatzen zailenen kategorian sartu beharko liratekeenak.

Horrelako inpaktuak kuantifikatzeko, zenbait adierazle erabil daitezke, hala nola heriotza-tasa, gaixotze-tasa edo istripu-kopurua. Inpaktu horietako askok lotura estua dute airearen kalitatearekin eta haren kutsadurarekin, zaratarekin eta argitasunarekin, batez ere. Garrantzitsua da azpimarratzea energia berriztagarriek ez dutela substantzia toxikorik edo airearen kutsatzailerik isurtzen, ingurumenerako edo gizakiarentzat oso kaltegarriak izan daitezkeenak.

Illo horretan, biztanleekiko distantzia-irizpide hori neurri batean erabiltzen da nolabait, prebentziozko osasun-neurri gisa.

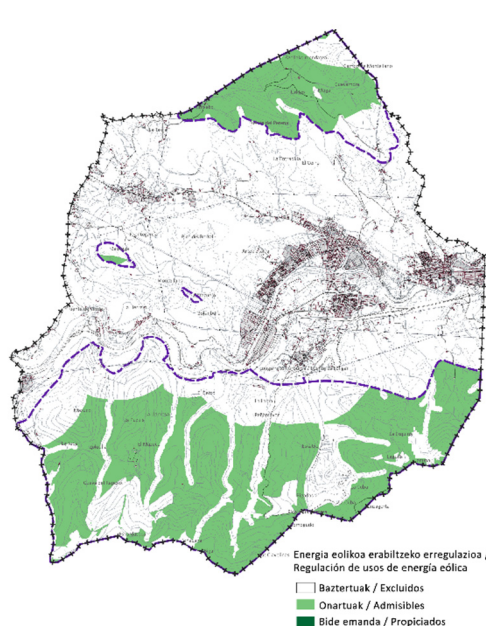
5.3.5 Faktoreen haztapena eta adierazgarritasun erlatiboa

Behatutako faktoreen zerrenda, lurraldea osatzen duten gainerako aktiboekin alderatuta, balio absolutu batekin aztertu da, eta errealtate partzial edo alboratu bat marraztu da; beraz, faktore guztiak erlatibizatu behar dira homogeneousazio erlatiboko koefiziente baten bidez. Zallako udal osoan, lortu nahi diren erabileretarako homogeneousazio erlatiboaren balioa, duten garrantziaren eta berezitasunaren arabera, honako hauek dira:

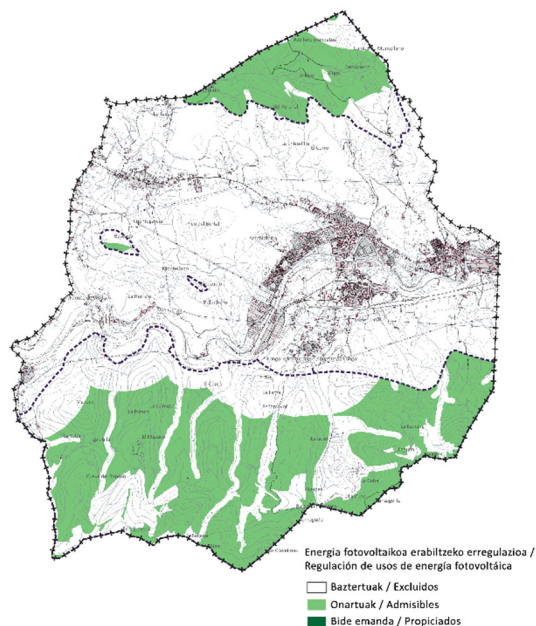
FAKTOREA	Garrantzia	
	Balio erlatiboa E. Eolikoa	Balio erlatiboa E. Fotovoltaikoa.
Lurraren maldak	2	3
Lurzoruaren erabilera	10	21
Ingurumen Intereseko Eremuak	15	15
EIH	12	11
Espezie mehatxatuak	20	10
Paisaia	20	15
Arriskuak	12	8
Ingurumen-Sentiberatasuna	3	5
Azpiegitura berdea	6	12
	100	100

Emaitzek, haztapan erlatiboaren aplikazioaren arabera, lurraldearen sentikortasun zuzena eskaintzen dute, eta, ondorioz, energia berriztagarriak modu homogeenan erabiltzeko gaitasuna, mapa kartografikoetan adierazten den bezala. Erabilerei zuzenean aplikatzeak eta horiek ezartzeko aukerak lurzoru urbanizaezineko hirigintza-legeriaren erregulazioari eusten dio, honako diskriminazio honekin:

- Balio baztertzaileak 0 direla adierazten duten erabilera debekatua.
- Energia berriztagarri Onargarria erabiltzea; zenbait baldintzatzaile ditu, proiektuaren dimentsioaren eta harrera-ahalmenaren arabera. Balioak >0 eta < 90 arteko gradientean daude, eta lurraldearen espektro zabal bat islatzen dute, horrelako azpiegiturak hartzeko aukerarekin.
- Erabilera egokia: ingurumen-baldintzek, baldintza sozioekonomikoek eta kulturelek erabilera mota hori hartzeko eragozpen handirik ez duten lurralde-zatiak izendatzen dira, eta tarte hori 90-100 artean aldatzen da.

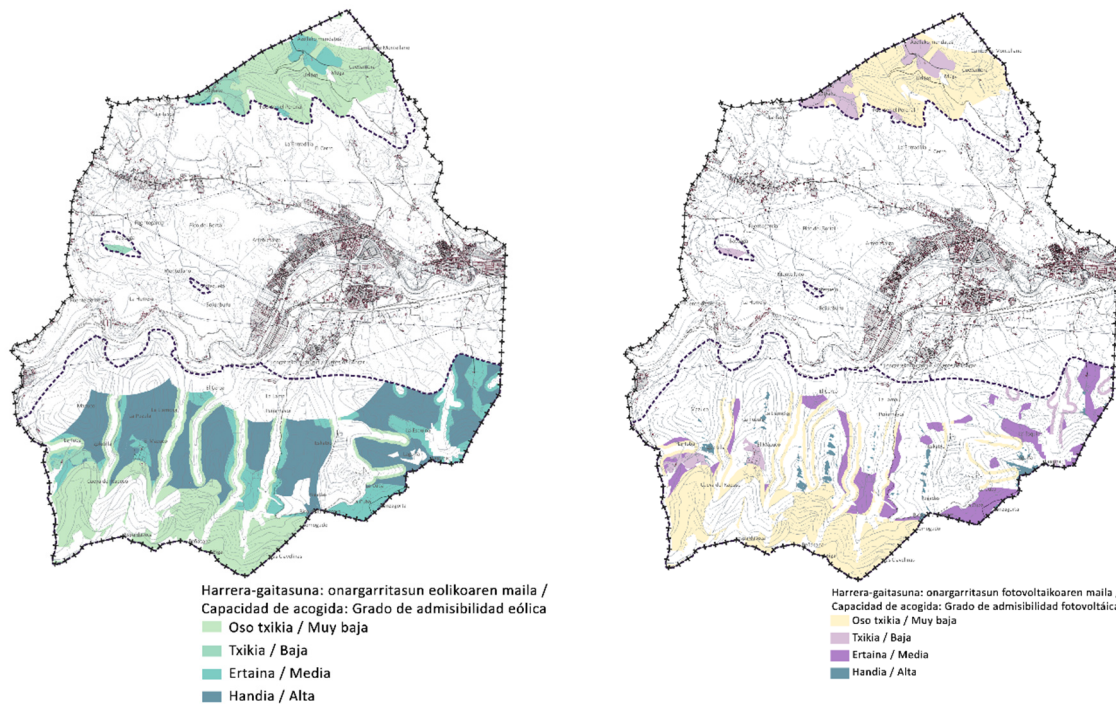
28. Irudia. Energia eolikoaren erabilaren erregulazioa Zallako lurzoru urbanizaezineko Paisaiaren Babesa kategorian. Iturria: berez egina.

29. Irudia. Energia fotovoltaikoaren erabilaren erregulazioa, Zallako lurzoru urbanizaezineko Paisaiaren Babesa kategorian. Iturria: berez egina.

Energia berriztagarrien proiektuak ezartzea onargarria den eremuaren barruan, harrera-ahalmenaren arabera modulatzan da haien erabilera, honako grafiko honetan adierazten den moduan:

6. PLANTEATUTAKO ALTERNATIBAK

Metodologia aplikatuetik ondorioztatzen diren erabilera-irizpideak finkatzean, aldagai multzo bati buruzko hipotesi desberdinak hartuko dira kontuan, hala nola biztanleria, hazkunde ekonomikoa, politika sektorialak, lurzorua, okupazioa, bideetatik, garraio-lineetatik eta abarretatik hurbil egotea, teknologia bakoitzaren alderdi tekniko eta ekonomiko espezifikoek gain, instalazioen potentzia, sisteman eraginkortasun ekonomikoko irizpideak erabiliz, hau da, lurzorua hobeto erabiliz eta arrazionalizatuz.

6.1. PLANTEATUTAKO ALTERNATIBEN ZERRENDA

Aurreikusitako antolamendu-alternatibek beren paisaia-balioengatik babes berezia duen landa-lurzuaren kategoriarik buruz indarrean dauden arauen araudia dute ardatz. Hiru aukera proposatzen dira:

0. Alternatiba

Arau Subsidiarioen H Araua mantenduko da, gaur egungo idazkeran, ezarritako kategoria guztietan. Paisaia Babestuetako kategorian eraikinak ezartzeko baldintzak mantendu egiten dira, bai eta H Araua ere, non ez baitira zehazten energia berriztagarriekin lotutako jardueren eta proiektuen erabilera bultzatuak, onartuak eta debekatuak.

1. Alternatiba

Paisaia Babestuko lurzoru urbanizaezina kategoria LAGetatik eta gainerako Lurralde Plan Sektorialetatik datozen zehaztapen eta baldintzatzaileetara egokitzen da, eta jarduerak ezartzeari buruzko H Arauan energia berriztagarrien erabilera, oro har, ahalbidetzen da.

2. Alternatiba

Alternatiba honek proposatzen du Paisaia Babestuko lurzoru urbanizaezinaren kategoria LAGetatik eta gainerako Lurralde Plan Sektorialetatik datozen zehaztapen eta baldintzatzaileetara egokitzea, energia berriztagarriak ezartzea ahalbidetuz, lurraldearen harrera-ahalmenak (ingurumen-sentsibilitatea) onartzen duen lekuetan.

Aurrekoaren arabera, H Arauak baldintza jakin batzuekin arautuko du energia berriztagarriak ustiatzeko jardueren eta proiektuen ezarpena, hiru aukera oinarri hartuta: erabilera debekatuak, erabilera onargarria edo erabilera egokia.

6.2. 0. ALTERNATIBA. AUKERA PASIBOA

Zallako Lurralde Eredua produkzio-sarean (industria-sektorea pixkanaka tertziarizatzen ari dena) eta bizitegi-sarean (bizitegi-kokalekuak deszentralizatzeko eta dibertsifikatzeko joera duena) hautematen diren eraldaketak birbideratzeko oinarritik abiatzen da.

Hori guztia Ingurune Fisikoaren birkualifikazioan eta lurraldea egituratzen duten Sistema Orokorren eraldaketan oinarrituta, elementuen hierarkiarekin bat etorritik, eta lurzoru urbanizaezinean honako helburu hauek lortu nahi dira:

- Ekologia-, paisaia-, ekoizpen- eta zientzia-balioak kontserbatzea.
- Degradatuta dauden ingurune naturaleko elementuak eta prozesuak hobetzea, berreskuratzea eta birgaitzea.
- Behar bezala aprobetxatu ez diren baliabide naturak indartzea.

Lurzoru urbanizaezinaren arau-erregulazioan, ARAU XEHATUEK, H arauak paisaiaren babesaren kategoriari buruz egindako gogoetak, mantentzen dituzte:

H. ARAUA: LURZORU URBANIZAEZINA. PAISAIA BABESTEKO EREMUAK.

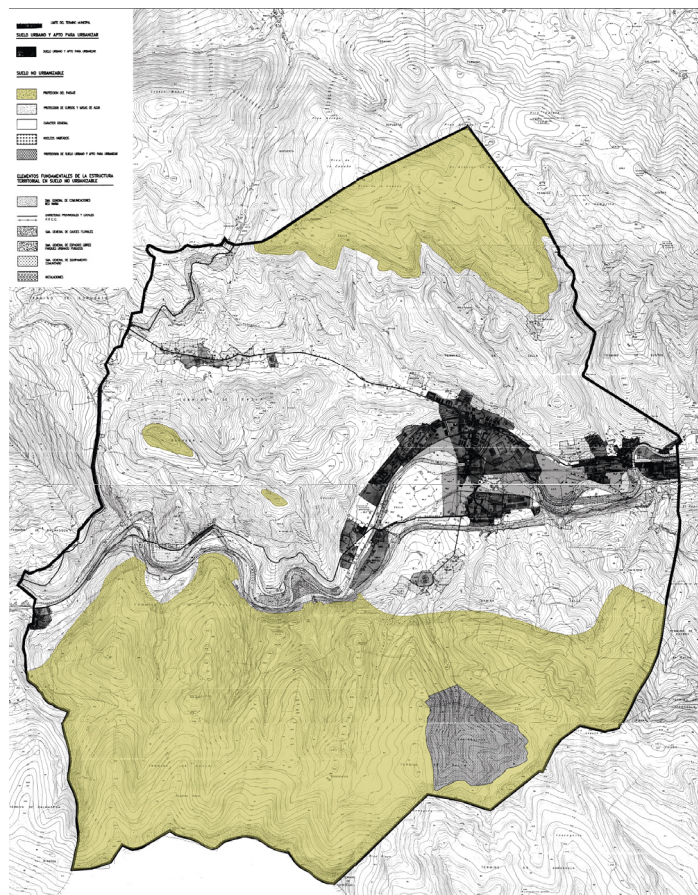
H.1 Arau orokorra:

Kalifikazio honetako eraikuntza-aprobetxamendua nulua da, bai eraikin publikoetarako, zein pribatuetaarako.

H.2 Lehendik dauden eraikinak:

Lehendik dauden baserriei I-14 araua aplikatuko zaie, gainerako eraikinak antolamendutik kanpo geratuz.

Planeamenduko Arau Subsidiario hauetan lurzoru urbanizaezinari buruz xedatutakoak ez dio kalterik egingo indarrean dagoen Mendiei buruzko Legeari. Lege hori, nolanahi ere, aplikagarria izaten jarraituko bait da.

32. Irudia. Egungo egoera: Lurzoru urbanizaezinean paisaia babestea kategoriaren eremua

6.3. 1. ALTERNATIBA

Aukera horri dagokionez, lurralde-eredua hiri-lurzoruari eta lurzoru urbanizagarriari dagokienez mantentzen da, eta lurzoru urbanizaezinerako orain arte onartutako goragoko mailako plangintzaren zehaztapenak txertatzen dira, zehazki, Paisaia Babesteko Eremuen kategorian.

Lurralde Antolamenduaren Gidalerroei dagokienez, Kategoria honetan Babes Bereziko lurzoru urbanizaezin gisa ezartzen dira, alderdi horien presentzia partziala edo osoa dela eta:

- a. Funtsezko prozesu ekologikoak mantentzeko zeregin garrantzitsua duten eremuak, hala nola **lurzoruen babesa edo akuiferoen karga**. Nabarmentzekoa da Ubieta-Zipar mendietan birkarga-eremua dagoela, eta oso egoera ahulean dagoela kutsadura-arriskuen aurrean. Udalerriko hegoaldeko mendietan higadura-arrisku larria duten eremuak daude.
- b. Kontserbazio-egoera onean dauden **habitat naturalen** laginak, desagertzeko arriskuan daudenak edo, nazioarteko hitzarmenen edo xedapen espezifikoaren arabera, babes berezia behar dutenak, bereziki aipatutako lehentasunezko Batasunaren eta Eskualdearen Intereseko Habitat horiek.
- c. **Mehatxatutako espezie gisa katalogatutako animalia- edo landare-populazioak** dituzten eremuak, nazioarteko hitzarmenen edo xedapen espezifikoaren arabera babes berezia behar duten elementu endemikoen edo espezieen kontzentrazio handiak dituztenak. Bisoi europarra ibilguetan eta ibaiertzetan, eta sai zuriaren bizitoki- eta kabietatik hurbil.
- d. **Landa-paisaiak edo paisaia basati-harmoniatsuak**, edertasun edo balio kultural apartekoak, indarrean dauden arauetan agertzen direnak eta EAEko paisaia-kalitatearen helburuetan halakotzat jotzen direnak.

Antolamendu-kategoria horien baldintzatzaile gainjarriak erabilera ez baizik eta jarduera jakin batzuk garatzeko modua mugatzen duten baldintzatzaile batzuk dira, kasu bakoitzean agertzen den arrisku motaren edo egoera bereziaren arabera. Honako hauek dira:

- Akuiferoen urrakortasuna
- Eremu higagarriak
- Urpean gera daitezkeen eremuak

Gainjarritako erabileren eta baldintzatzaileen matrize horretan oinarrituta, honako helburu berezi hauek ezartzen dira kategoria honetarako:

- Hori guztia Ingurune Fisikoaren birkualifikazioan eta lurraldea egituratzen duten Sistema Orokorren eraldaketan oinarrituta, elementuen hierarkiarekin bat etorritik, eta lurzoru urbanizaezinean honako helburu hauek lortu nahi dira
- Lurraldeko puntu bakoitzerako balio ekologiko, paisajistiko, produktibo eta zientifiko-kulturalen kontserbazioa bermatzea.
- Ingurune naturaleko elementuak eta prozesuak hobetzea, berreskuratzea eta birgaitzea, baldin eta harrera-ahalmenarekin bateraezinak diren jardueren ondorioz degradatuta badaude. Alferrik edo behar bezala aprobeztatu gabe dauden baliabide naturalen balioa nabarmentzeko ekintza-ildoak ezartzea.
- Landa-ingurunea garatzen laguntzea, natura-baliabideen antolamendu egokiaren bidez, haren aprobeztamendu jasangarria antolatuz, inplikaturako eragileen adostasunarekin eta parte-hartzearekin, eta haren ahalmenak aisiarako eta aisialdirako erabiliz.

- Lurraldearen ingurumen-egoerari buruzko informazio-sistemak ezartzea, abian dauden ingurumena babesteko ekintzak zuzendu, zabaldu edo aldatu ahal izateko.

Lurzoru urbanizaezinaren arau-erregulazioan, ARAU XEHATUEK, H arauak paisaiaren babesaren kategoriari buruz egindako gogoetak, mantentzen dituzte:

H. ARAUA: LURZORU URBANIZAEZINA. PAISAIA BABESTEKO EREMUAK.

H.1 Arau orokorra:

Kalifikazio honetako eraikuntza-aprobetxamendua nulua da, bai eraikin publikoetarako, zein pribatuetarako.

H.2 Lehendik dauden eraikinak:

Lehendik dauden baserriei I-14 araua aplikatuko zaie, gainerako eraikinak antolamendutik kanpo geratuz.

Planeamenduko Arau Subsidiario hauetan lurzoru urbanizaezinari buruz xedatutakoak ez dio kalterik egingo indarrean dagoen Mendiei buruzko Legeari. Lege hori, nolanahi ere, aplikagarria izaten jarraituko bait da.

H.3 energia berriztagarriak ustiatzeko proiektuak:

Energia berriztagarrien ustiapenetik eratorritako azpiegiturak baimenduko dira (energia instalatzea eta ebakuatzea), betiere ingurumen-araudiak inbentariatutako naturgune babestuak okupatzen ez badira.

6.4. 2. ALTERNATIBA

Aukera horrek ezarpena arautzen du aldatu beharreko kategoriaren (paisaia-eremuak babesteko lurzoru urbanizaezina) **harrera-ahalmenaren arabera**, baina udal-mugarte osoa irudikatu da, azterketaren testuingurua eta ulermena errazteko. 2. alternatibaren lurralde-ereduak aurreko aukeraren oinarriak mantentzen ditu hiri-lurzoruari eta lurzoru urbanizagarriari dagokienez, eta lurzoru urbanizaezinerako ezarpen-gradiente bat txertatzen du, orain arte onartutako goragoko mailako plangintzaren zehaztapenak zainduz, zehazki, Paisaia Babesteko Eremuen kategorian.

Lurralde Antolamenduaren Gidalerroei dagokienez, Kategoria honetan Babes Bereziko lurzoru urbanizaezin gisa ezartzen dira, alderdi horien presentzia partziala edo osoa dela eta:

a. Funtsezko prozesu ekologikoak mantentzeko zeregin garrantzitsua duten eremuak, hala nola **lurzoruen babesa edo akuiferoen karga**. Nabarmentzekoa da Ubieta-Zipar mendietan birkarga-eremua dagoela, eta oso egoera ahulean dagoela kutsadura-arriskuen aurrean. Udalerriko hegoaldeko mendietan higadura-arrisku larria duten eremuak daude.

b. Kontserbazio-egoera onean dauden **habitat naturalen** laginak, desagertzeko arriskuan daudenak edo, nazioarteko hitzarmenen edo xedapen espezifikoaren arabera, babes berezia behar dutenak, bereziki aipatutako lehentasunezko Batasunaren eta Eskualdearen Intereseko Habitat horiek.

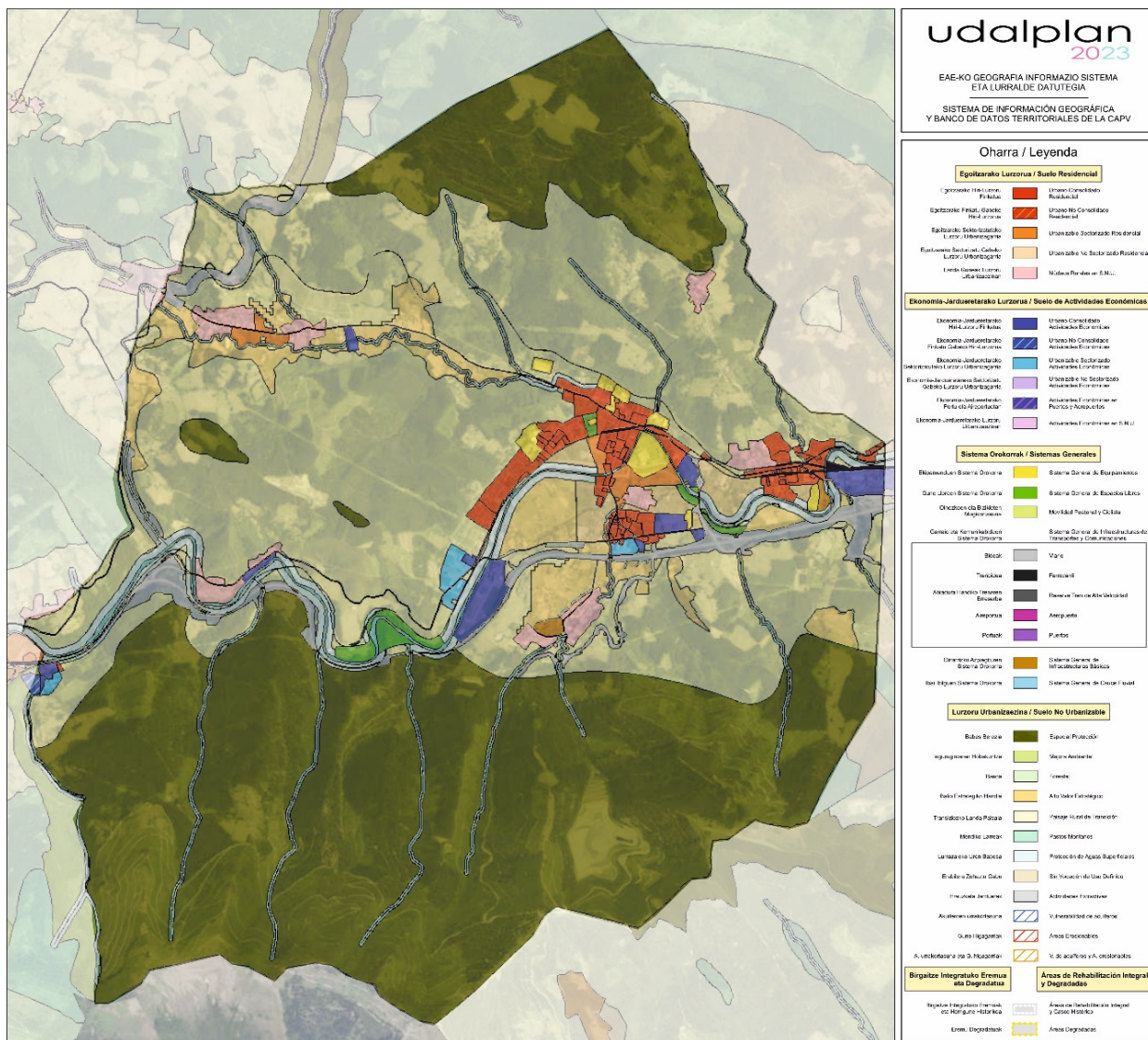
c. **Mehatxatutako espezie gisa katalogatutako animalia- edo landare-populazioak** dituzten eremuak, nazioarteko hitzarmenen edo xedapen espezifikoaren arabera babes berezia behar duten elementu endemikoen edo espezieen kontzentrazio handiak dituztenak. Bisoi europarra ibilguetan eta ibaiertzetan, eta sai zuriaren bizitoki- eta kabietatik hurbil.

d. **Landa-paisaiak edo paisaia basati-harmoniatsuak**, edertasun edo balio kultural apartekoak, indarrean dauden arauetan agertzen direnak eta EAEko paisaia-kalitatearen helburuetan halakotzat jotzen direnak.

Antolamendu-kategoria horien baldintzatzaile gainjarriak erabilera ez baizik eta jarduera jakin batzuk garatzeko modua mugatzen duten baldintzatzaile batzuk dira, kasu bakoitzean agertzen den arrisku motaren edo egoera bereziaren arabera. Honako hauek dira:

- Akuiferoen urrakortasuna
- Eremu higagarriak
- Urpean gera daitezkeen eremuak

33. Irudia. Zallako udal-mugarteko lurzoru urbanizaezina arauketa

Gainjarritako erabileren eta baldintzatzaileen matrize horretan oinarrituta, honako helburu berezi hauek ezartzen dira kategoria honetarako:

- Hori guztia Ingurune Fisikoaren birkualifikazioan eta lurraldea egituratzen duten Sistema Orokorraren eraldaketan oinarrituta, elementuen hierarkiarekin bat etorritik, eta lurzoru urbanizaezinean honako helburu hauek lortu nahi dira
- Lurraldeko puntu bakoitzerako balio ekologiko, paisajistiko, produktibo eta zientifiko-kulturalen kontserbazioa bermatzea.
- Ingurune naturaleko elementuak eta prozesuak hobetzea, berreskuratzea eta birgaitzea, baldin eta harrera-ahalmenarekin bateraezinak diren jardueren ondorioz degradatuta badaude. Alferrik edo behar bezala aprobetxatu gabe dauden baliabide naturalen balioa nabarmentzeko ekintza-ildoak ezartzea.
- Landa-ingurunea garatzen laguntzea, natura-baliabideen antolamendu egokiaren bidez, haren aprobetxamendu jasangarria antolatuz, inplikaturako eragileen adostasunarekin eta parte-hartzearekin, eta haren ahalmenak aisiarako eta aisialdirako erabiliz.
- Lurraldearen ingurumen-egoerari buruzko informazio-sistemak ezartzea, abian dauden ingurumena babesteko ekintzak zuzendu, zabaldu edo aldatu ahal izateko.

Lurzoru urbanizaezinaren arau-erregulazioan, ARAU XEHATUEK, H arauak paisaiaren babesaren kategoriari buruz egindako gogoetak, mantentzen dituzte:

H. ARAUA: LURZORU URBANIZAEZINA. PAISAIA BABESTEKO EREMUAK.

H.1 Arau orokorra:

Kalifikazio honetako eraikuntza-aprobetxamendua nulua da, bai eraikin publikoetarako, zein pribatu-erakundeetarako.

H.2 Lehendik dauden eraikinak:

Lehendik dauden baserriei I-14 araua aplikatuko zaie, gainerako eraikinak antolamendutik kanpo geratuz.

Planeamenduko Arau Subsidiario hauetan lurzoru urbanizaezinari buruz xedatutakoak ez dio kalterik egingo indarrean dagoen Mendiei buruzko Legeari. Lege hori, nolahi ere, aplikagarria izaten jarraituko bait da.

H.3 Energia berriztagarriak ustiatzeko proiektuak:

1.- Erabilera egokia: energia berriztagarriak aprobetxamendu eoliko edo fotovoltaikoaren bidez (energiaren instalazioa eta ebakuazioa) ustiatzea xede duen azpiegitura eta jarduera, eskala edozein dela ere, erabilera-eremu horri atxikitako eremuetan, honako ezarpen-baldintza hauekin:

- a) Azpiegiturek jarduketan ingurunean behar duten obra zibilaren integrazioa eskatu ahal izango da, zenbait neurriren bidez, hala nola, eremuko eraikinen tipologiara egokitzea, erdi-lurperatu behar izatea baztertu gabe afekzio-bisualak hala eskatzen duenean, kromatiko egokia eta ikusmen-pantaila begetal edo naturalak erabiltzea.*

II.- Erabilera onargarria: *energia berriztagarriak aprobetxamendu eoliko edo fotovoltaikoaren bidez (energiaren instalazio eta hustea) ustiatzea xede duen azpiegitura eta jarduera, tipologiaren arabera honako baldintza hauek betetzen dituen:*

1. *Baldintzatzailea lurraldearen harrera-ahalmenaren arabera:*
  - a) *Harrera-Ahalmen Handia duten eremuetan, energia eolikoko eskala handiko instalazioak jarri ahal izango dira, 5 aerosorgailu edo gehiago dituztenak edo 30 MW-eko potentzia instalatua edo handiagoa dutenak.*
  - b) *Harrera Ahalmen Ertaina eta Baxua duten eremuetan, energia eolikoko eskala ertaineko instalazioak jarri ahal izango dira: 1 baino gehiago eta 5 aerosorgailu baino gutxiago dituztenak eta 1 MW edo gehiagoko eta 30 MW baino gutxiagoko potentzia instalatuta dutenak.*
  - c) *Harrera-Ahalmen Oso Txikia duten eremuetan, energia eolikoko eskala txikiko instalazioak jarri ahal izango dira: eskala ertainekoak baino ezaugarri txikiagoak dituztenak.*
2. *Baldintzatzaileak, eremu onargarrietan dauden faktore naturalen, sozioekonomikoen eta kulturalen arabera, edozein dela ere harrera-ahalmena:*
  - a) *Azpiegiturek jarduketen ingurunean behar duten obra zibilaren integrazioa eskatu ahal izango da, zenbait neurriren bidez, hala nola, eremuko eraikinen tipologiara egokitzea, erdi-lurperatu behar izatea baztertu gabe afekzio-bisualak hala eskatzen duenean, kromatiko egokia eta ikusmen-pantaila begetal edo naturalak erabiltzea.*
  - b) *Energia ekoizteko, eraldatzeko eta banatzeko azpiegiturak ezartzeko baimen-eskaerek bideragarritasun-azterlan bat eta kokapenen azterketa xehatu bat izatea eskatuko dute, betiere biodibertsitatearen galera prebenitzeari eta nazioarteko, nazioko eta autonomia-erkidegoko legeriak babestutako habitat eta espezieen kontserbazioari erreparatuta.*
  - c) *Ebakuazio- eta garraio-lineak, ahal den neurrian, dauden errepide eta bide publikoen ertzetatik igaro beharko dira, errepideen arloko legeria errespetatuz.*
  - d) *Era berean, ebakuazio-lineak lurperatu egin beharko dira, saihestu daitezkeen inpaktu bisualak saihesteko.*
  - e) *Oro har, ez da baimenduko errepide, pista edo bide berririk irekitzea, egungo sarean daudenak indartuz, salbu eta onura publikokotzat edo gizarte-onuratakotzat aitortzen badira, edo ingurumenari, lurraldeari eta hirigintzari buruzko legerian aurreikusita badaude.*

3. *Sortze-teknologia bakoitzari aplikatu beharreko araudi espezifikoari kalterik egin gabe, honako hauek eskatuko dira:*
- a) *Azpiegitura duela gutxiko teknologiarekin eta eraginkortasun handiko gailuekin garatu beharko da, eta bizitza baliagarrian mantentzea eta funtzionalitatea bermatu beharko dira.*
  - b) *Instalazioan unitate trinkoak erabili beharko dira, material ekologikoagoak dituztenak, euskarrietarako profil teleskopikoak erabiliz; horrela, instalazioa luraren morfologiara egokituko da, eta, hala badagokio, ez da beharrezkoa izango lurzatia berdintzea.*
  - c) *Urruneko detekzio-sistema bat instalatu beharko da (DTBird edo antzekoa), hegaztiak denbora errealean detektatzeko, alerta-sistemak automatikoki aktibatzeke eta aire-sorgailua gelditzeko, aurrez ezarritako denbora batez hegaztiak talka-arriskua dagoen eremuan geratzen direnean. Gainera, sistema hori erabiltzeak aukera eman behar du gertatutako talka-kopurua automatikoki erregistratzeko.*
  - d) *Administrazioak zuzeneko sarbidea izan behar du sistema horretara, bistaratzailerik izateko eta txostenak egiteko eskubidearekin.*

III.-Erabilera debekatua: *erabilera kategoria honi atxikitako eremuetan energia berriztagarriak aprobetxamendu eoliko edo fotovoltaikoaren bidez (energiaren instalazioa eta ebakuazioa) ustiatzea xede duen azpiegitura eta jarduera oro (eskala edozein dela ere).*

6.5. AUKERATUTAKO AGERTOKIAREN JUSTIFIKAZIOA

Lurzoru urbanizaezinaren kategoriarako paisaiaren babesa antolatzeke alternatiben garapenak paisaia kontserbatzea eta biodibertsitatea hobetzea dute helburu, eremu horietan dauden ingurumen-aktiboak aktiboki sustatuz, hala nola bide naturalak, begiratokiak, habitatak eta funtzionaltasun ekologikoa.

Konparazio labur batean, 0. alternatibak araudi zehatzagoa falta du, Paisaiaren Babesa kategorian izendatzeko baldintzak alda ditzaketen proiektuei dagokienez. Egoera pasibo eta prospektibarik gabeko horren aurrean, baldintza horiek alda ditzaketen proiektu berrien aurrean, 1. alternatibak indarrean dauden LAGetatik eta Lurralde Planetatik eratorritako zehaztapen guztiak jasotzen ditu, eta lehentasunezko intereseko landarediak, kalteberatasun handiko espezieek eta horiek mantentzea gomendatzen duten paisaia-kalitateko helburuek oso baldintzatuta geratzen diren eremuak sortzen dira, arestian adierazitako beste alderdi batzuen artean.

1. alternatiba honetan, nahiz eta tresnek ezarritako ingurumen-babesaren zehaztapenak integratu, kontrako eran baimentzen dira aprobetxamendu eolikoko eta fotovoltaikoko proiektuak, zeinak ondorio kritikoak eragiten baitituzte naturguneak kontserbatzeko eta hobetzeko helburuekiko.

Esparru horretan, 2. alternatibak Paisaiaren Babesa kategoriaren kontserbazio-helburuak garatzeko ardura du, paisaiaren, naturaren eta kulturaren aktiboen edozein aldaketa saihestuz. Ildo horretan, 2. alternatiba hori egokientzat jo behar da, hiri-lurralde eredua eta indarreko arauetan lurzoru urbanizaezinerako ezarritako helburuak betetzen direlako. Hala ere, alternatiba horien ingurumen-ebaluazioa Hasierako Dokumentu Estrategikoan egin da, eta 2. alternatiba hori izan da hautatu den aukera.

Planteatutako alternatiben konparazioak eduki honi erantzuten dio:

	0. Alternatiba	1. Alternatiba	2. Alternatiba
Arau subsidiarioak	Lurzoru urbanizaezina babesteko helburu orokorrak.		Arau Subsidiarioen helburuak bere egitea
LAG+LPS+LPP		Goragoko mailako plangintzari dagozkion helburuak.	Goragoko mailako plangintzari dagozkion helburuak.
Energia berriztagarrien proiektuak	Ez da debekurik zehazten	Kategoria honetan ezartzea arautzen da, harrera-gaitasunaren arabera.	Kategoria honetan ezartzea arautzen da, harrera-gaitasunaren arabera.

7. ALDAKETA-PROPOSAMENA

Aldaketa honen garapen justifikatzaileak paisaia-aktiboek eskala desberdinetan duten garrantzia adierazten du. Tokian-toki, arauak paisaia babestearen aldeko apustua egiten dute udalerriko eremu altuenetan, baina ez da eraikuntzaz bestelako proiekturik ezartzea aurreikusi. Udalaz gaindiko mailan, paisaiaren garapenaren, biodibertsitatearen eta habitaten kontserbazioaren esparruko ingurumen-kontsiderazioek balio natural eta kultural berretsiak babesten dituzte.

Aldaketa puntualak Arau Subsidiarioen araudi xehatuaren H Arauaren aldaketan baino ez du eragiten. Arau horretan, Arau Subsidiarioen bidez sustatutako edo onartutako jarduerak baldintzatzen dira, arautzen den lurzoru-kategorian natura-, paisaia- eta kultura-kapitala hutsaltzea saihesteko.

Justifikazio oinarriek diotenez, Paisaiaren Babes kategoriako lurraldearen erabilera energia eolikoko eta fotovoltaiakoko proiektuetarako arautuko da mota horretako azpiegituretarako harrera-ahalmenaren arabera, eta, azken batean, horiek ezartzea debekatuta dagoen eremuak, eremu onargarriak eta garatzeko egokiak diren eremuak izango dira. Zallako paisaia babesteko kategoriarako erreferentziazko helburuak.

7.1. ZALLAKO PAISAIA BABESTEKO KATEFORIARAKO ERREFERENTZIAZKO HELBURUAK

Antolamendu-helburuak Paisaiaren Babesa kategoriarekin izendatutako eremuetan zentratzen dira, gaur egungo baldintzak alda ditzaketen proiektuen aurrean babes daitezten. "Paisaiak babestea" paisaia baten alderdi esanguratsuak edo bereizgarriak kontserbatu eta mantentzera bideratutako ekintzak dira, konfigurazio naturalaren eta/edo giza ekintzaren ondorioz duen ondare-balioagatik justifikatuta.

2000ko urriaren 20ko Paisaiaren Hitzarmenaren (EPB) (Europako Kontseilua), Espainiako Estatuak berretsia (2008ko otsailaren 5eko BOE) eta Espainian 2008ko martxoaren 1etik indarrean dagoena, eta EAEko lurralde-antolamenduan paisaia babestu, kudeatu eta antolatzeari buruzko 90/2014 Dekretuaren esparruan, antolamendu-helburuak honako hauek dira:

- a) Beren izaera natural edo kulturalagatik jarduketa espezifiko eta integratuak behar dituzten paisaien balioak kontserbatzea.
- b) Mendietako funts eszenikoak babestea, kontserbatzea eta hobetzea, Zallako ikuste- eta identitate-erreferenteak diren aldetik..
- c) Landa-eremuko paisaiak mantentzea, hobetzea eta lehengoratzea.
- d) Paisaiak harmonikoki egituratzea, arreta berezia jarritz herritar guztientzat irisgarriagoak diren paisaietan, bai eta hiri- eta landa-eremuen eta lurreko eta itsasoko eremuen arteko kontaktu-espazioetan ere.
- e) Lurraldearen gaineko esku-hartzeak paisaian behar bezala integratzea, batez ere azpiegiturei eta jarduera ekonomikoko eremuei dagozkienak.
- f) Paisaiari balioa ematea, faktore ekonomiko bereizle eta baliabide turistiko gisa.
- g) Paisaiari balioa ematea, euskal gizartearen kultura-proiektzio gisa eta, beraz, haren nortasunaren adierazpen gisa.
- h) Kultura-bide tradizionalei balioa ematea, paisaiarako irisgarritasun- eta gozamen-puntu bikain gisa.
- i) Paisaian eragin handia duten (eta/edo jendea biltzen den) espazioak berreskuratzea, hala nola bideak, bidexkak, gailurrak eta erriberak, espezie autoktonoen landaketekin.

7.2. ALDAKETA-PROPOSAMENA: ONDORIOZKO ARAUDIA

Aldaketaren emaitza Arau Subsidiarioen H Arauan gauzatzen da, paisaia babesteko lurzoru urbanizaezinaren kategoria mugatzen duten kartografiari buruzko helburu espezifikoak eta antolamendu-planoak aldatu gabe utziz.

Energia eoliko eta fotovoltaiakoko proiektu berriztagarrien ezarpena kategoria horretan oinarrituta modulatu da, lurzoru urbanizaezinaren kategoria horretan lurraldearen erabilera-ahaltenaren arabera. Hiru erabilera-aukerak Lurralde Antolamenduaren Gidalerroetan ingurune fisikoa antolatzeko ezarritakoak dira: erabilera egokia, onargarria eta debekatua.

Erabilera egokiak: kontserbazio-jarduerak eta ekosistemaren ingurumen-hobekuntzako jarduerak baino ez dira bultzatuko, ondo kontserbatutako natura-eremuak baitira, eta, are gehiago, erakunde publikoen kontrolpean baitaude.

Erabilera onargarriak: onargarritzat jotzen dira, garapen-plangintzaren bidez aldeztu aurretik araututa, aisialdi estentsiboa, abeltzaintza, baso-erabilera, aireko lineak, lurpeko lineak, B motako izaera ez-linealeko zerbitzu-instalazio teknikoak eta onura publikoko eta interes sozialeko eraikinak.

Erabilera debekatuak: debekatutzat jotzen dira irizpide orokorrek bateraezinak diren jarduerak, eta, zehazki, kapitulu honetan definitzen den bezala, honako hauek: aisia intentsiboa, nekazaritza, berotegiak, nekazaritza-industriak, erauzketa-jarduerak, garraiobideak, A motako izaera ez-linealeko zerbitzuen instalazio teknikoak, hondakindegia eta hondakin-biltegiak, eta eraikuntza-erabilera guztiak, onura publikoko eta interes sozialeko eraikinak izan ezik.

Ondorioz, "H.3" atal berria honela idaztea proposatzen da:

"H" ARAUA LURZORU URBANIZAEZINA. PAISAIA BABESTEKO EREMUAK.

H.1 Arau orokorra:

Kalifikazio honetako eraikuntza-ahobekuntza nulua da, bai eraikin publikoetarako, zein pribatuarentzat.

H.2 Lehendik dauden eraikinak:

Lehendik dauden baserriei I-14 araua aplikatuko zaie, gainerako eraikinak antolamendutik kanpo geratuz.

Planeamenduko Arau Subsidiario hauetan lurzoru urbanizaezinari buruz xedatutakoak ez dio kalterik egingo indarrean dagoen Mendiei buruzko Legeari. Lege hori, nolahi ere, aplikagarria izaten jarraituko bait da.

H.3 Energia berriztagarriak ustiatzeko proiektuak:

I.- Erabilera egokia: energia berriztagarriak ahalbideratu eoliko edo fotovoltaiakoren bidez (energiaren instalazioa eta ebakuntza) ustiatzea xede duen azpiegitura eta jardura, eskala edozein dela ere, erabilera-eremu horri atxikitako eremuetan, honako ezarpen-baldintza hauekin:

- a) Azpiegiturek jarduketan ingurunean behar duten obra zibilaren integrazioa eskatu ahal izango da, zenbait neurrien bidez, hala nola, eremuko eraikinen tipologiara egokitzea, erdi-lurperatu behar izatea baztertu gabe afekzio-bisualak hala eskatzen duenean, kromatiko egokia eta ikusmen-pantaila begetal edo naturalak erabiltzea.*

II.- Erabilera onargarria: *energia berriztagarriak aprobetxamendu eoliko edo fotovoltaiakoaren bidez (energiaren instalazio eta hustea) ustiatzea xede duen azpiegitura eta jarduera, tipologiaren arabera honako baldintza hauek betetzen dituen:*

1. *Baldintzatzailea lurraldearen harrera-ahalmenaren arabera:*
  - a) *Harrera-Ahalmen Handia duten eremuetan, energia eolikoko eskala handiko instalazioak jarri ahal izango dira, 5 aerosorgailu edo gehiago dituztenak edo 30 MW-eko potentzia instalatua edo handiagoa dutenak.*
  - b) *Harrera Ahalmen Ertaina eta Baxua duten eremuetan, energia eolikoko eskala ertaineko instalazioak jarri ahal izango dira: 1 baino gehiago eta 5 aerosorgailu baino gutxiago dituztenak eta 1 MW edo gehiagoko eta 30 MW baino gutxiagoko potentzia instalatuta dutenak.*
  - c) *Harrera-Ahalmen Oso Txikia duten eremuetan, energia eolikoko eskala txikiko instalazioak jarri ahal izango dira: eskala ertainekoak baino ezaugarri txikiagoak dituztenak.*
2. *Baldintzatzaileak, eremu onargarrietan dauden faktore naturalen, sozioekonomikoen eta kulturalen arabera, edozein dela ere harrera-ahalmena:*
  - a) *Azpiegiturak jarduketan ingurunean behar duten obra zibilaren integrazioa eskatu ahal izango da, zenbait neurrien bidez, hala nola, eremuko eraikinen tipologiara egokitzea, erdi-lurperatu behar izatea baztertu gabe afekzio-bisualak hala eskatzen duenean, kromatiko egokia eta ikusmen-pantaila begetal edo naturalak erabiltzea.*
  - b) *Energia ekoizteko, eraldatzeko eta banatzeko azpiegiturak ezartzeko baimen-eskaerak bideragarritasun-azterlan bat eta kokapenen azterketa xehatu bat izatea eskatuko dute, betiere biodibertsitatearen galera prebenitzeari eta nazioarteko, nazioko eta autonomia-erkidegoko legeriak babestutako habitat eta espezieen kontserbazioari erreparatuta.*
  - c) *Ebakuazio- eta garraio-lineak, ahal den neurrian, dauden errepide eta bide publikoen ertzetatik igaro beharko dira, errepideen arloko legeria errespetatuz.*
  - d) *Era berean, ebakuazio-lineak lurperatu egin beharko dira, saihestu daitezkeen inpaktu bisualak saihesteko.*
  - e) *Oro har, ez da baimenduko errepide, pista edo bide berririk irekitzea, egungo sarean daudenak indartuz, salbu eta onura publikokotzat edo gizarte-onuratakotzat aitortzen badira, edo ingurumenari, lurraldeari eta hirigintzari buruzko legerian aurreikusita badaude.*
3. *Sortze-teknologia bakoitzari aplikatu beharreko araudi espezifikoari kalterik egin gabe, honako hauek eskatuko dira:*
  - a) *Azpiegitura duela gutxiko teknologiarekin eta eraginkortasun handiko gailuekin garatu beharko da, eta bizitza baliagarrian mantentzea eta funtzionalitatea bermatu beharko dira.*

- b) Instalazioan unitate trinkoak erabili beharko dira, material ekologikoagoak dituztenak, euskarrietarako profil teleskopikoak erabiliz; horrela, instalazioa luraren morfologiara egokituko da, eta, hala badagokio, ez da beharrezkoa izango lurzatia berdintzea.*
- c) Urruneko detekzio-sistema bat instalatu beharko da (DTBird edo antzekoa), hegaztiak denbora errealean detektatzeko, alerta-sistemak automatikoki aktibatzeke eta aire-sorgailua gelditzeko, aurrez ezarritako denbora batez hegaztiak talka-arriskua dagoen eremuan geratzen direnean. Gainera, sistema hori erabiltzeak aukera eman behar du gertatutako talka-kopurua automatikoki erregistratzeko.*
- d) Administrazioak zuzeneko sarbidea izan behar du sistema horretara, bistaratzaile-profila izateko eta txostenak egiteko eskubidearekin.*

III.-Erabilera debekatua: *erabilera kategoria honi atxikitako eremuetan energia berriztagarriak aprobetxamendu eoliko edo fotovoltaikoaren bidez (energiaren instalazioa eta ebakuazioa) ustiatzea xede duen azpiegitura eta jarduera oro (eskala edozein dela ere).*

8. INGURUMEN-EBALUAZIO ESTRATEGIKOAREN ERAGINA

Arau Subsidiarioen artikulua aldatzeak jatorri eolikoa eta fotovoltaikoa duten energia berriztagarrien proiektuak eta azpiegiturak ezartzeko baldintzak aldatzea dakar.

Planen eta Programen Ingurumen Ebaluazio Estrategikoa inguruneko baliabide naturalak babesteko eta ingurumena zaintzeko prebentzio-tresna bat da. Horrela, ingurumenean eragina duten planei eta programei buruzko erabakiak hartzerakoan kontuan hartu beharreko aldagai gisa sartzen da ingurumen-faktorea. Ingurumen-ebaluazio estrategikoaren arloko araudia Euskadiko Ingurumen Administrazioaren abenduaren 9ko 10/2021 Legean, Ingurumen Ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legean eta Planen eta programen ebaluazio estrategikoa egiteko prozedura arautzen duen urriaren 16ko 211/2012 Dekretuan jasota dago.

Estatuan, aplikatzekoa den araudia bat dator Ingurumen Ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 6.- Ingurumen-ebaluazio estrategikoaren aplikazio-eremuak honako hau ezartzen du:

1. *Ingurumen-ebaluazio estrategiko arrunta egingo zaie administrazio publiko batek abian jarritako edo onetsitako planei eta programei, bai eta haien aldaketei ere, baldin eta legezko edo erregelamenduzko xedapen batek edo autonomia-erkidego bateko Ministro Kontseiluaren edo Gobernu Kontseiluaren erabaki batek hala eskatzen badu:*

a) *Ingurumen-inpaktuaren ebaluazioa egitera legez behartutako proiektuak etorkizunean baimentzeko esparrua ezartzen badute, eta honako hauei buruzkoak badira: nekazaritza, abeltzaintza, basogintza, akuikultura, arrantza, energia, meatzaritza, industria, garraioa, hondakinen kudeaketa, ur-baliabideen kudeaketa, itsaso eta lehorren arteko jabari publikoaren okupazioa, itsas ingurunearen erabilera, telekomunikazioak, turismoa, hiri- eta landa-lurraldearen antolamendua edo lurzoruaren erabilera; edo bestela,*

b) *Ebaluazio bat behar dutenak, Natura 2000 Sareko guneei eragiten dietelako, Natura Ondareari eta Biodibertsitateari buruzko abenduaren 13ko 42/2007 Legean aurreikusitako baldintzetan.*

c) *2. atalean jasotakoak, ingurumen-organoak ingurumen-txosten estrategikoan kasuz kasu hala erabakitzen duenean, V. eranskineko irizpideekin bat etorrira.*

d) *2. atalean jasotako planak eta programak, ingurumen-organoak hala erabakitzen duenean, sustatzaileak eskatuta.*

2. *Ingurumen-ebaluazio estrategiko sinplifikatua egingo zaie:*

a) *Aurreko atalean aipatutako plan eta programen aldaketa txikiak.*

b) *Aurreko paragrafoan aipatutako plan eta programak, udalerrri mailan eremu txikien erabilera ezartzen dutenak.*

c) *Etorkizunean proiektuak baimentzeko esparrua ezartzen duten plan eta programak, aurreko paragrafoan aipatutako gainerako baldintzak betetzen ez dituztenak.*

Aldaketa-proposamena plangintza estrategikoaren esparruan dago, eta ez dakar berekin ingurumen-inpaktuaren ebaluazioa behar duten proiektuak baimentzea, baizik eta jarduera eta erabilera jakin batzuk garatzea debekatzen du. Uler daiteke aldaketa-proposamena Arau Subsidiarioen **aldaketa txiki** batean datzala. Plangintzako Gizarte Segurantzak, 5. f) Estatuko oinarrizko legea:

5.f) "Aldaketa txikiak": abian jarritako edo onartutako plan edo programen ezaugarrietan egindako aldaketak, estrategietan, gidalerroetan eta proposamenetan edo kronologian funtsezko aldaketarik eragiten ez dutenak, baina aurreikusitako efektuetan edo eragin-eremuan desberdintasunak sortzen dituztenak.

Hala ere, ingurumen-ebaluazio estrategikoa egingo da prozedura arrunt baten bidez, eta ingurumen-organoak kontrakoa interpretatzen badu, ingurumen-dokumentazioa entregatzean lortzen den irismen-dokumentuarekin jarraituko da.

9. KLIMA-ALDAKETARI ETA TRANTSIZIO ENERGETIKOARI BURUZKO HELBURUEKIKO KOHERENTZIA

Hasieran hautatutako proposamena Klima 2050 Estrategiak ezarritako gidalerro eta helburuen esparruan garatzen da, 43 Lurraldearen, hiri-egituraren eta eraikuntzaren babesari buruzkoa, klima-aldaketara egokitzea lurralde-antolamenduaren eta hirigintzaren arloko plangintza- eta kudeaketa-tresnetan integratzeko beharrari buruzkoa. Laburbilduz, aldaketa-proposamenak aurrera egiten du lurraldea klima-aldaketaren ondorioetara egokitze bidean, honako helburu hauetan:

- a) Zaurgarritasun-klima-arriskua eta klima-aldaketara egokitzea integratzen ditu, besteak beste, akuiferoaren kutsadura-arriskuarekin, Batasunaren eta Eskualdearen Intereseko Habitaten zaurgarritasunarekin eta bisoi europarraren eta sai zuriaren espezieekin lotutako alderdiei buruz egindako proposamenaren erabakiak hartzean.
- b) Proposamenak EAEko egitura berdean sartuta dagoen eremu funtzionaleko azpiegitura berde baten gogoetak biltzen ditu. Azpiegitura hori irtenbide naturaletan oinarritzen da, ekosistemak eta gizarteari ematen dizkioten zerbitzuak leheneratzeko, lurraldearen eta hiriguneen erresilientzia mantentzeko eta hobetzeko, bai eta herriarren osasuna hobetzeko ere.
- c) Proposamenak lurzoruaren artifizializazioa mugatu egiten du, eta saihestu egiten du **"Erregresiorik ez"** printzipioari eragiten dioten jarduerengatik lurzoria okupatzea, naturaren eta haren aktiboen erabilera jasangarria sustatuz, Bizkaiko eremu horretan biodibertsitatea hobetzeko.

Alderdi horiek, klima-aldaketaren ondorioak proposatutako arau-aldaketan txertatzeari buruzkoak, zehatz-mehatz aztertzen dira Ingurumen-Ebaluazio Estrategikoaren alternatibaren justifikazioan.

10. EKONOMIA- ETA FINANTZA-AZTERKETA

Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 62. artikulua eta lege hori garatzen duten premiazko neurriei buruzko 105/2008 Dekretuaren 31. artikulua plan orokorren edukia arautzen dute, eta "bideragarritasun ekonomiko eta finantzarioaren azterlana" ezartzen dute jaso beharreko dokumentutzat.

Zalla udalerriko Plangintzako Arau Subsidiarioen Aldaketa Puntualaren irismenak ez du inbertsio ekonomikorik behar duen inolako exekuziorik edo neurririk planteatzen.

11. EGIKARITZE-LABURPENA

Aldaketa justifikatzen duen garapenak paisaia-aktiboen garrantzia adierazten du hainbat eskalatan. Tokian-toki, arauak paisaia babestearen aldeko apustua egiten dute udalerriko eremu altuenetan, baina ez da eraikuntzaz bestelako proiekturik ezartzea aurreikusi. Udalaz gaindiko mailan, paisaiaren garapenaren, biodibertsitatearen eta habitaten kontserbazioaren esparruko ingurumen-kontsiderazioek balio natural eta kultural berretsiak babesten dituzte.

Aldaketa puntualak Arau Subsidiarioen araudi xehatuaren H arauaren aldaketan baino ez du eragiten. Arau horretan, sustatutako edo onartutako jarduerak baldintzatzen dira, arautzen den lurzoru-kategorian natura-, paisaia- eta kultura-kapitala hutsaltzea saihesteko.

Justifikazio oinarriek diotenez, Paisaiaren Babes kategoriako lurraldearen erabilera energia eolikoko eta fotovoltaiakoko proiektuetarako arautuko da mota horretako azpiegituretarako harrera-ahalmenaren arabera, eta, azken batean, horiek ezartzea debekatuta dagoen eremuak, eremu onargarriak eta garatzeko egokiak diren eremuak izango dira. Ondorioz, proposamen hau izapidetu eta onartzean, eten egiten dira 01 planoan grafiatutako H Arauaren eremu mugatuan aprobetxamendu fotovoltaiakoko eta eolikoko erabileretarako lizentziak eta erantzukizunpeko adierazpenak.

11.1. HELBURUA

Zallako Udalak eta Osoko Bilkurak, 2024ko uztailaren 3an, plangintza-arauen H arauaren aldaketa puntuala eta herritarrek parte hartzeko programa izapidetzen hastea erabaki zuen.

Zalla udalerrriak, Enkarterriak eremu funtzionalean, 1999an behin betiko onartutako Arau Subsidiarioak ditu plangintza orokorreko tresna gisa. Arau Subsidiario horiek ez daude egokituta 2/006 Legera, ezta geroago onartutako lurralde-plangintzara ere. Zallako Arau Subsidiarioek hiri- eta lurralde-eredu hura ezarri zutenetik 25 urte baino gehiago igaro diren arren, une hartan argi zegoen lurraldeko zer osagai geratu behar ziren edozein hirigintza-eraldaketatik edo balio endogenoen banalizaziotik kanpo udalerrian elementu natural eta kultural gisa funtsezko garrantzia izateagatik, eta, horregatik, lurzoru urbanizaezin gisa sailkatu ziren. Hala ere, erabilera- eta jarduera-onargarritasunaren eta-debekuen araubidea Arau Subsidiarioek egin zuten, izapidetzeko unean zegoen errealitateari jarraikiz.

Zalantzarik gabe, gaur egungo errealitate sozioekonomikoa ez da horren berdina. 90eko hamarkadaren amaieraz geroztik, teknikaren berrikuntzen eta gizarte-dinamika berrien babesean, bilakaera bat izan da, eta, horren ondorioz, lurzoru urbanizaezinean ezarri nahi diren erabilera eta jarduera berriak agertu dira, egungo gizartearen beharrak eta nahiak asetzeko. Lurzoru urbanizaezinaren erabilera berriekin alderatuta, hirigintza-arau zaharkituen konbinazio hori benetako tentsioak eta segurtasun eza sortzen ari da arauak berak aplikatzeko orduan, ez baitu jasotzen edo anbiguotasuna adierazten duelako Arau horiek ezartzeko aukerari eta moduari buruz.

Testuinguru horretan, lurralde-plangintzak, zein hiriaren eta haren ingurune hurbilenaren garapen jasangarrirako estrategien produkzio azkarrak babestu egin ditu udalaz gaindiko eskalatik Arauetan lurzoru urbanizaezinerako jasotzen diren balioak; hala ere, udal-mailan, Zallan, lurzoru urbanizaezinean lortu nahi diren erabilera berrien arabera dauden erreferente naturalen eta kulturalen ginean sustatutako, onartutako eta debekatutako erabilerak zehaztu behar dira.

Zallak Arau Subsidiarioak Plan Orokor baten bidez berrikusteko prozesua hasi badu ere, premiazkoa da udalerriak lurzoru urbanizaezineko erabileren eta jardueren erregulazio eguneratua alde aurretik izatea, gutxienez paisaia-balioak dituzten lurraldeko eremuetan, eta, balioen mailaketaren eta erabilera desberdinek horietan duten eraginaren arabera, onargarritasun-araubidea (baimendua edo onartua) edo debeku-araubide justifikatua ezartzea.

Aldaketa honek arauketa orekatua ezarri nahi du, hau da, erabilera eta jarduera horien ezarpenaren antolamendu arrazionala egin nahi du, kontuan hartuta, alde batetik, trantsizio energetikoa neutraltasun klimatikora bideratzeko egiten duen ekarpena, eta, bestetik, instalazio horiek ezin direla edozein lurzoru-motatan mugarik gabe ezarri, eta ingurumen- eta paisaia-balio handienak dituztenak babestuko dituen zonakatzeko bat ezarri behar dela, eta beharrezkoak edo onartuak diren eremuetan kokatzeko baldintzak ezarri behar direla.

Horregatik, aldaketaren formulazioan kontuan hartu dira Euskal Autonomia Erkidegoko Jasangarritasun Energetikoari buruzko otsailaren 21eko 4/2019 Legean ezarritako helburuak eta Trantsizio Energetikoari eta Klima Aldaketari buruzko otsailaren 8ko 1/2024 Legean definitutako gidalerroak.

Hala, Euskal Autonomia Erkidegoko Jasangarritasun Energetikoari buruzko otsailaren 21eko 4/2019 Legeak honako helburu hauek ezartzen ditu 5. artikuluan: «i) Jasangarritasun energetikotik eratorritako betekizunak politika publikoetan txertatzea, eta, bereziki, lurralde-antolamenduaren, hirigintzaren, etxebizitzaren, garraioen, industriaren eta energiaren politiketan». Gainera, printzipioen artean (6. artikulua), honako hau ezartzen du: "d) Lehentasuna ematea energiaren erabileran hain intentsiboak ez diren garraio-bideen azpiegitura, hirigintza eta lurralde-antolamenduko planetan eta energia-eraginkortasun handiagoko instalazioak ezartzeko planetan".

Bestalde, Euskal Autonomia Erkidegoko Trantsizio Energetikoari eta Klima Aldaketari buruzko otsailaren 8ko 1/2024 Legearen 20. artikulua energia-trantsiziorako gidalerro orokor hauek ezartzen ditu, besteak beste, EAEko administrazio publikoei zuzenduta: sektore guztien beharrak asetzeko biltegiatze-gaitasun nahikoa duten energia berriztagarrien hedapen azkar eta ordenatua bultzatzea, eta, bestetik, energia biltegiatzearekin lotutako proiektuak sustatzea eta bultzatzea.

Hala ere, energia berriztagarriaren sustapen hori ezin da baldintzatzailerik gabe egin; aitzitik, antolamendu-tresnak behar dira, energia berriztagarriaren ezarpena lurraldearen eta ingurumenaren aldetik jasangarria izango dela bermatzeko.

Hain zuzen ere, 1/2024 Legearen 24. artikuluko 4. apartatuak energia berriztagarrien arloko gidalerro gisa ezartzen du «lurralde-mailan, EAEko administrazio publikoek antolamenduko arau-tresnak onartuko dituztela, zeinak bateragarriak izango baitira industria- eta gizarte-garapen orekatu batekin eta lurralde- eta ingurumen-ezarpen jasangarri batekin, natura-ondarea errespetatuko duena».

Hain zuzen ere, aldaketa honen xedea da lurraldean energia berriztagarriko azpiegituren erabileraren arrazoizko antolamendu jasangarria bermatuko duen erregulazio egokia ezartzea, lurzoru urbanizaezinean dauden paisaia-balioak zaintzen direla bermatuz.

Ezin da ahaztu paisaiak garrantzi handia duela lurraldeari buruzko erabaki publikoetan.

Ildo horretatik, 2009ko uztailaren 21ean, Eusko Jaurlaritzak erabaki zuen Europako Kontseiluak 2000ko urriaren 20an onartutako Paisaiaren Europako Hitzarmenari atxikitzea, eta horrek esan nahi du Euskal Autonomia Erkidegoak konpromisoa hartzen duela hitzarmen horren edukiak bere gain hartzeko eta bere erantzukizun-eremuetara eramateko.

Europako Hitzarmen honen hitzaurrearen arabera, paisaia «Europako natura- eta kultura-ondarearen funtsezko osagaia da, gizakien ongizateari eta Europako nortasuna finkatzeari laguntzen diona». Paisaia, beraz, lurraldearen funtsezko dimentsioa da, eta, beraz, funtsezko pieza da lurraldearen antolamenduan.

11.2. ARAU SUBSIDIARIOEN ALDAKETAREN XEDEA

Aldaketa puntualaren xedea da Arau Subsidiarioek Paisaia Babestuaren kategorian sustatutako, onartutako eta debekatutako erabilerak arautzea, azken helburu honekin: paisaia babesteko lurzoru urbanizaezin gisa sailkatuta zeuden lursailetan Arauen berezko hiri- eta lurralde-ereduan zaindutako balioak babesten jarraitzea, landa-ingurunean ezarri nahi diren erabilera berrien eragina kontuan hartuta. Zehazki, aprobeitxamendu eolikoko eta fotovoltaiako energia berriztagarriak ezartzearen ondoriozko erabilerei heltzen zaie, paisaian eta naturan dituzten inplikazio eta eragin larriengatik.

Helburu hori lortzeko, proposatzen den aldaketak Arau Subsidiarioen araudiko (H araua) artikulua baten gainean baino ez du jarduten, irismen oso zehatzarekin: lurzoru urbanizaezina paisaia babestuaren kategorian.

H arauaren 3. atalaren aldaketa alde batera utzita, aldaketarekin ez zaie eragiten arau subsidiarioetan ezarritako antolamendu-ereduaren beste egitura-elementu batzuei, eta, hedaduraz, ez da aldatzen lurralde-mugaketa (indarrean dagoen antolamendu-planoan ezarria), paisaia babesteko lurzoru urbanizaezinaren kategoriarako ezarritako mugei dagokienez.

Illo horretan, ez da inola ere proposatzen egungo ingurumen-babesak aldatzea, murriztea edo erasatea, «atzerakadarik ezaren» printzipioarekin bat etorriz, Auzitegi Gorenaren 2012ko uztailaren 10eko 5538/2012 Epaia (Administrazioarekiko Auzien Sala, 5. Sekzioa) zazpigarren oinarrian adierazten duen bezala; aitzitik, aldaketa hau proposatzen da ingurumen-atzerakadarik ezaren printzipioari ez eragiteko, epaian ulertzen den bezala⁴.

Aldaketa honek ez du inola ere lurzoruaren sailkapena aldatzen, ez eta indarrean dagoen plangintzak lurralde-eremuari esleitutako kategoriak ere: Arau Subsidiarioetako paisaia babesteko lurzoru urbanizaezina; lurzoru-kategoria horretako erabileren idazketa hobetzea baino ez dakar, paisaia-balioak babesteko helburuarekin.

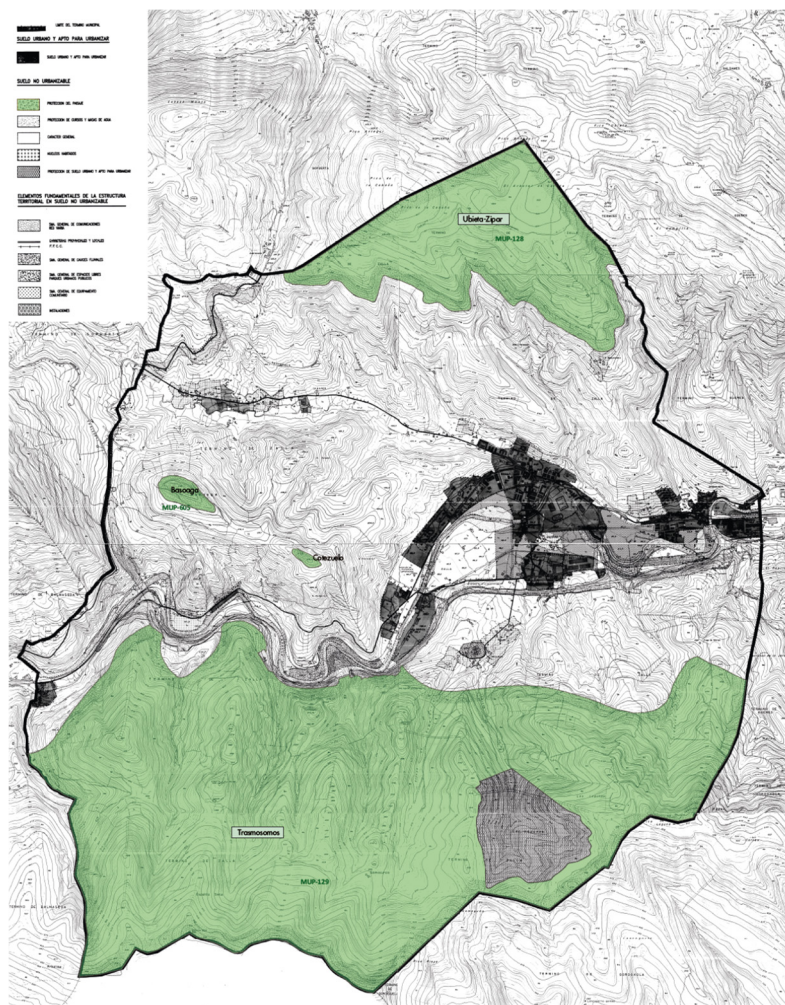
11.3. ALDAKETAK ERAGINDAKO LURRALDE-EREMUA

Zallako udalerrria Enkarterriko eremu funtzional osoan dago, eta Bizkaiko hiriburuaren hegomendebaldean dago.

Aldaketa honen xede den eremua indarreko Arau Subsidiarioetan **Lurzoru Urbanizaezina Paisaiaren Babesa** kategoria esleituta duen udal-lurraldera mugatzen da. Pieza horiek bat datoz ia erabilera publikoko 128. eta 129. mendeekin, bai eta Kadagua eta Otxaran, Basoaga eta Cotezuelo ibaien arteko bi muino ere, planoan ikus daitekeen bezala:

---

⁴ <https://www.poderjudicial.es/search/TS/openDocument/3fb7209e3033e630/20120807>

34. Irudia. Aldatu beharreko eremua: H araua, lurzoru urbanizaezinaren kategoria, Paisaiaren Babesa

Lurraldearen erabilera-gaitasunaren diagnostikoa eta analisi xehatua udalerrri osoan egiten da, EEBen erabilera (energia berriztagarriak) egokia eta onargarria den eremuen ikuspegi orokor batean oinarrituta.

11.4. PLANTEATUTAKO ALTERNATIBAK

Metodologia aplikatuetik ondorioztatzen diren erabilera-irizpideak finkatzean, aldagai multzo bati buruzko hipotesi desberdinak hartuko dira kontuan, hala nola biztanleria, hazkunde ekonomikoa, politika sektorialak, lurzorua, okupazioa, bideetatik, garraio-lineetatik eta abarretatik hurbil egotea, teknologia bakoitzaren alderdi tekniko eta ekonomiko espezifikoek gain, instalazioen potentzia, sisteman eraginkortasun ekonomikoko irizpideak erabiliz, hau da, lurzorua hobeto erabiliz eta arrazionalizatuz.

Aurreikusitako antolamendu-alternatibek beren paisaia-balioengatik babes berezia duen lurzoru urbanizaezinaren kategoriari buruz indarrean dauden Arauen araudia dute ardatz. Hiru aukera proposatzen dira:

0. Alternatiba

Arau Subsidiarioen H Araua mantentzen da, horren gaur egungo idazkeran, ezarritako kategoria guztietan. Paisaia Babestua kategorian eraikinak ezartzeko baldintzak mantendu egiten dira, bai eta H Araua ere, non ez baitira zehazten energia berriztagarriekin lotutako jardueren eta proiektuen erabilera sustatuak, onartuak eta debekatuak.

1. Alternatiba

Paisaia Babestuko lurzoru urbanizaezinaren kategoria LAGetatik eta gainerako Lurralde Plan Sektorialetatik datozen zehaztapen eta baldintzatzaileetara egokitzen da, eta jarduerak ezartzeari buruzko H Arauan energia berriztagarrien erabilera, oro har, ahalbidetzen da.

2. Alternatiba

Alternatiba horrek proposatzen du Paisaia Babestuko lurzoru urbanizaezinaren kategoria LAGetatik eta gainerako Lurralde Plan Sektorialetatik datozen zehaztapen eta baldintzatzaileetara egokitzea, energia berriztagarriak ezartzea ahalbidetuz, lurraldearen harrera-ahalmenak (ingurumen-sentiberatasuna) onartzen duen lekuetan.

Aurrekoaren arabera, H Arauak baldintza jakin batzuekin arautuko du energia berriztagarriak ustiatzeko jardueren eta proiektuen ezarpena, hiru aukera oinarri hartuta: erabilera debekatua, erabilera onargarria edo erabilera egokia.

11.4.1 HAUTATUTAKO AGERTOKIAREN JUSTIFIKAZIOA

Lurzoru urbanizaezinaren kategoriarako paisaiaren babes antolatzekeko alternatiben garapenak paisaia kontserbatzea eta biodibertsitatea hobetzea du helburu, eremu horietan dauden ingurumen-aktiboak aktiboki sustatuz, hala nola bide naturalak, begiratokiak, habitatak eta funtzionaltasun ekologikoa.

Konparazio labur batean, 0.alternatibak araudi zehatzagoa falta du, Paisaiaren Babesa kategorian izendatzeko baldintzak alda ditzaketen proiektuei dagokienez. Egoera pasibo eta prospektibarik gabeko horren aurrean, baldintza horiek alda ditzaketen proiektu berrien aurrean, 1. alternatibak indarrean dauden LAGetatik eta Lurralde Planetatik eratorritako zehaztapen guztiak jasotzen ditu, eta lehentasunezko intereseko landarediak, zaurgarritasun handiko espezieek eta horiek mantentzea gomendatzen duten paisaia-kalitateko helburuek oso baldintzatuta geratzen diren eremuak sortzen dira, arestian adierazitako beste alderdi batzuen artean.

1. alternatiba honetan, nahiz eta tresnek ezarritako ingurumen-babesaren zehaztapenak integratu, kontrako eran baimentzen dira aprobetxamendu eolikoko eta fotovoltaikoko proiektuak, zeinak ondorio kritikoak eragiten baitituzte naturguneak kontserbatzeko eta hobetzeko helburuekiko.

Esparru horretan, 2. alternatibak Paisaiaren Babesa kategoriaren kontserbazio-helburuak garatzeko ardura du, paisaiaren, naturaren eta kulturaren aktiboen edozein aldaketa saihestuz. Ildo horretan, 2. alternatiba hori egokientzat hartu behar da, hiri-lurralde eredua eta indarreko arauetan lurzoru urbanizaezinerako ezarritako helburuak betetzen direlako. Hala ere, alternatiba horien ingurumen-ebaluazioa hasierako dokumentu estrategikoan egin da, eta 2. alternatiba hori izan da hautatu den aukera.

Planteatutako alternatiben konparazioak eduki honi erantzuten dio:

	0. Alternatiba	1. Alternatiba	2. Alternatiba
Arau subsidiarioak	Lurzoru urbanizaezina babesteko helburu orokorrak.		Arau Subsidiarioen helburuak bere egitea
LAG+LPS+LPP		Goragoko mailako plangintzari dagozkion helburuak.	Goragoko mailako plangintzari dagozkion helburuak.
Energia berriztagarrien proiektuak	Ez da debekurik zehazten	Kategoria honetan gara daiteke	Kategoria honetan ezartzea arautzen da, harrera-gaitasunaren arabera.

11.5. ONDORIOZKO ARAUDIA

Aldaketaren emaitza Arau Subsidiarioen H Arauan gauzatzen da, paisaia babesteko lurzoru urbanizaezinaren kategoria mugatzen duten kartografiari buruzko helburu espezifikoak eta antolamendu-planoak aldatu gabe utziz.

Energia eoliko eta fotovoltaiakoko proiektu berriztagarrien ezarpena kategoria horretan oinarrituta modulatu da, lurzoru urbanizaezinaren kategoria horretan lurraldearen erabilera-ahalmenaren arabera. Hiru erabilera-aukerak Lurralde Antolamenduaren Gidalerroetan ingurune fisikoa antolatzeko ezarritakoak dira: erabilera egokia, onargarria eta debekatua.

Ondoriozko "H.3" araudiaren idazketa honela idatzi da:

"H" ARAUA LURZORU URBANIZAEZINA. PAISAIA BABESTEKO EREMUAK

H.1 Arau orokorra:

Kalifikazio honetako eraikuntza-aprobetxamendua nulua da, bai eraikin publikoetarako, zein pribatuatarako.

H.2 Lehendik dauden eraikinak:

Lehendik dauden baserriei I-14 araua aplikatuko zaie, gainerako eraikinak antolamendutik kanpo geratuz.

Planeamenduko Arau Subsidiario hauetan lurzoru urbanizaezinari buruz xedatutakoak ez dio kalterik egingo indarrean dagoen Mendiei buruzko Legeari. Lege hori, nolanahi ere, aplikagarria izaten jarraituko bait da.

H.3 Energia berriztagarriak ustiatzeko proiektuak:

I.- Erabilera egokia: energia berriztagarriak aprobetxamendu eoliko edo fotovoltaiakoaren bidez (energiaren instalazioa eta ebakuazioa) ustiatzea xede duen azpiegitura eta jarduera, eskala edozein dela ere, erabilera-eremu horri atxikitako eremuetan, honako ezarpen-baldintza hauekin:

a) Azpiegiturek jarduketan ingurunean behar duten obra zibilaren integrazioa eskatu ahal izango da, zenbait neurriren bidez, hala nola,

eremuko eraikinen tipologiara egokitzea, erdi-lurperatu behar izatea baztertu gabe afekzio-bisualak hala eskatzen duenean, kromatiko egokia eta ikusmen-pantaila begetal edo naturalak erabiltzea.

II.- Erabilera onargarria: *energia berriztagarriak aprobetxamendu eoliko edo fotovoltaikoaren bidez (energiaren instalazio eta hustea) ustiatzea xede duen azpiegitura eta jarduera, tipologiaren arabera honako baldintza hauek betetzen dituen:*

1. *Baldintzatzailea lurraldearen harrera-ahalmenaren arabera:*
  - a) *Harrera-Ahalmen Handia duten eremuetan, energia eolikoko eskala handiko instalazioak jarri ahal izango dira, 5 aerosorgailu edo gehiago dituztenak edo 30 MW-eko potentzia instalatua edo handiagoa dutenak.*
  - b) *Harrera Ahalmen Ertaina eta Baxua duten eremuetan, energia eolikoko eskala ertaineko instalazioak jarri ahal izango dira: 1 baino gehiago eta 5 aerosorgailu baino gutxiago dituztenak eta 1 MW edo gehiagoko eta 30 MW baino gutxiagoko potentzia instalatuta dutenak.*
  - c) *Harrera-Ahalmen Oso Txikia duten eremuetan, energia eolikoko eskala txikiko instalazioak jarri ahal izango dira: eskala ertainekoak baino ezaugarri txikiagoak dituztenak.*
2. *Baldintzatzaileak, eremu onargarrietan dauden faktore naturalen, sozioekonomikoen eta kulturalen arabera, edozein dela ere harrera-ahalmena:*
  - a) *Azpiegiturek jarduketen ingurunean behar duten obra zibilaren integrazioa eskatu ahal izango da, zenbait neurriren bidez, hala nola, eremuko eraikinen tipologiara egokitzea, erdi-lurperatu behar izatea baztertu gabe afekzio-bisualak hala eskatzen duenean, kromatiko egokia eta ikusmen-pantaila begetal edo naturalak erabiltzea.*
  - b) *Energia ekoizteko, eraldatzeko eta banatzeko azpiegiturak ezartzeko baimen-eskaerak bideragarritasun-azterlan bat eta kokapenen azterketa xehatu bat izatea eskatuko dute, betiere biodibertsitatearen galera prebenitzeari eta nazioarteko, nazioko eta autonomia-erkidegoko legeriak babestutako habitat eta espezieen kontserbazioari erreparatuta.*
  - c) *Ebakuazio- eta garraio-lineak, ahal den neurrian, dauden errepide eta bide publikoen ertzetatik igaro beharko dira, errepideen arloko legeria errespetatuz.*
  - d) *Era berean, ebakuazio-lineak lurperatu egin beharko dira, saihestu daitezkeen inpaktu bisualak saihesteko.*
  - e) *Oro har, ez da baimenduko errepide, pista edo bide berririk irekitzea, egungo sarean daudenak indartuz, salbu eta onura publikokotzat edo gizarte-onuratakotzat aitortzen badira, edo ingurumenari, lurraldeari eta hirigintzari buruzko legerian aurreikusita badaude.*
3. *Sortze-teknologia bakoitzari aplikatu beharreko araudi espezifikoari kalterik egin gabe, honako baldintzapen-tekniko hauek eskatuko dira:*

- a) *Azpiegitura duela gutxi teknologiarekin eta eraginkortasun handiko gailuekin garatu beharko da, eta bizitza baliagarrian mantentzea eta funtzionalitatea bermatu beharko dira.*
- b) *Instalazioan unitate trinkoak erabili beharko dira, material ekologikoagoak dituztenak, euskarrietarako profil teleskopikoak erabiliz; horrela, instalazioa luraren morfologiara egokituko da, eta, hala badagokio, ez da beharrezkoa izango lurzattia berdintzea.*
- c) *Urruneko detekzio-sistema bat instalatu beharko da (DTBird edo antzekoa), hegaztiak denbora errealean detektatzeko, alerta-sistemak automatikoki aktibatze eta aire-sorgailua gelditzeko, aurrez ezarritako denbora batez hegaztiak talka-arriskua dagoen eremuan geratzen direnean. Gainera, sistema hori erabiltzeak aukera eman behar du gertatutako talka-kopurua automatikoki erregistratzeko.*
- d) *Administrazioak zuzeneko sarbidea izan behar du sistema horretara, bistaratzaile-profila izateko eta txostenak egiteko eskubidearekin.*

III.-Erabilera debekatua: erabilera kategoriatik honi atxikitako eremuetan energia berriztagarriak apro-betxamendu eoliko edo fotovoltaikoaren bidez (energiaren instalazioa eta eba-kuazioa) ustiatzea xede duen azpiegitura eta jarduera oro (eskala edozein dela ere) .

ARAUDIA

H ARAUAREN ANTOLAMENDU XEHATUA

LURZORU URBANIZAEZINEKO PAISAIA BABESTEKO
KATEGORIAN DAUDEN ENERGIA BERRIZTAGARRIEN
INSTALAZIOETARAKO ERABILERAREN ONARGARRITASUNAREN
ERREGULAZIOA. H ARAUA

ONDORIOZKO ARAUDIA

Zallako Udal Plangintzako Arau Subsidiarioen Arau Partikularren H Arauaren aldaketa honen ondoriozko idazketa, honela idatzita geratuko da:

"H" ARAUA LURZORU URBANIZAEZINA. PAISAIA BABESTEKO EREMUAK

H.1 Arau orokorra:

Kalifikazio honetako eraikuntza-aprobetxamendua nulua da, bai eraikin publikoetarako, zein pribatuetarako.

H.2 Lehendik dauden eraikinak:

Lehendik dauden baserriei I-14 araua aplikatuko zaie, gainerako eraikinak antolamendutik kanpo geratuz.

Planeamenduko Arau Subsidiario hauetan lurzoru urbanizaezinari buruz xedatutakoak ez dio kalterik egingo indarrean dagoen Mendiei buruzko Legeari. Lege hori, nolanahi ere, aplikagarria izaten jarraituko bait da.

H.3 Energia berriztagarriak ustiatzeko proiektuak:

I.- Erabilera egokia: energia berriztagarriak ustiapen eoliko edo fotovoltaikoaren bidez (energiaren instalazioa eta ebakuazioa) ustiatzea xede duen azpiegitura eta jarduera, eskala edozein dela ere, erabilera-eremu horri atxikitako zonetan, H Arauaren antolamendu xehatuko 01 Planoan, honako ezarpen-baldintza hauekin:

a) Azpiegiturek jarduketen ingurunean behar duten obra zibilaren integrazioa eskatu ahal izango da, zenbait neurriren bidez, hala nola, eremuko eraikinen tipologiara egokitzea, erdi-lurperatu behar izatea baztertu gabe afekzio-bisualak hala eskatzen duenean, kromatiko egokia eta ikusmen-pantaila begetal edo naturalak erabiltzea.

II.- Erabilera onargarria: energia berriztagarriak aprobetxamendu eoliko edo fotovoltaikoaren bidez (energiaren instalazio eta hustea) ustiatzea xede duen azpiegitura eta jarduera, tipo-logiaren arabera honako baldintza hauek betetzen dituenak:

1. Baldintzatzailea lurraldearen harrera-ahalmenaren arabera:

a) Harrera-Ahalmen Handia duten eremuetan, energia eolikoko eskala handiko instalazioak jarri ahal izango dira, 5 aerosorgailu edo gehiago dituztenak edo 30 MW-eko potentzia instalatua edo handiagoa dutenak.

b) Harrera Ahalmen Ertaina eta Baxua duten eremuetan, energia eolikoko eskala ertaineko instalazioak jarri ahal izango dira: 1 baino gehiago eta 5 aerosorgailu baino gutxiago dituztenak eta 1 MW edo gehiagoko eta 30 MW baino gutxiagoko potentzia instalatuta dutenak.

c) Harrera-Ahalmen Oso Txikia duten eremuetan, energia eolikoko eskala txikiko instalazioak jarri ahal izango dira: eskala ertainekoak baino ezaugarri txikiagoak dituztenak.

2. Ustiapen xehatuko 01. Planoan identifikatutako eremu onargarrietan dauden faktore naturalen, sozioekonomikoen eta kulturalen arabera baldintzatzaileak, edozein dela ere harrera-ahalmena:

- a) Azpiegiturek jarduketen ingurunean behar duten obra zibilaren integrazioa eskatu ahal izango da, zenbait neurriren bidez, hala nola, eremuko eraikinen tipologiara egokitzea, erdi-lurperatu behar izatea baztertu gabe afekzio-bisualak hala eskatzen duenean, kromatiko egokia eta ikusmen-pantaila begetal edo naturalak erabiltzea.
  - b) Energia ekoizteko, eraldatzeko eta banatzeko azpiegiturak ezartzeko baimen-eskaerek bideragarritasun-azterlan bat eta kokapenen azterketa xehatu bat izatea eskatuko dute, betiere biodibertsitatearen galera prebenitzeari eta nazioarteko, nazioko eta autonomia-erkidegoko legeriak babestutako habitat eta espezieen kontserbazioari erreparatuta.
  - c) Ebakuazio- eta garraio-lineak, ahal den neurrian, dauden errepide eta bide publikoen ertzetatik igaro beharko dira, errepideen arloko legeria errespetatuz.
  - d) Era berean, ebakuazio-lineak lurperatu egin beharko dira, saihestu daitezkeen inpaktu bisualak saihesteko.
  - e) Oro har, ez da baimenduko errepide, pista edo bide berririk irekitzea, egungo sarean daudenak indartuz, salbu eta onura publikokotzat edo gizarte-onuratakotzat aitortzen badira, edo ingurumenari, lurraldeari eta hirigintzari buruzko legerian aurreikusita badaude.
3. Sortze-teknologia bakoitzari aplikatu beharreko araudi espezifikoari kalterik egin gabe, honako baldintzapen-teknikoak eskatuko dira:
- a) Azpiegitura duela gutxiko teknologiarekin eta eraginkortasun handiko gailuekin garatu beharko da, eta bizitza baliagarrian mantentzea eta funtzionalitatea bermatu beharko dira.
  - b) Instalazioan unitate trinkoak erabili beharko dira, material ekologikoagoak dituztenak, euskarrietarako profil teleskopikoak erabiliz; horrela, instalazioa lurraren morfologiara egokituko da, eta, hala badagokio, ez da beharrezkoa izango lurzatia berdintzea.
  - c) Urruneko detekzio-sistema bat instalatu beharko da (DTBird edo antzekoa), hegaztiak denbora errealean detektatzeko, alerta-sistemak automatikoki aktibatzeke eta aire-sorgailua gelditzeko, aurrez ezarritako denbora batez hegaztiak talka-arriskua dagoen eremuan geratzen direnean. Gainera, sistema hori erabiltzeak aukera eman behar du gertatutako talka-kopurua automatikoki erregistratzeko.
  - d) Administrazioak zuzeneko sarbidea izan behar du sistema horretara, bistaratzaile-profila izateko eta txostenak egiteko eskubidearekin.
- III.- Erabilera debekatua: erabilera kategoria honi atxikitako eremuetan energia berriztagarriak aprobetxamendu eoliko edo fotovoltaiakoaren bidez (energiaren instalazioa eta ebakuazioa) ustiatzea xede duen azpiegitura eta jarduera oro (eskala edozein dela ere).

ANTOLAMENDU- PLANOAK

H ARAUAREN ANTOLAMENDU XEHATUA

LURZORU URBANIZAEZINEKO PAISAIA BABESTEKO KATEGORIAN
DAUDEN ENERGIA BERRIZTAGARRIEN INSTALAZIOETARAKO
ERABILERAREN ONARGARRITASUNAREN ERREGULAZIOA. H ARAUA

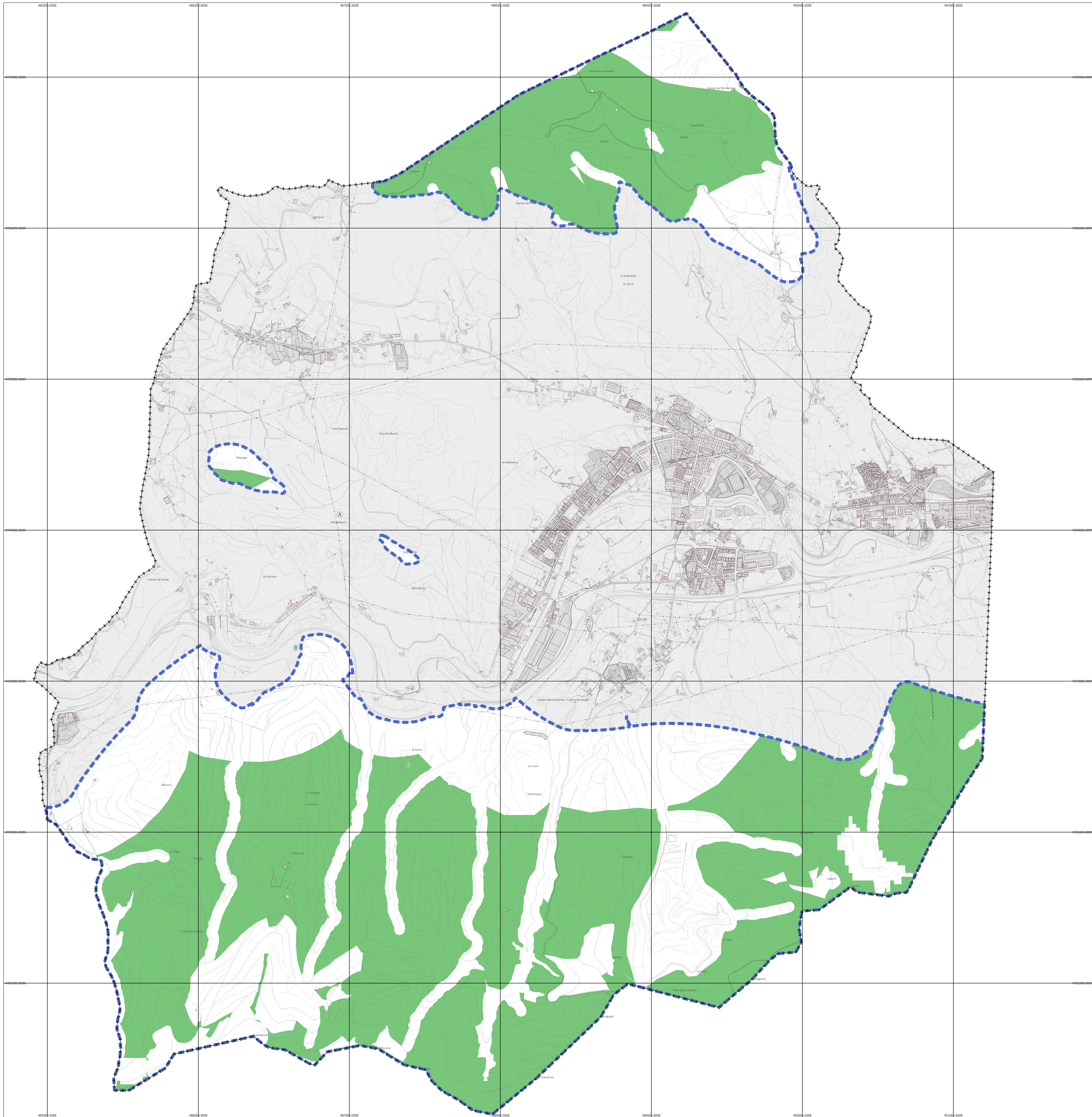

ANTOLAMENDU-PLANOAK

- 01.- Ustiapen eolikoko eta fotovoltaikoko energia berriztagarrien instalazioetarako erabileraren arauketa, Lurzoru Urbanizaezineko Paisaiaren Babes kategorian.
- 02.1.- Ustiapen eolikoko energia berriztagarrien instalazioetarako erabileraren onargarritasuna arauketa.
- 02.2.- Ustiapen fotovoltaikoko energia berriztagarrien instalazioetarako erabileraren onargarritasuna arauketa.

Energia eolikoa eta fotovoltaikoa erabiltzeko erregulazioa:
/ Regulación de uso de energía eólica y fotovoltaica:

	Baztertuak / Excluidos
	Onartuak / Admisibles
	Bide emanda / Propiciados

Zehaztapen grafikoa / Determinación gráfica:

 H Arauren mugaketa / Delimitación de la Norma H

ANTOLAMENDU XEHEA. H ARRAUA

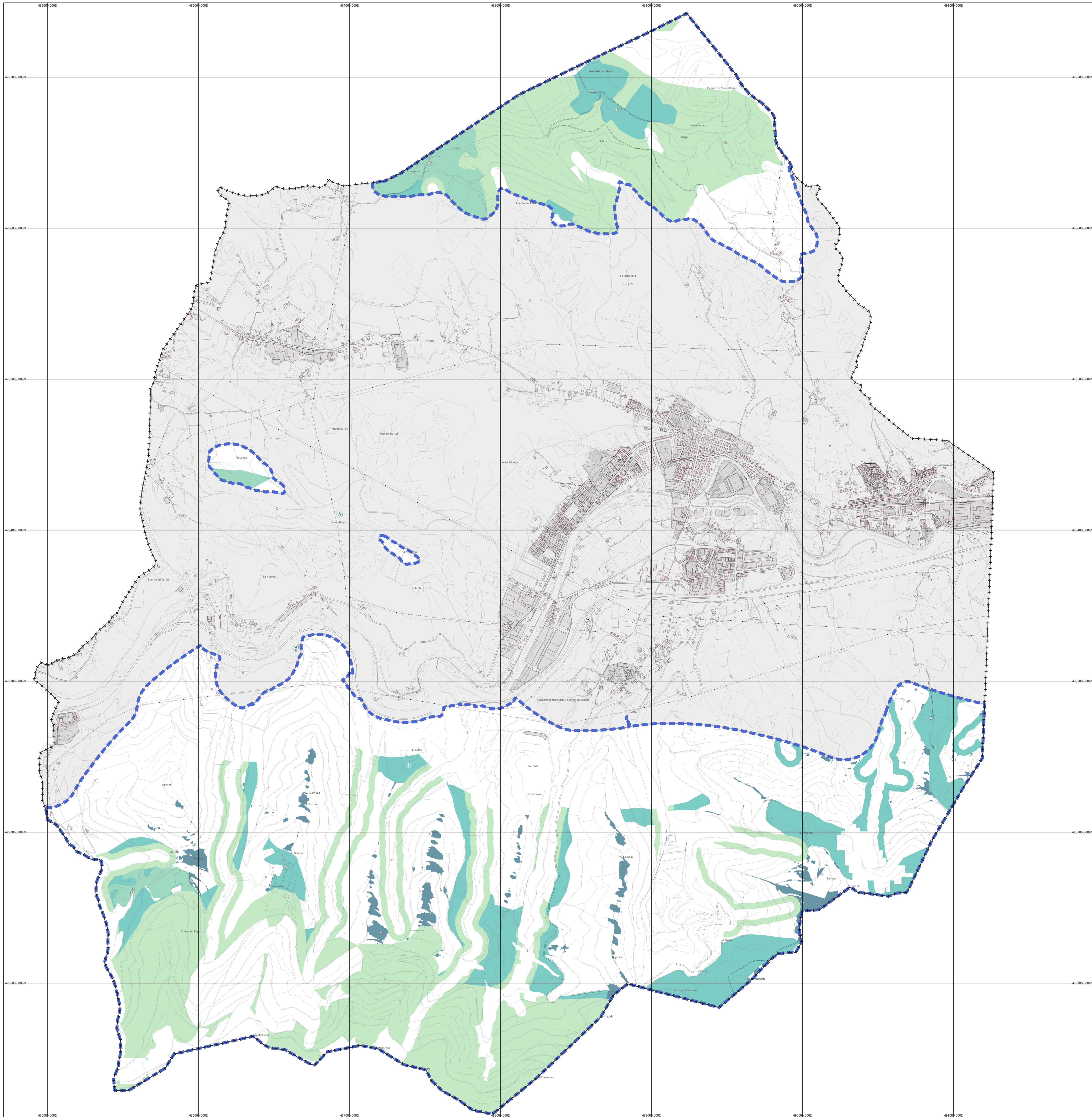
ORDENACIÓN PORMUNICIPALIZADA. NORMA II

LURZORU URBANIZAZIENKO PAISIA BARESTOKO KATEGORIA APROBETAMENDU ENKOTE ETA FOTOFOTOAKTIBO ENERJIA BERRIZATGARIAN INSTALAZIOETARAKO INFLADU ERABARI ERRERIGULAZIOA EN EL CASO DE LAS ACTIVIDADES QUE SON DE NATURALEZA INDUSTRIAL Y TURISMO Y FOTOFOTOACTIVO EN LA CATEGORIA DE PROTECCIÓN DEL PASAJE DEL SUELO NO URBANIZABLE.

 Zalla HABIS <small>NTP Antolamenduko</small> <small>Batas Gokoratua</small>	 Zalla <small>Bas Gokoratua</small>	Antolamendu Planakoa Planos de Ordenación e:1/10.000	 0.01
--	---	---	--

TAPIR TERRITORIO CIUDAD SLP

Harrera-gaitasuna: onargarritasun eolikoaren maila / Capacidad de Acogida: Grado de admisibilidad Eólica

Handia / Alta
Ertaina / Media
Txikia / Baja
Oso txikia / Muy Baja

Zehaztapen grafikoa / Determinación gráfica

 H Arauaren mugaketa / Delimitación de la Norma H

APROBETAMENDU EOLIKO ENERGA
OMAGROATZUNEAREN ERREGULAZIA
REGULACION DE ORDENACION DE USO
APROVECHAMIENTO EÓLICO

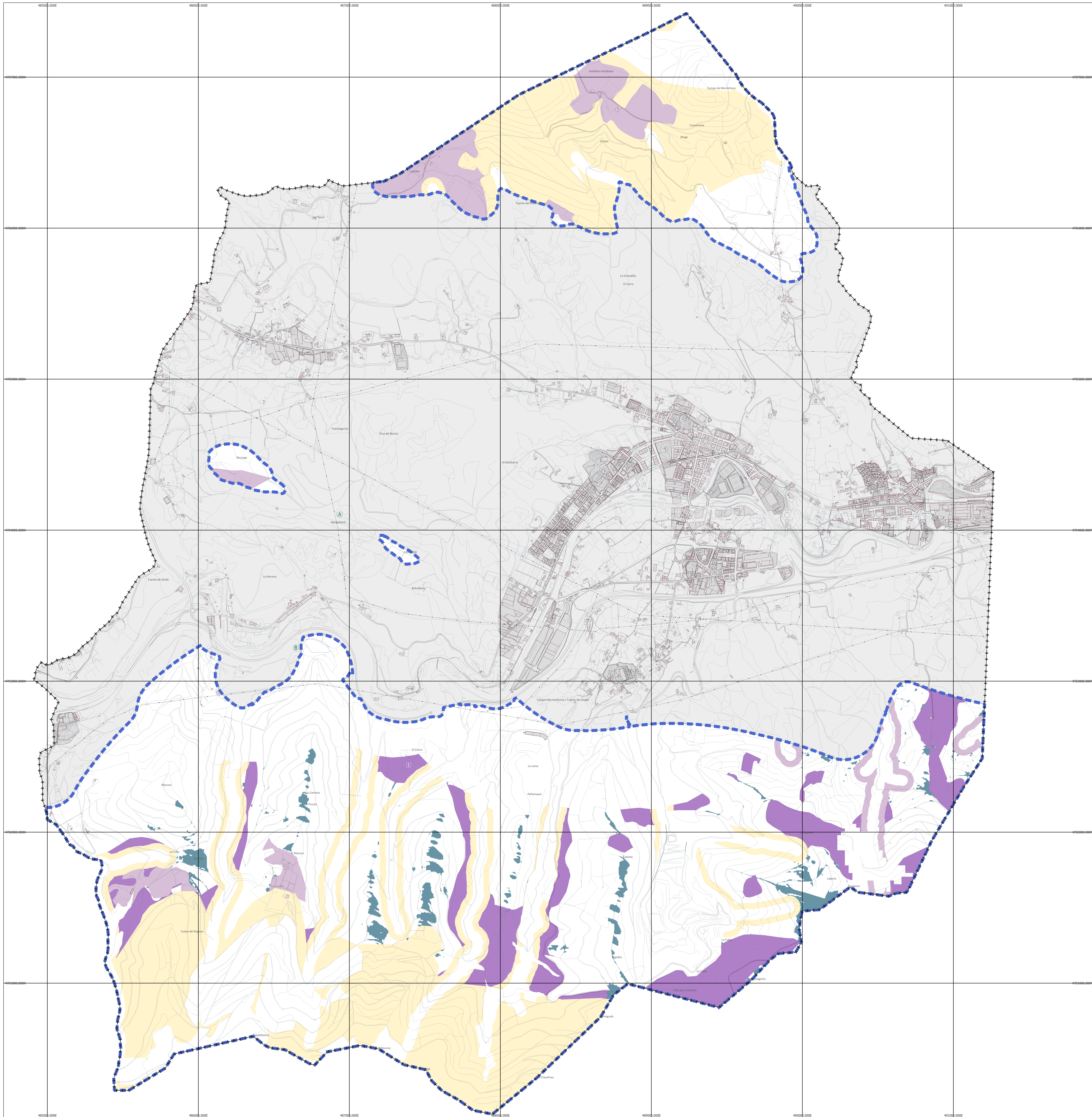
Antolamendu Planoa
Planos de Ordenación
e/1.10.000

0.02.1

TAPER   **TERRITORIO**   **CIUDAD SLP**

Harrera-gaitasuna: Onargarritasun fotovoltaitakoaren maila / Capacidad de Acogida: Grado de admisibilidad fotovoltáica

- Handia / Alta
- Ertaina / Media
- Txikia/ Baja
- Oso txikia / Muy Baja

Zehaztapen grafikoa / Determinación gráfica

H Arauren mugaketa / Delimitación de la Norma H

Zalla
HAP

NET Antolamenduko
Bait Gosturak

Zalla
HAP

NET Antolamenduko
Bait Gosturak

Antolamendu Planoaak
Planos de Ordenación
e:1/10.000

0.02.2

ANTOLAMENDU XEHEA. H ARRAUA

ORDENACIÓN PORMENORIZADA. NORMA H

APROBETAMENDUA FOTOVOLTAIKOKO ENERGIA BERRITZAGARRIN ENLANTZOTARAKO ERABILITAREN
ONARGARITZAREN ERREGULAZIOA
REGULACIÓN DE LA APROVECHAMIENTO DE USO PARA INSTALACIONES DE ENERGÍAS RENOVABLES DE
APROVECHAMIENTO FOTVOLTAICO

TAPER   **TERITORIO Y CIUDAD SLP**

I eranskina

TXOSTENA
KONTSULTEN EBAZPENAK

ZALLAKO UDALA AYUNTAMIENTO DE ZALLA	
2024 ~~NOV~~ 20	
SARRERA/ENTRADA	IRTEERA/SALIDA
Zkia/Nº	Zkia/Nº

NT480000030KSD000000045 0204201 (A) 24 9090-8566

AYUNTAMIENTO DE ZALLA-ZALLAKO UDALA
AV KOSME BIBANKO ETXEBARRIA, 2
48860 ZALLA
BIZKAIA

EUSKARA, KULTURA ETA KIROL SAILA ren jakinarazpena gehitu da bertan adierazitako administrazio-organoak emandakoa.

Se adjunta notificación del DEPARTAMENTO DE EUSKERA, CULTURA Y DEPORTE, dictada por el órgano administrativo que en la misma se indica.

480000030KSD000000045

Gaia:	Arau subsidiarioen aldaketa puntuala
Sustatzaileria:	Zallako Udala
Eskatzailea:	Zallako Udala
Espedientea:	067/2024 EIA

2024-10-24an Zallako Udalaren idazkia jaso zen Kultura Ondarearen Zerbitzuan (sarrera-erregistroan G03202300001651E zenbakia), Zallako arau subsidiarioen aldaketa puntualari buruzkoa.

Kultura Ondarearen Zerbitzu honek txosten hau egin du:

TXOSTENA

Arkitekturako kultura-ondare higiezinari dagokionez:

Kontsultari buruzko dokumentazioa eta foru aldundi honetako artxiboak aztertu ondoren baieztatu da ez dagoela babes berezi edo ertaineko ondasunik, Euskal Kultura Ondareari buruzko 6/2019 Legearen arabera (2019-05-20ko EHAA, 93. zk.), informazio honi lotutako esparruan.

Dena dela, babes bereziko eta ertaineko kultura-ondasun gisa aitortzeko proposaturiko beste ondasun batzuk egon daitezkeenez, gomendatzen da kontsulta egitea Euskal Kultura Ondarearen EAEko Zentroari (Euskal Kultura Ondarearen EAEko Erregistroaren organo kudeatzailea); bertan, kultura-intereseko ondasunen zerrenda eta haien kokapen geografikoa kontsultatu daitezke, bai eta haien deskribapena eta babes-araubidea ere.

400000067

Egiaztapen Kode Elektronikoa / Código de Verificación Electrónica: 4RXE-VN81-STHW-ZHB2
Egiaztapen helbidea / Dirección de verificación: www.ebizkaia.eus

██████████ _ Kultura Ondarearen Zerbitzua

or.: 1 █ 13

Arkeologiako kultura-ondareko higiezinari dagokienez:

Kontsultari buruzko dokumentazioa eta foru aldundi honetako artxiiboak aztertu ondoren baieztatu da badagoela babes berezi edo ertaineko ondasunik, Euskal Kultura Ondareari buruzko 6/2019 Legearen arabera (2019-05-20ko EHAA, 93. zk.), informazio honi lotutako esparruan.

Onura publikoko mendia 128:

Ez da elementu babesturik identifikatu. Hala ere, Campo de Montellano inguruan garapen karstikoak (simak eta dolinak) antzeman direla jaso nahi dugu. Ubieta mendiaren (Gueñes) hegoaldeko hegalean Torcas de las Pocillas izenekoak identifikatu dira (I-IX). Sima edo dolina bat dago koordinatu hauetan: (EPSG:25830 UTM 30N ETRS89), X: 489535.340, Y: 4786991.162. 1995eko ortoargazkian hesituta zegoen.

1. irudia: Campo Montellanon zabalduetako sima. Airetik ateratako argazkia, 1995ean (GeoEuskadi bisorea).

Campo Montellanoren hegoaldean Cuevamora izeneko kobazuloa dago. Kobazulo hori ez da Bizkaiko Kobazuloen Katalogoan agertzen (1985) baina bai, ordea, Bizkaiko kartografian.

 Kultura Ondarearen Zerbitzua

or.: 2 13

2. irudia: Cuevamoraren kokapena. Bizkaiko kartografia rastera.

Onura publikoko mendia 129:

Gune honetan babes berezi eta ertaineko elementu arkeologiko hauek daude:

 _ Kultura Ondarearen Zerbitzua

or.: 3 _13

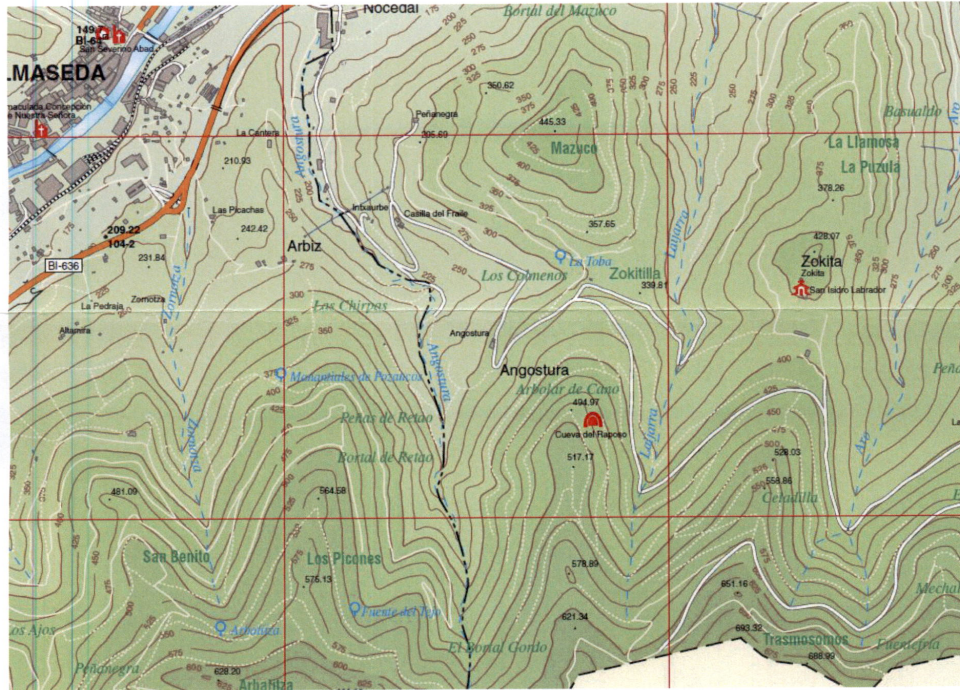

1. **Bolunburuko Esparruko Herrixka Gotortua:** 242/2020 DEKRETUA, urriaren 27koa, zeinaren bidez Zallako (Bizkaia) Bolunburuko Esparruko Herrixka Gotortua Babes Bereziko kultura-ondasun izendatzen baita, Gune Arkeologikoaren kategoriarekin.
2. **La Brena tumulua:** EBAZPENA, 1997ko maiatzaren 5ekoa, Kultura, Gazteria eta Kirol sailburuordearena, Zallako (Bizkaia) Balizko Arkeologia Guneen Izendapena egiten duena. EHAA, 109. zenbakia, 1997-06-10.
3. **Arbalitzako tumulua:** EBAZPENA, 1997ko maiatzaren 5ekoa, Kultura, Gazteria eta Kirol sailburuordearena, Zallako (Bizkaia) Balizko Arkeologia Guneen Izendapena egiten duena. EHAA, 109. zenbakia, 1997-06-10.
4. **Marroquina de Montehermoso dorretxea:** EBAZPENA, 1997ko maiatzaren 5ekoa, Kultura, Gazteria eta Kirol sailburuordearena, Zallako (Bizkaia) Balizko Arkeologia Guneen Izendapena egiten duena. EHAA, 109. zenbakia, 1997-06-10.

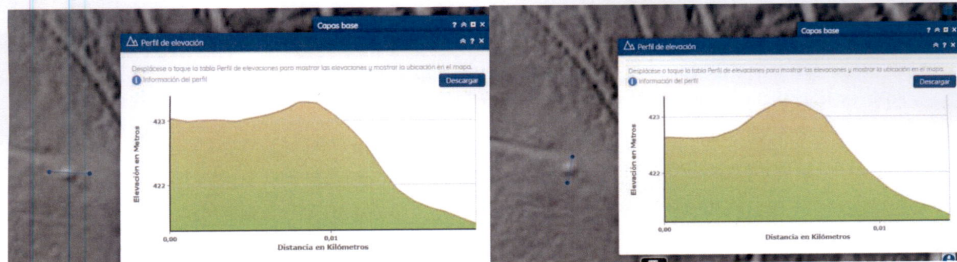
Gainera, Bizkaiko kartografian Cueva del Raposo agertzen da. Energiaren Euskal Erakundearen informazio litologikotik ondorioztatu dezakegunez, behe-goiko kretazikoko lutita edo hareharrietan zabaltzen da.

3. irudia: Cueva del Raposoren kokapena. Bizkaiko kartografia rastera.

Halaber, adierazi beharra dugu Geoeuskadi bisoreko kartografia berrikusita tumulu itxurako anomalia bat antzeman ahal izan dugula Mazucoren hego-ekialdean (koordinatuak: UTM 30N ETRS89, X: 485878.378, Y: 4782168.336).

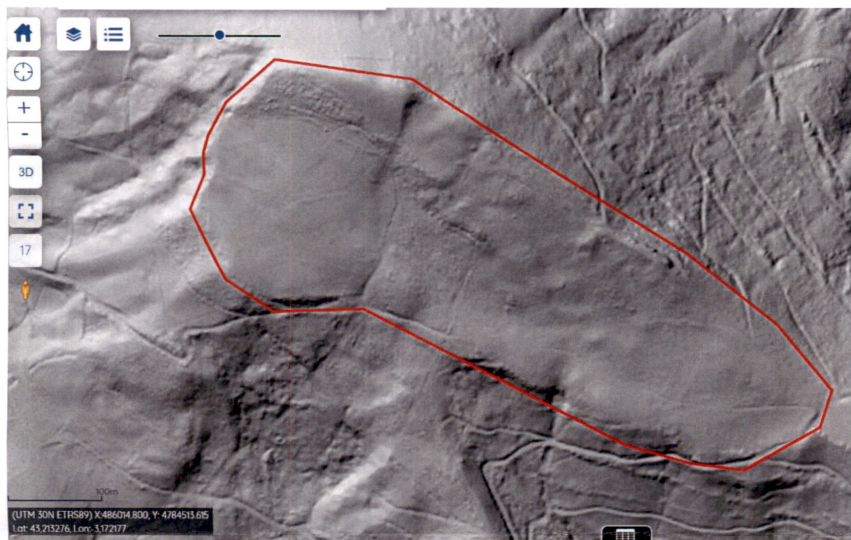
4. irudia: Tumulu itxurako anomaliaren profilak Mazucoren hego-ekialdean.

Basoaga eta Cotezuelo muinoak

Basoaga eta Cotezuelo muinoetan ez da inolako elementu babesturik identifikatu. Hala ere, Basoaga muinoa 13 hektarea inguruko azalera duen meseta itxurako azalera dela adierazi nahi dugu. Meseta itxurako azalera horrek malda txiki bat dauka iparraldetik hegoaldera, malda-muga oso nabarmenekoa, batez ere iparraldean. Forma luzanga, puntu batzuetan markatutako irtenguneen presentzia (hormak zeudela esan lezake) eta Kadagua eta Otxaran haranen arteko posizioa Burdin Aroko habitat baten zantzuak izan litezke. Alderdi hori kontuan hartu beharko litzateke, are gehiago Montellano inguruan dauden obren ondorioz, intereseko ingurua izan ahal izan baitzen.

5. irudia: Basoagako esparru posiblearen LiDAR irudia.

Kalifikatutako elementu hauek guztiak eta txostenean aztertzen ari garen eremuko beste ondasun arkeologiko batzuen zantzuak kontuak hartuta, beharrezkoa izan daiteke aurretiazko azterketa arkeologiko bat egitea, teledetekzioa, in situ prospekzioak eta ondasun ezagunen mugaketa zehatza tarteko, Zallako mendi publikoetan dagoen ondare arkeologikoa eraginkortasunez kudeatu eta babestu ahal izateko.

Dena dela, babes bereziko eta ertaineko kultura-ondasun gisa aitortzeko proposaturiko beste ondasun batzuk egon daitezkeenez, gomendatzen da kontsulta egitea Euskal

Kultura Ondarearen EAEko Zentroari (Euskal Kultura Ondarearen EAEko Erregistroaren organo kudeatzailea); bertan, kultura-intereseko ondasunen zerrenda eta haien kokapen geografikoa kontsultatu daitezke, bai eta haien deskribapena eta babes-araubidea ere.

Hori da jakinarazi dena.

Egiaztapen Kode Elektronikoa / Código de Verificación Electrónica: 4RXE-VN81-STHW-ZHB2
Egiaztapen helbidea / Dirección de verificación: www.ebizkaia.eus

██████████ _ Kultura Ondarearen Zerbitzua

or.: 7 _ 13

40000047

Asunto:	Modificación puntual Normas Subsidiarias
Promotor:	Ayuntamiento de Zalla
Solicitante:	Ayuntamiento de Zalla
Expediente:	EIA 067/2024

El 24/10/2024 se registra la entrada en este Servicio de Patrimonio Cultural, con nº G03202300001651E el escrito del ayuntamiento de Zalla, en relación con la Modificación puntual de las Normas Subsidiarias de Zalla.

Este Servicio de Patrimonio Cultural

INFORMA

En relación al Patrimonio Cultural inmueble de carácter arquitectónico:

Revisada la documentación relativa a la consulta, y revisados los archivos de esta Diputación Foral se confirma la inexistencia de Bienes de Protección Especial o Media, según la Ley 6/2019 de Patrimonio Cultural Vasco (B.O.P.V. 93, 20.05.2019), en el ámbito sujeto a información.

No obstante, puesto que pueden existir además otros bienes propuestos para su declaración como bienes culturales de protección especial y media, se recomienda la consulta en el Centro de la CAPV de Patrimonio Cultural Vasco, órgano gestor del Registro de la CAPV del Patrimonio Cultural Vasco, donde pueden consultar la relación de bienes de interés cultural y su situación geográfica, así como su descripción y régimen de protección.

En relación con el Patrimonio Cultural inmueble de carácter arqueológico:

Revisada la documentación relativa a la consulta, y revisados los archivos de esta Diputación Foral se confirma la existencia de Bienes de Protección Especial o Media, según la Ley 6/2019 de Patrimonio Cultural Vasco (B.O.P.V. 93, 20.05.2019), en el ámbito sujeto a información.

Monte de utilidad pública 128:

No se identifica ningún elemento protegido. No obstante, queremos hacer notar que se observan desarrollos cársticos (simas y dolinas) en la zona del Campo de Montellano. En la falda sur del Pico Ubieta (Güeñes) se han identificado las Torcas de las Pocillas (I a IX). En las coordenadas (EPSG:25830 UTM 30N ETRS89), X: 489535.340, Y: 4786991.162 hay una sima o dolina que en la ortofoto de 1995 se encontraba cerrada por un cercado

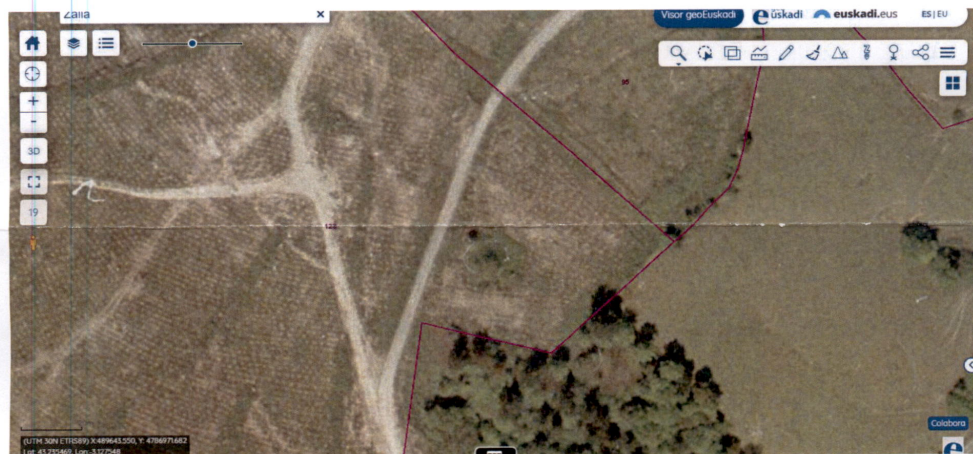

Figura 1: Sima abierta en el Campo de Montellano. Foto aérea 1995 (Visor Geouskadi).

Al sur del Campo de Montellano se abre la cueva denominada Cuevamora, que no aparece en el Catálogo de Cuevas de Vizcaya (1985), pero sí aparece reflejada en la cartografía de Bizkaia.

Figura 2: Posición de Cueva mora. Cartografía raster de Bizkaia.

Monte de utilidad pública 129:

En esta zona se encuentran los siguientes elementos arqueológicos de protección especial y media:

- 1.. Poblado Fortificado del Cerco de Bolunburu: DECRETO 242/2020, de 27 de octubre, por el que se declara como Bien Cultural de Protección Especial, con la categoría de Zona Arqueológica, el Poblado Fortificado del Cerco de Bolunburu, sito en Zalla (Bizkaia)
- 2 Túmulo de la Brena: RESOLUCIÓN de 5 de mayo de 1997, del Viceconsejero de Cultura, Juventud y Deportes, por la que se emite Declaración de Zonas de Presunción Arqueológica de Zalla (Bizkaia). BOPV nº 109 (10-06-97).

- 3 **Asentamiento de Arbalitza:** RESOLUCIÓN de 5 de mayo de 1997, del Viceconsejero de Cultura, Juventud y Deportes, por la que se emite Declaración de Zonas de Presunción Arqueológica de Zalla (Bizkaia). BOPV nº 109 (10-06-97).
- 4 **Casa-torre Marroquina de Montehermoso:** RESOLUCIÓN de 5 de mayo de 1997, del Viceconsejero de Cultura, Juventud y Deportes, por la que se emite Declaración de Zonas de Presunción Arqueológica de Zalla (Bizkaia). BOPV nº 109 (10-06-97).

Además, en la cartografía de Bizkaia tenemos señalada la Cueva del Raposo, que por lo que deducimos de la información litológica del EVE debe abrirse en lutitas o areniscas del cretácico Inferior-Superior.

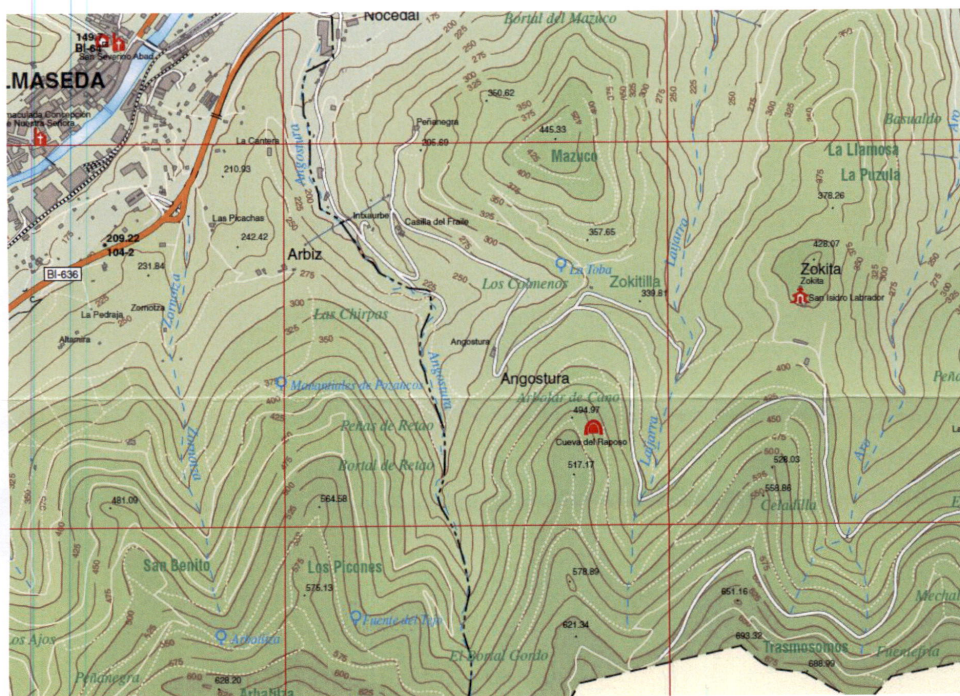

Figura 3: Posición de la Cueva del Raposo. Cartografía raster de Bizkaia.

Hemos de señalar también que, revisando la cartografía en el visor Geoeuskadi hemos podido identificar una anomalía de aspecto tumular situada al sureste del Mazuco (coordenadas UTM 30N ETRS89, X: 485878.378, Y: 4782168.336).

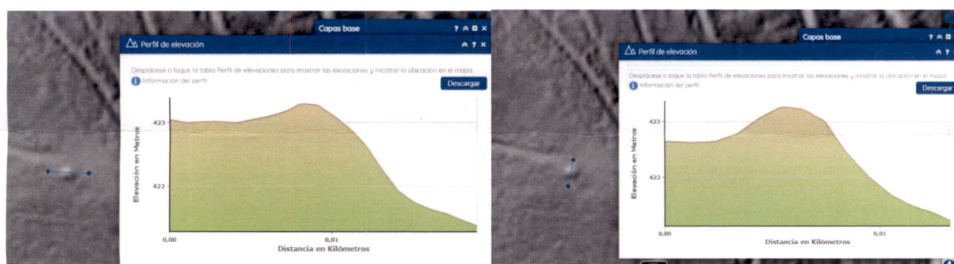

Figura 4: Perfiles de la anomalía tumular al SE del Mazuco.

Cerros Basoaga y Cotezuelo

En los cerros de Basoaga y Cotezuelo no se identifica ningún elemento protegido. No obstante, queremos hacer notar que el cerro de Basoaga es una superficie amesetada de unas 13 ha de superficie. La superficie amesetada presenta una suave pendiente N-S con unos límites de pendientes muy acusadas, especialmente en la zona Norte. La forma alargada, la presencia de resaltes marcados en algunos puntos, que podrían indicar la presencia de muros, y su posición entre los valles del Kadagua y del Otxaran podrían ser indicios de un hábitat de la Edad del Hierro. Este sería un extremo a tener en cuenta, más aún por la presencia de obras en la zona de Montellano, que pudo haber sido un entorno de interés también.

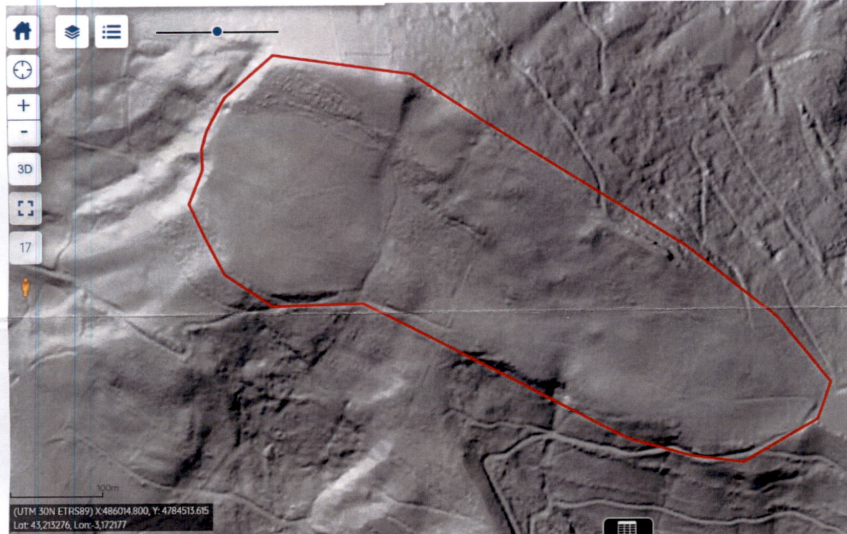

Figura 5: Imagen LiDAR del posible recinto de Basoaga.

La presencia de todos estos elementos calificados y la existencia de indicios de otros posibles bienes arqueológicos en el ámbito sujeto a información sugieren la necesidad de realizar un estudio arqueológico previo, mediante teledetección, prospecciones in situ y delimitación precisa de los bienes conocidos que permita una gestión eficaz y la protección del patrimonio arqueológico existente en los montes públicos de Zalla.

No obstante, puesto que pueden existir además otros bienes propuestos para su declaración como bienes culturales de protección especial y media, se recomienda la consulta en el Centro de la CAPV de Patrimonio Cultural Vasco, órgano gestor del Registro de la CAPV del Patrimonio Cultural Vasco, donde pueden consultar la relación de bienes de interés cultural y su situación geográfica, así como su descripción y régimen de protección.

Es lo que se informa.

KULTURA ETA HIZKUNTZA
POLITIKA SAILA
Kultura Ondarearen Zuzendaritza
Euskal Kultura Ondarearen Zentroa

DEPARTAMENTO DE CULTURA
Y POLÍTICA LINGÜÍSTICA
Dirección de Patrimonio Cultural
Centro de Patrimonio Cultural Vasco

AYUNTAMIENTO DE ZALLA
D. Unai Diago Santamarina
Alcalde
Kosme Bibanko, 2
48860 – Zalla (BIZKAIA)

GAIA: Zallako udalerriko Arau Subsidiarioen H Arauaren aldaketa puntuala. (Esp. zkia.: 2609/2024): **Kultura Ondareari buruzko oharrak.**

ASUNTO: Modificación Puntual de la Norma H de las Normas Subsidiarias del municipio de Zalla. (Nº Exp.: 2609/2024): **observaciones sobre el Patrimonio Cultural.**

Aipatutako gaia dela eta, zuzendaritza honetan jaso dugu idazki bat, non jakinarazten diguzun eskuragarri ditugula espediente horri dagozkion dokumentuak, Kultura Ondareari buruzko deritzegun oharrak helarazteko.

Ha tenido entrada en este Departamento escrito remitido por Uds. sobre el asunto referido, en el que se ponen a disposición de esta Dirección los documentos del expediente, con el fin de hacerles llegar las observaciones que consideremos oportunas en relación al Patrimonio Cultural.

Dokumentazioa aztertuta, honekin batera bidaltzen dizut Euskal Kultura Ondarearen Zentroak egindako txostena, non azaltzen diren gure oharrak.

Revisada la documentación, adjunto remito el informe elaborado por el Centro de Patrimonio Cultural Vasco, con el que le hago llegar nuestras observaciones.

Adeitasunez,

Atentamente,

Vitoria-Gasteiz, sinadura elektronikoaren egunean eta orduan /
en el día y hora de la firma electrónica.

Urkiri Salaberria Gracia
KULTURA ONDAREAREN ZUZENDARIA
DIRECTORA DE PATRIMONIO CULTURAL

Donostia - San Sebastian, 1 – 01010 VITORIA-GASTEIZ
Tef.: 945 01 94 90/94 – Fax 945 01 94 91 – e-mail zentroa@euskadi.eus

INFORME TÉCNICO

ASUNTO: Modificación Puntual de la Norma H de las Normas Subsidiarias de Zalla (Bizkaia).

1.- INTRODUCCIÓN

Con fecha de 24 de octubre de 2024 ha tenido entrada por el SIR, con número de registro 779413, y por Tramitagune, con número 2024/020408, en el Centro de la CAPV de Patrimonio Cultural Vasco un escrito remitido por D. Unai Diago Santamarina, alcalde de Zalla, donde se nos solicita informe de patrimonio cultural sobre los riesgos y condicionantes del patrimonio cultural que deba respetar la ordenación pormenorizada de los usos en el ámbito de Suelo No Urbanizable – Áreas de Protección del Paisaje, para lo cual se adoptó el acuerdo plenario de inicio de modificación de las Normas Subsidiarias para la modificación de la Norma H el 3 de julio de 2024.

2.- ANÁLISIS DE LA MODIFICACIÓN Y SUS EFECTOS SOBRE EL PATRIMONIO CULTURAL

2.1. Objetivos y contenido de la propuesta:

El objeto de la Modificación es concretar los usos permitidos, compatibles y prohibidos en la categoría de Paisaje Protegido del Suelo No Urbanizable, es decir, se trata de modificar la Norma H Suelo No Urbanizable – Áreas de Protección del Paisaje.

Los ámbitos del territorio que tienen asignada ésta vienen a coincidir, prácticamente, con los Montes de Utilidad Pública 128 y 129 y, además, dos cerros entre los ríos Kadagua y Otxaran, cerros Basoaga y Cotezuelo.

2.2. Afecciones al patrimonio cultural

Tras consultar las Normas Subsidiarias de Zalla de 1998 y la Base de Datos del Centro de la CAPV de Patrimonio Cultural Vasco, se ha comprobado que en el ámbito afectado existen los siguientes elementos de patrimonio cultural:

PATRIMONIO ARQUITECTÓNICO

53.- Ermita de San Isidro.

82.- Caserío Hortetxo.

Son elementos protegidos en las NNSS, con la categoría *Inmuebles propuestos para ser protegidos a nivel municipal*.

PATRIMONIO ARQUEOLÓGICO

22.- Ermita de San Isidro Labrador.

31.- Asentamiento de Arbalaitza.

33.- Tímulo de la Brena.

Son Zonas de Presunción Arqueológica declaradas por Resolución de 5 de mayo de 1997, del Viceconsejero de Cultura, Juventud y Deportes, por la que se emite Declaración de Zonas de Presunción Arqueológica de Zalla (BOPV, nº 109, 10-06-1997), y como tales están recogidas en las NNSS del municipio.

34. Poblado Fortificado del Cerco de Bolunburu.

Es un Bien Cultural de Protección Especial, con la categoría de Zona Arqueológica, declarada por Decreto 242/2020, de 27 de octubre (BOPV, nº 217, 03-11-20).

3.- CONCLUSIONES

La regulación que se apruebe para el tipo de Suelo No Urbanizable – Áreas de Protección del Paisaje deberá respetar el valor patrimonial de los elementos protegidos que se ubican en él. Concretamente, para los elementos 53. *Ermita de San Isidro* y 82. *Caserío Hortetxo*, el régimen de protección definido en las Normas Subsidiarias; para los elementos 22. *Ermita de San Isidro Labrador*, 31. *Asentamiento de Arbalitza* y 33. *Tímulo de la Brena*, las disposiciones recogidas en la Resolución de protección; y para el elemento 34. *Poblado Fortificado del Cerco de Bolunburu*, el Decreto 242/2020.

Vitoria-Gasteiz, en el día y hora de la firma electrónica.

Fdo. Iñaki Etxebeste Goikoetxea
Arquitecto del Centro de la CAPV de Patrimonio Cultural Vasco

VºBº Abdon Gil Abad
Responsable del Centro de la CAPV de Patrimonio Cultural Vasco

INDUSTRIA, TRANTSIZIO
ENERGETIKO ETA
JASANGARRITASUN SAILA
Ingurumen Jasangarritasuneko
sailburuordetza
Natura Ondare eta Klima Aldaketa
Zuzendaritza

DEPARTAMENTO DE INDUSTRIA,
TRANSICIÓN ENERGÉTICA Y
SOSTENIBILIDAD
Viceconsejería de Sostenibilidad
Ambiental
Dirección de Patrimonio Natural y Cambio
Climático

INFORME SOBRE LA MODIFICACIÓN PUNTUAL DE LA NORMA H DE LAS NORMAS SUBSIDIARIAS DEL MUNICIPIO DE ZALLA (BIZKAIA)

CÓDIGO: OP-2024_070

REF.: 2609/2024

1. Antecedentes

Fecha de entrada: 24 de octubre de 2024.

Remite/Promueve: Ayuntamiento de Zalla.

Marco legal: Ley 2/2006, de 30 de junio, de Suelo y Urbanismo de la CAPV, artículo 90.1.

Marco competencial:

El presente informe se emite en el marco de las funciones y responsabilidades de la Dirección de Patrimonio Natural y Cambio Climático, que se establecen en las siguientes normas:

- Decreto 68/2021, de 23 de febrero, por el que se establece la estructura orgánica y funcional del Departamento de Desarrollo Económico, Sostenibilidad y Medio Ambiente.
- Ley 9/2021, de 25 de noviembre, de Conservación del Patrimonio Natural de Euskadi.

Documentación: Se recibe notificación del Ayuntamiento del inicio del procedimiento para la modificación de Normas Subsidiarias, y se solicita informe en el marco del art. 90.1 de la Ley 2/2006, de 30 de junio, del Suelo y Urbanismo. No se remite ninguna documentación adicional que contenga la propuesta urbanística que se maneja, ni siquiera de forma preliminar o avance.

Objeto del informe: Trasladar los criterios y recomendaciones para la redacción de un planeamiento que garantice la preservación y mejora del patrimonio natural en su ámbito territorial, para que puedan ser tenidos en cuenta por el Ayuntamiento en el ejercicio de sus competencias urbanísticas.

2. Análisis de la afección al patrimonio natural y aspectos a tener en cuenta

Se desconoce la propuesta concreta de la modificación de las NN.SS. de Zalla en relación con la Norma "H" Suelo No Urbanizable – Áreas de Protección del Paisaje, más allá de saber que:

- Se plantea la concreción de los usos permitidos, compatibles y prohibidos en dicha categoría.
- Los ámbitos del territorio que tienen asignada esta categoría en el municipio de Zalla vienen a coincidir en gran medida con los MUP 128 y 129, y con dos cerros situados entre los ríos Kadagua y Otxaran, cerros Basoaga y Cotezuelo.

La documentación recibida no aporta ningún avance sobre qué tipo de usos permitidos, compatibles y prohibidos se contemplan en estas zonas. No obstante, una vez revisadas las Normas Subsidiarias de Planeamiento de Zalla de 1998, la norma “H” se centra en la protección de las “Áreas de Protección del Paisaje” dentro del Suelo No Urbanizable mediante una prohibición general de edificación (aprovechamiento edificatorio nulo en estas áreas, tanto para edificios públicos como privados) a excepción para Caseríos Existentes (Norma I-14).

Por otra parte, tampoco se aporta información cartográfica sobre las áreas afectadas por la Norma H del T.M. de Zalla, si bien – a la vista de la descripción aportada – dicha norma parece aplicarse en buena parte del suelo no urbanizable del municipio:

Imagen 1. En verde, MUP nº 129 Monte de Zalla; en azul, MUP nº 128 Alto de Alzolla; puntos rosas, montes Basoaga y Cotezuelo (se desconoce el alcance de la zonificación de los cerros que está sometida a la Norma H), que se sitúan, como indica el oficio recibido, entre los ríos Kadagua y Otxaran (línea azul)

En el entorno de los MUP y montes Basoaga y Cotezuelo, significados en la imagen, se dan cita diversos elementos de interés desde el punto de vista del patrimonio natural, tales como:

- Bosques autóctonos y hábitats de interés comunitario (HIC)¹: aunque la mayor parte de la masa forestal del T.M. esté conformada por plantaciones comerciales de coníferas, aún se mantienen reductos de robledales acidófilos-bosques mixtos atlánticos y otras formaciones arboladas autóctonas. Además, se localizan varios prados cartografiados como HIC códUE 6510.
- Especies: los bosques del término municipal y aunque en menor medida también los de producción, ofrecen refugio a numerosas especies de fauna nemoral (avifauna, quirópteros, etc.). Adicionalmente, los cursos fluviales en su totalidad forman parte de las áreas de interés especial del visón europeo (*Mustela lutreola*), siendo preciso el cumplimiento del Plan de Gestión aprobado para la especie². En este sentido, se considera de interés recordar que la administración responsable del plan de gestión del visón europeo en el T.H. es la Diputación Foral de Bizkaia.

En este sentido, resulta de especial interés establecer un régimen de usos que garantice la preservación de los elementos más valiosos desde el punto de vista del patrimonio natural, lo que se señala para su consideración en la modificación de NN.SS. propuesta.

La consulta y descarga de la información ambiental señalada y otra que pudiera resultar necesaria para la redacción del documento de planeamiento y de los documentos ambientales correspondientes puede realizarse a través de:

- Infraestructura de Datos Espaciales de Euskadi (IDE): <http://www.geo.euskadi.eus/s69-15375/eu>
- Sistema de Información de la Naturaleza de Euskadi: [Euskadiko Naturari buruzko Informazio Sistema](#)

En Vitoria-Gasteiz, a 4 de diciembre de 2024

Adolfo Uriarte Villalba

Marta Rozas Ormazabal

Iban López Ochoa de Olano

Director de Patrimonio
Natural y Cambio Climático

Responsable del Servicio de
Patrimonio Natural

Técnico/a del Servicio de
Patrimonio Natural

¹ Directiva 92/43/CE o de Hábitats, Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del patrimonio natural y de la biodiversidad.

² Decreto Foral 118/2006 de la Diputación Foral de Bizkaia, por el que se aprueba el plan de gestión del visón europeo (*Mustela lutreola*) en el Territorio Histórico de Bizkaia.

SEGURTASUN SAILA
Segurtasun Sailburuordetza
Larrialdiei Aurre Egiteko eta
Meteorologiako Zuzendaritza

DEPARTAMENTO DE SEGURIDAD
Viceconsejería de Seguridad
Dirección de Atención de Emergencias y
Meteorología

ZALLAKO UDALA

Unai Diago Santamarina jauna

Alkatea

Kosme Bibanko Etxebarria Hiribidea, 2,
48860 Mimetiz, Bizkaia

**ZALLAKO UDALERRIKO ARAU
SUBSIDIARIOEN H ARAUAREN
XEDAPEN-ALDAKETA.**

**MODIFICACIÓN PUNTUAL DE LA
NORMA H DE LAS NORMAS
SUBSIDIARIAS DEL MUNICIPIO
DE ZALLA**

Aipatutako espedienteari lotutako
eskakizunari dagokionez, gure
teknikariek egindako txostena igortzen
dizugu.

Adeitasunez

En atención a su solicitud relativa al
asunto de referencia, adjunto le
remitimos el informe realizado por
nuestros técnicos.

Atentamente,

**LARRIALDIEI AURRE EGITEKO
ETA METEOROLOGIAKO ZUZENDARIA**

INFORME DE LA DIRECCIÓN DE ATENCIÓN DE EMERGENCIAS Y METEOROLOGÍA DE GOBIERNO VASCO RELATIVO A LA MODIFICACIÓN PUNTUAL DE LA NORMA H DE LAS NORMAS SUBSIDIARIAS DEL MUNICIPIO DE ZALLA

N. Expediente 2609/2024

Mediante escrito de fecha de entrada en esta Dirección de Atención de Emergencias y Meteorología de 24 de octubre de 2024, D. Unai Diago Santamarina, Alcalde de Zalla, informa sobre la Modificación Puntual de la Norma H de las Normas Subsidiarias del municipio de Zalla.

En el trámite de consultas previas y en cumplimiento de lo establecido en el artículo 90.1 de la Ley 2/2006, de 30 de junio, de Suelo y Urbanismo, se consulta a esta dirección para que emita informe sobre el análisis de riesgos de protección civil del ámbito.

1. OBJETO

El Ayuntamiento de Zalla pretende modificar las Normas Subsidiarias puntualmente para concretar los usos permitidos, compatibles y prohibidos en la categoría de Paisaje Protegido del Suelo No Urbanizable, es decir, se trata de modificar la Norma “H” Suelo No Urbanizable – Áreas de Protección del Paisaje. Se trata de establecer una ordenación pormenorizada en los usos en dicho ámbito.

Los ámbitos del territorio que tienen asignada esta vienen a coincidir, prácticamente, con los Montes de Utilidad Pública 128 y 129 y, además, dos cerros entre los ríos Kadagua y Otxaran, cerros Basoaga y Cotezuelo.

2. CONSIDERACIONES

La Dirección de Atención de Emergencias y Meteorología se encarga de la ejecución y cumplimiento de las misiones y competencias del Departamento de Seguridad derivadas de lo dispuesto en la Ley 1/1996, de 3 de abril, de Gestión de Emergencias, y su normativa complementaria, modificada por Ley 5/2016, de 21 de abril, de modificación de la Ley de Gestión de Emergencias; elaborando para ello los planes de protección civil de competencia del Gobierno Vasco para hacer frente a situaciones de catástrofe, calamidad y grave riesgo presentes en la Comunidad Autónoma. A tal fin, elabora un inventario y mapa de los riesgos propios de la protección civil que sean objeto de planes generales o especiales.

De conformidad con lo dispuesto en el Plan de Protección Civil de la Comunidad Autónoma (LABI), aprobado por Decreto 153/1997, de 24 de junio, modificado por Decreto 1/2015, de 13 de enero, por el que se aprueba la revisión extraordinaria del Plan de Protección Civil de Euskadi, Larrialdiei Aurregiteko Bidea – LABI; los resultados de la identificación de riesgos, el inventario y mapa de riesgos se remiten a los órganos competentes en materia de ordenación del territorio a fin de que la información sobre riesgos sea considerada en la elaboración, tramitación y aprobación de los instrumentos de ordenación territorial, e igualmente se prevé que la Dirección de Atención de Emergencias y Meteorología remita dicha información de otras autoridades, como las urbanísticas, para contribuir a la mejora de aspectos de seguridad frente a riesgos o calamidades en todo tipo de procedimientos administrativos.

Por otro lado, y de conformidad con el LABI, los planes municipales de protección civil deben, entre otras cosas, contener la identificación y análisis de los riesgos que pueden dar origen a situaciones de emergencia en el término municipal, así como la definición de medidas tendentes a evitar o reducir las condiciones de riesgo, como el estudio de la correspondencia entre los resultados del análisis de riesgos y la planificación urbanística. En tal sentido, **el Ayuntamiento de Zalla cuenta con Plan de Emergencia Municipal**, homologado por la Comisión de Protección Civil de Euskadi en fecha de 21 de noviembre de 2002. (BOPV nº245 de 24 de diciembre).

Atendiendo a lo expuesto y a la naturaleza de esta consulta, se pasa a proporcionar la información requerida, efectuando previamente dos precisiones relevantes:

En primer lugar, que la información sobre los riesgos de protección civil que se ofrece se limita precisamente a riesgos contemplados en las previsiones de los planes territoriales y especiales de protección civil aprobados por el Gobierno Vasco, y no a otras consideraciones sobre condicionantes medioambientales, de protección del patrimonio cultural y del medio natural, cuestiones geotécnicas de detalle u otras diferentes del ámbito aquí delimitado.

En segundo lugar, que el contenido que sigue a continuación, meramente informativo, no prejuzga el juicio, valoración u observaciones que deba efectuar la Dirección de Atención de Emergencias y Meteorología, en alegaciones u otras consultas que pudieran plantearse en el transcurso del procedimiento de aprobación del planeamiento a la vista de los documentos ya redactados o desarrollados.

3. ANÁLISIS DE LOS RIESGOS DE PROTECCION CIVIL EN EL ÁMBITO

○ Riesgo sísmico

La zona objeto de estudio se sitúa en la zona de intensidad IV-V según el Plan de Emergencias ante el Riesgo Sísmico de septiembre de 2006, con lo cual el municipio está exento de realizar un Plan de Emergencia Sísmico, ya que es improbable la ocurrencia de un sismo con capacidad para destruir edificaciones en el municipio. No obstante, se tendrán en cuenta en las nuevas edificaciones la Norma de Construcción sismorresistente: parte general y edificación (NCSR-02) aprobada por el Real Decreto 997/2002, de 27 de septiembre.

○ Riesgo de incendios forestales

Para analizar el riesgo de incendios forestales en el ámbito de estudio, se han tenido en cuenta los siguientes factores:

- Cartografía de vegetación de la C.A.P.V. Viceconsejería de Medio Ambiente del G.V. 2007.
- Modelo de combustibles Forestales del País Vasco. DAE 1999. La clasificación establecida por el “Modelo de Combustibles Forestales” se ha agrupado en trece modelos o congregaciones, donde la combustibilidad se refiere a la propagación del fuego dentro de una estructura de vegetación.
- Modelización y conclusiones del Proyecto Forrisk “Red para el desarrollo de Integración del riesgo en la gestión y la practica forestal” (LIDAR 2012)
- El mapa de riesgos se circunscriben a masas de arbolado y bosques; otras masas forestales de menor envergadura, pero susceptibles de ocasionar riesgo no han sido analizadas en estos estudios.

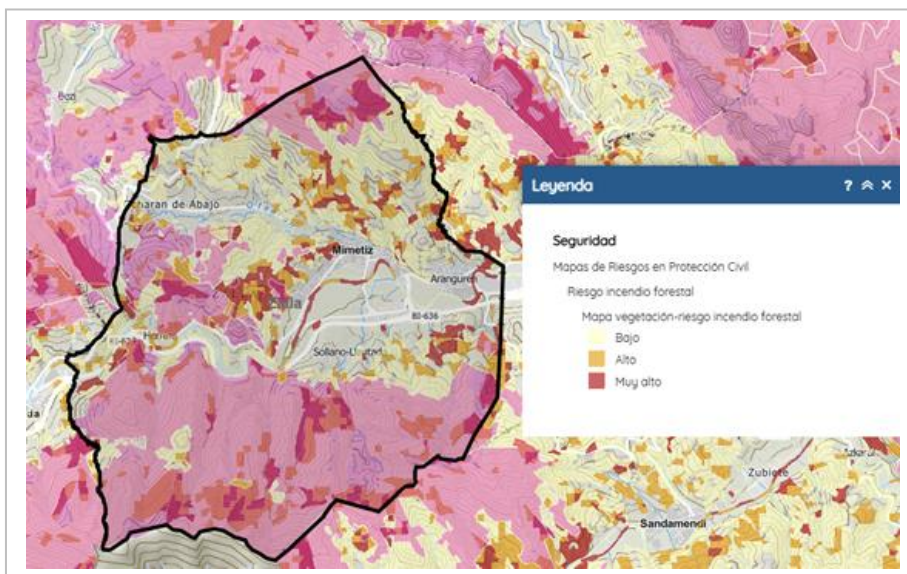
Pudiéndose visualizar en el link del visor de GeoEuskadi:

<http://www.geo.euskadi.eus/>

En el listado de capas:

Seguridad >>> Mapas de Riesgos en Proteccion Civil >>> Incendios Forestales

Parte de la superficie del ámbito de estudio se encuentra en zona de riesgo de incendio forestal alto y muy alto.

Figura: Riesgo de incendio forestal presente en el ámbito de estudio.

Rosa: Montes de Utilidad Pública. Fuente: visor geoEuskadi

De cara a la planificación urbanística se deben tener en cuenta las limitaciones y condicionantes recogidos en la Directriz Básica de Planificación de Protección Civil de Emergencia por Riesgo de Incendios Forestales, aprobada por Acuerdo del Consejo de Ministros de 15 de noviembre de 2013 así como en el Plan Especial de Emergencias por Riesgo de Incendios Forestales de la Comunidad Autónoma Vasca.

Concretamente se deben tener en cuenta los condicionantes recogidos en los anexos VI y VII del Plan Especial de Emergencias por Riesgo de Incendios Forestales de la Comunidad Autónoma Vasca en relación a la obligatoriedad de realizar Plan de Autoprotección para los usos en zonas de riesgo de incendio forestal alto o en zona de interfaz urbano-forestal, así como a lo referente a las instalaciones de acampada respectivamente.

- Drenaje. isomáximas de precipitación

Finalmente, según el Estudio Pluviométrico del Plan Integral de Prevención de Inundaciones de la CAPV, de Gobierno Vasco, de 1992, las isomáximas de precipitación en el ámbito están entre 250 Y 275 mm/día para un periodo de retorno de 500 años, lo que implica que para el diseño de todas las obras de drenaje se tendrán en cuenta estas precipitaciones correlacionadas a los oportunos caudales de retorno.

Vitoria-Gasteiz, 10 de enero de 2025,

Fdo.

Leire Ansorena González

Técnica del servicio de Planificación

Dirección de Atención de Emergencias y

Meteorología

VºBº

José Ignacio Inoriza Aizpurua

Responsable del servicio de Planificación

Dirección de Atención de Emergencias y

Meteorología

Zallako Lurzoru Urbanizaezinaren – Paisaia Babesteko Eremuen "H" Arauaren aldaketaren hasierari buruzko kontsulta (AO-408-2024)

Consulta relativa al inicio de la Modificación de la Norma "H" Suelo No Urbanizable – Áreas de Protección del Paisaje de Zalla (AO-408-2024)

1. Aurrekariak

2024ko urriaren 24an, Zallako Udalak kontsulta egin zuen, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 90.1 artikuluan ezarritakoaren arabera.

Ez dago aldatu beharreko eremuaren mugaketarik. Honako hau baino ez da adierazten: aldaketa esleituta duten lurralde-eremuak ia bat datoz 128 eta 129 onura publikoko mendiak, eta, gainera, bi muino daude Kadagua eta Otxaran ibaien artean, Basoaga eta Cotezuelo muinoen artean.

2. Udalerrian dauden natura-ondarearen balioei buruzko kontuan hartzeak

2.1 Batasunaren intereseko habitat naturalak

Zerbitzu honetan eskuragarri dagoen informazioa kontsultatuta, "* 6230 Belardi menditarrak" lehentasuneko Batasunaren intereseko habitataren orbanak nabarmentzen dira 129 zenbakiko OPMaren goiko aldeetan.

Gainerako habitatei dagokienez, Batasunaren intereseko habitaten azalera gutxi da, eta "6510 Altitude baxuko sega-belardi pobreak (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)" habitataren, "4030 Txilardi lehor europarrak" habitataren eta "9230 Harizti galaier-portugaldarrak *Quercus robur* eta *Quercus pyrenaica* espezieekin" habitataren orban batzuk aurkitu dira.

1. Antecedentes

Con fecha 24 de octubre de 2024 el Ayuntamiento de Zalla realiza consulta en base a lo establecido en el artículo 90.1 de la Ley 2/2006, de 30 de junio de Suelo y Urbanismo.

No se dispone de una delimitación del ámbito objeto de modificación, únicamente se indica que *"los ámbitos del territorio que tienen asignada esta, vienen a coincidir, prácticamente, con los Montes de Utilidad Pública 128 y 129 y, además, dos cerros entre los ríos Kadagua y Otxaran, cerros Basoaga y Cotezuelo"*.

2. Consideraciones sobre los valores del Patrimonio Natural existentes en el municipio

2.1 Hábitats naturales de interés comunitario

Consultada la información disponible en este Servicio, destacan las manchas del hábitat de interés comunitario de tipo prioritario "*6230 Praderas montanas" en las zonas elevadas del MUP nº 129.

En relación con el resto de los hábitats son pocas las superficies de hábitats de interés comunitario, encontrándose algunas manchas del hábitat "6510 Prados pobres de siega de baja altitud (*Alopecurus, pratensis, Sanguisorba officinalis*)", del hábitat "4030 Brezales secos europeos" y del hábitat de bosque "9230 Robledales galaico-portugueses con *Quercus robur* y *Quercus pyrenaica*".

2.2 Ingurumen-balioko landaredia

Euskadiko baso-mapan jasotako landaredi interesgarriari dagokionez, basoen azalera hauek nabarmendu behar dira:

- Ibaiondoko basoak
- Sahastiak
- Atlantiar baso mistoa
- Haritz kanduduna
- Ametza
- Bertako hostozabalen beste baso batzuk

2.3 Intsektu mehatxatuak

UTM 10x10 30TVN88 laukian intsektu-espezie hauek aipatu dira:

- *Gomphus vulgatissimus* odonatoa "kalteberatzat" jotzen da Espezie Mehatxatuen Euskadiko Katalogoan (EMEK).
- *Cerambyx cerdo* eta *Lucanus cervus* koleoptero saproxilikoak, biak EMEKko kideak, "interes bereziko" kategoriarekin eta Babes bereziko araubidean dauden espezie basatien zerrendan (BBAEBZ) sartuta.

2.4 Mehatxatutako hegaztiak

Zallan bizi da sai zuria, Euskal Autonomia erkidegoan Batasunaren intereseko hegazti nekrofagoak kudeatzeko baterako Planaren helburu den espezia (83/2015 Foru Dekretua).

Zallan ez dago interes bereziko eremurik, ezta espezie horiek elikatzeko babesgunerik. Hala ere, sai zuriaren eremu kritikoak diren hainbat eremu daude, Baterako Kudeaketa-planaren 4. artikulua definitzen duen arabera. 1. irudian, eremu kritiko horiek okupatutako UTM 1x1 sarearen laukiak ageri dira.

2.2 Vegetación de valor ambiental

Respecto a la vegetación de interés incluida en el mapa forestal del País Vasco, hay que destacar las siguientes superficies de bosques:

- Árboles ripícolas
- Saucedas
- Bosque mixto atlántico
- Roble pedunculado
- Rebollo
- Otros bosques de frondosas autóctonas

2.3 Insectos amenazados

En la cuadrícula UTM 10x10 30TVN88 se han citado las siguientes especies de insectos:

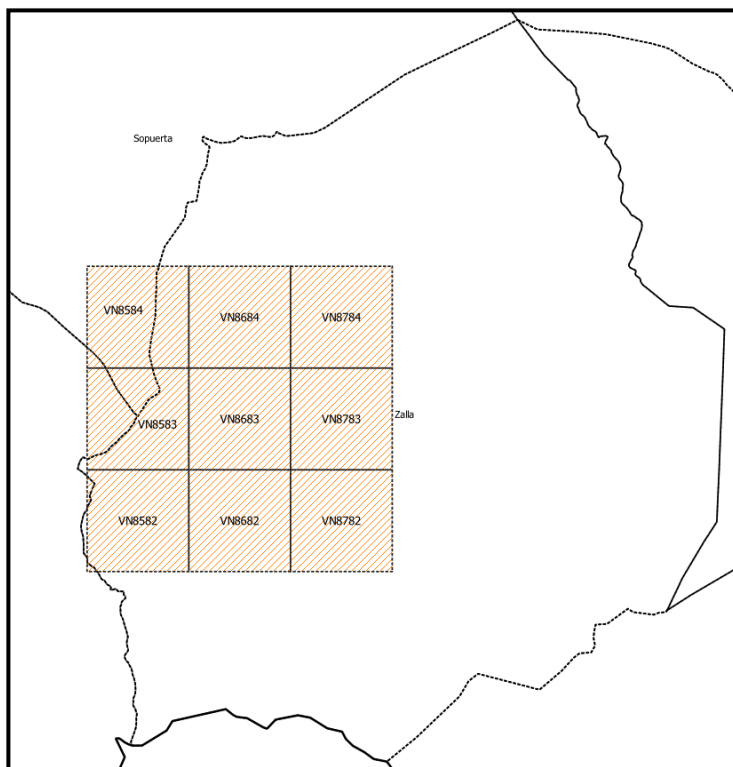
- El odonato *Gomphus vulgatissimus*, especie considerada "vulnerable" en el Catálogo Vasco de Especies Amenazadas (CVEA).
- Los coleópteros saproxílicos *Cerambyx cerdo* y *Lucanus cervus*, ambos integrantes del CVEA, con la categoría "de interés especial" así como incluidos en el Listado de especies silvestres en régimen de protección especial (LESRPE).

2.4 Aves amenazadas

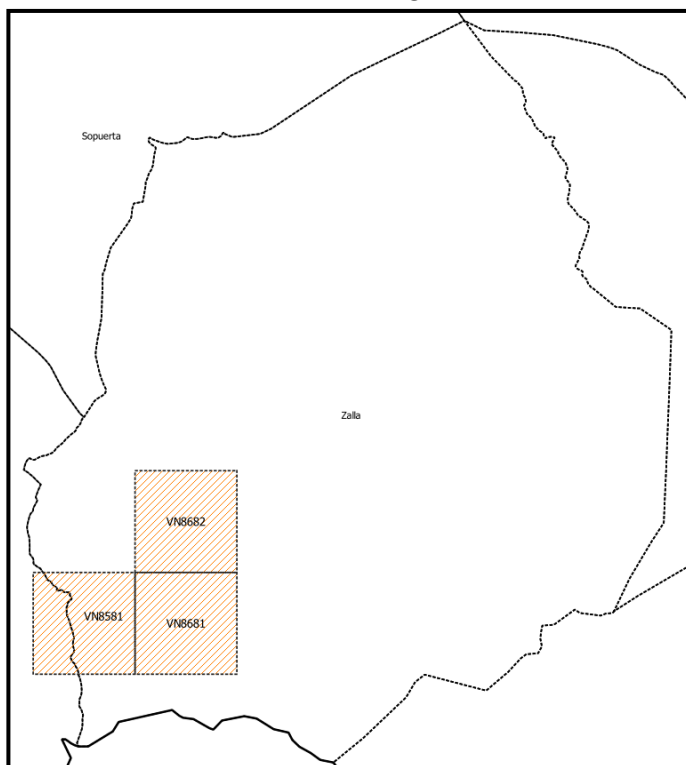
En Zalla habita el alimoche, una especie objetivo del Plan conjunto de gestión de las aves necrófagas de interés comunitario del País Vasco (Decreto Foral 83/2015).

En Zalla no existen Áreas de interés especial ni zonas de protección para la alimentación de estas especies. No obstante, existen áreas críticas para el alimoche según las define el artículo 4 del Plan conjunto de gestión. En la imagen 1 se muestran las cuadrículas de la malla UTM 1x1 ocupadas por dichas áreas críticas.

1. irudia / Imagen 1

2. irudia / Imagen 2

Sai zuriar gain, honako hegazti-espezie mehatxatu hauek nabarmendu behar ditugu:

- "Bakan" gisa katalogatutako espezieen artean zapelaitz liztorjalea (*Pernis apivorus*) nabarmentzen da, Zallan ugaltze-lurraldea duena. 2. irudian, espezieak okupatutako UTM 1x1 sarearen laukiak ageri dira.
- "Bakan" gisa katalogatutako espezieen artean, honako hauek nabarmentzen dira: erroia (*Corvus corax*).
- Zapelaitz arrunta (*Buteo buteo*) eta urubia (*Strix aluco*) BBAEBZan sartuak.

2.5 Ugaztun mehatxatuak

Aldaketaren eremuko ibai-ibilguak ibai-ibilguak "Interes Berezikiko Eremuak" (IBE) dira bisoi europarra kontserbatzeko, Bizkaiko espeziearen kudeaketa Planaren arabera (118/2006 Foru Dekretua).

Bestalde, Kadagua ibaian, Zalla parean, igaraba bizi da (*Lutra lutra*).

Bi espezieak, bisoi europarra eta igaraba, EMEK osatzen dute, "galtzeko arriskuan" kategoriarekin. Bisoi europarra, gainera, egoera kritikoan dagoela aitortu dute estatu mailan (irailaren 28ko TC/1078/2018 Agindua).

Arauen aldetaren esparruan, beste espezie batzuk ere aipatu dira, hala nola lepahoria, "bakantzat" hartzen dena, eta basakauta (*Felis silvestris*), EMEKn "interes berezikotzat" jotzen dena.

2.6 Konektibitate ekologikoa

Bizkaiko lurralde historikoko azpiegitura berde eta urdinaren proposamenak (2023ko ekaina) elementu hau du aldetaren eremua: "CCA.07 Kadagua" konektore urdina.

Además del alimoche hemos de destacar las siguientes especies de aves amenazadas:

- Entre las especies catalogadas como 'Raras' destaca el abejero europeo (*Pernis apivorus*), que cuenta con un territorio reproductivo en Zalla. En la imagen 2 se muestran las cuadrículas de la malla UTM 1x1 ocupadas por la especie.
- Entre las especies catalogadas como 'De interés especial' destacan el cuervo (*Corvus corax*).
- Busardo ratonero (*Buteo buteo*) y cárabo (*Strix aluco*), incluidas en el LESRPE.

2.5 Mamíferos amenazados

Los cursos fluviales del ámbito de la modificación son 'Áreas de Interés Especial' (AIE) para la conservación del visón europeo según el Plan de Gestión de la especie en Bizkaia (Decreto Foral 118/2006).

Por otra parte, en el río Kadagua a su paso por Zalla habita la nutria (*Lutra lutra*).

Ambas especies, visón europeo y nutria, integran el CVEA, con la categoría "en peligro de extinción". El visón europeo, además, ha sido declarado en situación crítica a nivel estatal (Orden TC/1078/2018 de 28 de septiembre).

En el ámbito de la modificación de normas también se han citado especies como la marta (*Martes martes*), considerada 'Rara', así como el gato montés (*Felis silvestris*) considerado "de interés especial" en el CVEA.

2.6 Conectividad ecológica

La Propuesta de infraestructura verde y azul del territorio histórico de Bizkaia (junio 2023) en el ámbito de la modificación contiene el conector azul "CCA.07 Kadagua".

3. Natura-ondarearen balioei buruzko ondorioak, H araua aldatzeko dokumentuan jaso beharreko arau-neurrien bidez behar bezala babestu eta kontserbatu beharrekoak.

H araua aldatzearen helburuak, eta arauaren eta haren proposamen zehatzen justifikazioa ingurumen-ebaluazio estrategikoaren esparruan aztertzea komeni da, aintzat hartuta Euskadiko natura-ondarea kontserbatzeko buruzko 9/2021 Legean ezarritako printzipioak, honako hauek bereziki:

- Lehenestea natura-ondarearen kontserbazioa lurralde-antolamendu, hirigintza-antolamendu eta kultura-ondarearen aldean.
- Politika publiko sektorialetan integratzea natura-ondarea babestu, kontserbatu, kudeatu, era jasangarrian erabili, hobetu eta leheneratzeko baldintzak, bereziki eremu politiko, ekonomiko eta sozialean erabakiak hartzen direnean.
- Zuhurtasun-printzipioa aplikatzea natura-ondareari eragin diezaioketen esku-hartzeetan.

3.1 Babes bereziko antolamendu-kategoria

Lurralde Antolamendurako Gidalerroak Aplikatzeko arauen II. Eranskineko 2.a.1. atalean xedatutakoarekin bat etorriz. "Babes Berezia" antolamendu-kategoria natura-ondareko elementu hauei aplikatu behar zaiela uste da:

- Batasunaren intereseko lehentasunezko habitat-azalera guztiei.
- Txosten honetako 2.1 eta 2.2 ataletan deskribatutako hostozabal autoktonoen basoei, bereziki zuhaitz autoktono helduak dituztenei; interes handiko habitataz baitira intsektu saproxilikoen eta ugaztun mehatxatuen komunitateak kontserbatzeko,

3. Conclusiones sobre los valores del Patrimonio Natural cuya adecuada protección y conservación debe ser garantizada a través de medidas normativas que deben incluirse en el documento de modificación de la norma H.

Se considera que los objetivos de la modificación de la norma H y la justificación de esta y de sus propuestas concretas deben analizarse, en el marco de su evaluación ambiental estratégica, considerando los principios establecidos por la Ley 9/2021 de conservación del patrimonio natural de Euskadi y especialmente los siguientes:

- La prevalencia de la conservación del patrimonio natural sobre la ordenación territorial y urbanística y sobre el patrimonio cultural.
- La integración en las políticas públicas sectoriales, en particular en la toma de decisiones en el ámbito político, económico y social, de los requisitos de protección, conservación, gestión, uso sostenible, mejora y restauración del patrimonio natural.
- La aplicación del principio de precaución en las intervenciones que puedan afectar al patrimonio natural.

3.1 Categoría de ordenación de especial protección

En consonancia con lo dispuesto en el apartado 2.a.1 del Anexo II a las Normas de aplicación de las Directrices de Ordenación del Territorio, se considera que la categoría de ordenación 'Especial Protección' ha de aplicarse a los siguientes elementos del patrimonio natural:

- A todas las superficies de los hábitats de interés comunitario de tipo prioritario.
- A los bosques de frondosas autóctonas descritos en los apartados 2.1 y 2.2 del presente informe, en particular, los que contienen arbolado autóctono maduro, pues son hábitats de gran interés para la conservación de las comunidades de insectos

horien artean kiroptero zuhaiztarrak nabarmentzen direlarik.

- EDEA Geoeuskadin eskuragarri dagoen "Onartutako kudeaketa-plana duten fauna-espezieen interes bereziko eremuak" izeneko shape geruzan dauden bisoi europarraren IBEdi (<https://www.geo.euskadi.eus/areas-de-interes-especial-de-las-especies-de-fauna-con-plan-de-gestion-aprobado/webgeo00-dataset/es/>). Kategoria horretan sartu behar dira, halaber, lurpean dauden ur-ibilguak igarotzen diren lurrak. Bisoi europarraren IBEdi ingurune fisikoaren antolamendu-kategoria horretan sartzeak bisoi europarra ez ezik, ibai-ekosistemari lotutako gainerako espezie mehatxatuak ere babestea ekarriko du, txosten honen 2. paragrafoan aipatzen direnak, hala nola igaraba. Europar Batasunean interes aitortua duten espezieak dira, eta, horregatik, 1992/43/EEE Habitategi buruzko Zuzentarauaren II. eta/edo IV. eranskinetan ere jasota daude; beraz, babes zorrotza merezi dute.

3.2 Bisoi europarraren kudeaketa-Plana

Beraz, aplikagarria da '2.2.1 jarraibide orokorra, Ibai-ubideen kontserbazio eta hobekuntza aktiboak' Bisoi europarra Bizkaian kudeatzeko planekoa, eta H arauak bisoi europarraren habitatak zaindu, mantendu edo berreskuratzen direla bermatu behar du.

Zehazki:

- Lurzoru urbanizaezinean, bisoi europarraren IBEdi "BABES BEREZIA" antolamendu-kategorian sartu behar dira, lehen aipatu bezala.
- Halaber, Kudeaketa Planaren 8. artikuluan xedatutakoaren arabera, interes bereziko aldeetan habitata eta espeziea artatzeko beharrezko baldintzei eusteko neurri babesleak ezarriko dira eta baita, habitat

saproxílicos y mamíferos amenazados, entre los que destacan los quirópteros arborícolas.

- A las AIE del visón europeo contenidas en la capa shape denominada "*Áreas de interés especial de las especies de fauna con plan de gestión aprobado*" disponible en la IDEE Geoeuskadi (<https://www.geo.euskadi.eus/areas-de-interes-especial-de-las-especies-de-fauna-con-plan-de-gestion-aprobado/webgeo00-dataset/es/>). También deben incluirse en esa categoría los terrenos bajo los que discurren los cursos de agua que se encuentran soterrados. La inclusión de las AIE del visón europeo dentro de esta categoría de ordenación del medio físico redundará en la protección no solo del visón europeo, sino también de las demás especies amenazadas ligadas al ecosistema fluvial mencionadas en el apartado 2 del presente informe, como es la nutria. Se trata de especies de reconocido interés en la Unión Europea, motivo por el cual también están incluidas dentro de los anexos II y/o IV de la Directiva Hábitat 1992/43/CEE, por lo que son especies merecedoras de una protección estricta.

3.2 Plan de gestión del visón europeo

Por tanto, es de aplicación la 'directriz general 2.2.1 Conservación y mejora activa de los cauces fluviales', contenida en el Plan de gestión del visón europeo en Bizkaia, estando obligada la norma H a asegurar la preservación, mantenimiento o recuperación de los hábitats del visón europeo.

Concretamente:

- En el suelo no urbanizable, las AIE del visón se han de incluir en la categoría de ordenación "ESPECIAL PROTECCIÓN" tal y como se ha indicado anteriormente.
- Asimismo, según lo dispuesto en el artículo 11 del Plan de Gestión del Visón Europeo, se establecerán las medidas preventivas encaminadas al mantenimiento de las condiciones necesarias del hábitat y de la

horrek espezieak behar dituen gutxieneko beharkizunak betetzen ez dituen kasuetan, habitat hori lehengoratzeko neurri zuzentzaileak ere.

- Bestalde, IBEetan espeziearen kontserbazioan edo berreskurapenean eragin nabarmena, zuzeneko edo zeharkakoa, duten planei edo proiektuei dagokienez, Natura Ondarearen Zerbitzuaren nahitaezko txostena behar izango da, Kudeaketa Planaren 10. artikuluan xedatutakoaren arabera. Aldez aurreko kontsulta hori egin beharra lurzoru mota guztietarako (urbanizaezinak, hirikoak eta urbanizagarriak) H arauan jasoko da.
- Kudeaketa Planaren 9. artikuluan xedatutakoaren arabera, H arauan jaso behar da Natura Ingurune eta Nekazaritza sustatzeko Sailaren aldez aurreko baimena lortu behar dela IBEetan edozein jarduketa egiteko, lurzoru-mota edozein dela ere, baldin eta horrek espezieak ugaltzeko edo babesteko erabiltzen duen habitataren ezaugarriak aldatzea badakar.

H arauaren behin betiko onarpena egin aurretik, Zallako Udalak bisoi europarra Bizkaian kudeatzeko Planaren 10. artikuluan ezarritako nahitaezko txostena egiteko eskatu behar du. Nahitaezko txosten hori Ingurune Naturala eta Nekazaritza sustatzeko Sail honek egin beharko du, ahal dela arauaren aldaketaren dokumentu aurreratu bati buruz.

3.3 Batasunaren intereseko hegazti nekrofagoak kudeatzeko baterako Plana

H arauak kontuan hartu behar du Euskal Autonomia erkidegoan Batasunaren intereseko hegazti nekrofagoak kudeatzeko baterako Planaren 6. artikuluan xedatutakoa.

Sai zuriaren eremu kritikoak daudenez IBEetatik kanpo, beharrezkoa izango litzateke txosten

especie, así como las medidas correctoras dirigidas a la restauración del hábitat en los casos en los que el mismo no cuente con los requerimientos mínimos de la especie.

- Por otra parte, y respecto a planes o proyectos con repercusión apreciable, directa o indirecta, sobre la conservación o recuperación de la especie en las AIE, deberán ser sometidos a informe preceptivo del Servicio de Patrimonio Natural según dispone el artículo 10 del Plan de Gestión. La necesidad de realizar dicha consulta previa se recogerá en la norma H para todo tipo de suelos (no urbanizables, urbanos y urbanizables).
- Según dispone el artículo 9 del Plan de Gestión, también se recogerá en la norma H la necesidad de obtener autorización previa del Departamento de Medio Natural y Agricultura para cualquier actuación en las AIE, independientemente del tipo de suelo, que implique la modificación de las características del hábitat utilizado para la reproducción o como refugio para la especie.

Con carácter previo a la aprobación definitiva de la modificación de la norma H, el ayuntamiento de Zalla debe solicitar la emisión del informe preceptivo establecido en el artículo 10 del Plan de gestión del visón europeo en Bizkaia. Este informe preceptivo se debe emitir por este Departamento de Medio Natural y Agricultura, preferentemente, sobre un documento avanzado de la modificación de la norma.

3.3 Plan conjunto de gestión de las especies necrófagas de interés comunitario

La norma H ha de considerar lo dispuesto en el artículo 6 del Plan conjunto de gestión de las aves necrófagas de interés comunitario de la Comunidad Autónoma del País Vasco.

Debido a la existencia de áreas críticas para el alimoche fuera de las AIE, sería necesario el

honetako 1. irudian adierazitako laukietan GAINJARRITAKO BALDINTZATZAILE bat ezartzea. Zona horietan baterako Planaren 6.1. artikuluan xedatutakoa bete beharko da:

“Baldin eta plan, programa edo proiektu batek zuzeneko edo zeharkako eragina izan badezake Batasunaren intereseko hegazti nekrofagoen interes bereziko eremuetan edo ugatzaren edo/eta sai zuriaren eremu kritikoetan eta, bakarka edo beste batzuekin batera, eragin nabarmena izan badezake espezie horien babesean eta haiek lehengoratzeko aukeretan, lurralde historiko bakoitzean Baterako Kudeaketa Plana aplikatzeko eskumena duen sailak txosten bat egingo du nahitaez, ebaluatzeko nolako eragina izango duen plan, programa edo proiektuak Kudeaketa Planaren helburuetan. Txostena loteslea izango da”.

Bestalde, H arauaren aldaketa bera izapidetzeari ere aplikatu behar zaio Plan bateratuaren 6.1 artikulua; beraz, behin betiko onartu aurretik, nahitaezko txosten loteslea egiteko eskatu behar da, eta Ingurune Naturala eta Nekazaritza sustatzeko Sail honek egin behar du, ahal dela arauaren aldaketaren dokumentu aurreratu bati buruz.

3.4 Hegazti-fauna mehatxatua

Txosten honetako 2. irudian ageri diren zapelaitz liztorjalearen lurraldeko lurrak zaindu egin behar dira. Lurzoru urbanizaezinean, lur horiek lurzoru urbanizaezinaren BALDINTZATZAILE GAINJARRItzat hartu behar dira. Gainerako lurzoruan (hirikoa eta/edo urbanizagarria), hirigintza-plangintzan aurreikusitako eraikuntzako espazio libreen parte izango dira.

establecimiento de un CONDICIONANTE SUPERPUESTO en las cuadrículas representadas en la imagen 1 del presente informe. En esas zonas se habrá de dar cumplimiento a lo dispuesto en el artículo 6.1 del Plan conjunto:

“Cualquier plan, programa o proyecto, que pueda afectar directa o indirectamente a las Áreas de Interés Especial para las aves necrófagas de interés comunitario y/o a las Áreas Críticas para el Quebrantahuesos y/o el Alimoche, con repercusión apreciable sobre la conservación o posibilidades de recuperación de estas especies, ya sea individualmente o en combinación con otros planes, programas o proyectos, deberá contar con el informe preceptivo y vinculante del Departamento Competente en la aplicación del Plan Conjunto de Gestión en cada Territorio Histórico, que velará por una adecuada evaluación de sus repercusiones sobre los objetivos del presente plan”.

Por otra parte, a la tramitación de la propia modificación de la norma H también le resulta de aplicación el citado artículo 6.1 del Plan conjunto por lo que con carácter previo a su aprobación definitiva se ha de solicitar la emisión del informe preceptivo y vinculante, que se debe emitir por este Departamento de Medio Natural y Agricultura, preferentemente, sobre un documento avanzado de la modificación de la norma.

3.4 Avifauna amenazada

Los terrenos del territorio de abejero europeo que se muestran en la imagen número 2 de presente informe deben ser preservados. En el suelo no urbanizable esos terrenos han de ser incluidos dentro de un CONDICIONANTE SUPERPUESTO. En el resto del suelo (urbano y/o urbanizable), formarán parte de los espacios libres de edificación previstos en el planeamiento urbanístico.

Lurzati horietan obra-proiektuak, egin beharreko jarduketak edo eman beharreko lizentziak gauzatzeari dagokionez, hirigintza-sailkapena gorabehera, aldez aurretik kontsulta egin behar zaio Natura Ondarearen Zerbitzuari. Aldez aurreko kontsulta hori egiteko beharra H arauan jaso behar da.

3.5 Habitata dibertsifikatzea eta intereseko landaredia

Oro har, lurzorua funtzio natural gisa hartuta, 9/2021 Legearen 29. artikulua definitzen duenaren arabera, lurzorua zigilatzea edo artifizializatzea saihestuko da, eta abandonatutako lur-sailen birgaitzea eta degradatuak leheneratzea sustatuko da. Beraz, irizpide hori behar bezala sartu beharko da H arauan.

Natura lehengoratzeari buruzko Europako erregelamendua indarrean sartzeak bertan ezarritako helburuak lortzeko beharra ekarriko du.

H arauak kontuan hartu behar du erre-landaredia, sastrakadia eta landazabaleko eremuak dituzten espazio irekiak leheneratzeko eta mantentzeko beharra, eta habitat horiek ahalik eta gehien okupatzea saihestu behar du.

3.6 Bertoko berezko basoak

Zallak onura publikoko mendi gisa katalogatutako baso-lurzoruak ditu. Biodibertsitatea sustatze aldera eta natura lehengoratzeko aldera, uste da eremu funtzionaleko onura publikoko mendiak osatzen dituzten eremuetan basoberritzearen "helbururik behinena barriro sortzeko gaitasuna dauken bertoko berezko basoak sortzea da; birlanaketeak aurreko sailkapen horretan sartzeko arrazoi diran ezaugarriak zaindu eta hobetu beharko dauz"(Ekainaren 2ko 3/1994 Foru Arauaren 86. artikulua).

Por lo que respecta a la ejecución de proyectos de obras, actuaciones a realizar o licencias a conceder en dichas parcelas, independientemente de su clasificación urbanística, es necesario que sea efectuada una consulta previa al Servicio de Patrimonio Natural. La necesidad de realizar dicha consulta previa debe ser recogida en la norma H.

3.5 Diversificación de hábitats y vegetación de interés.

Con carácter general, considerando el suelo como función natural, según define el artículo 29 de la Ley 9/2021, se evitará el sellado o artifizialización del suelo, y se potenciará la rehabilitación de los terrenos abandonados y la restauración de los degradados. Por tanto, este criterio debe ser debidamente incluido en la norma H.

La entrada en vigor del reglamento europeo sobre la restauración de la naturaleza supondrá la necesidad de alcanzar los objetivos en él establecidos.

La norma H debe contemplar la necesidad de recuperar y mantener espacios abiertos con vegetación de pastizal, matorral, y zonas de campiña; evitando al máximo la ocupación de estos hábitats.

3.6 Creación de bosques originarios

Zalla presenta suelos forestales catalogados como montes de utilidad pública. En aras al fomento de la biodiversidad y de la restauración de la naturaleza, se considera que en aquellos espacios que constituyen montes de utilidad pública del área funcional, la repoblación forestal se debe orientar "preferentemente, a la creación de bosques originarios con capacidad de regeneración, posibilitándose la conservación y mejora de las condiciones que determinaron su clasificación" (Artículo 86 de la Norma Foral 3/1994, de 2 de junio).

3.7 Zuhaizti autoktono heldua

Zuhaizti autoktono heldua (hostozabal autoktonoak) zaindu egin beharko da, eta hirigintza-plangintzan aurreikusitako eraikuntzarako espazio libreen parte ere izango da; izan ere, arriskuan dauden intsektu saproxiliko batzuen habitata osatzeaz gain, interes handiko habitata da mehatxatutako hegaztien eta ugaztunen komunitateen kontserbaziorako, eta, horien artean, kiroptero zuhaiztarrak nabarmentzen dira.

3.8 Konektibitate ekologikoa

Beharrezkotzat jotzen da Bizkaiko lurralde historikoko azpiegitura berde eta urdinaren proposameneko elementuetan aurreikusitako erabilerak konektibitate ekologikoaren helburu nagusiaren mende egotea.

3.9 Flora inbaditzailea

H arauan jasoko da, urbanizazio berriak egiteko lanak gauzatzen diren bitartean, eta obra-lizentziak ematen direnean, sustatzaileek arau horiek nahitaez bete beharko dituztela, flora-espezie inbaditzaileen foku berriak sortzeko aukera gutxiago egon daitezen, abuztuaren 2ko 630/2013 Errege Dekretuarekin (espezie exotiko inbaditzaileen Espainiako katalogoa arautzen duena) bat etorritz.

Honako betebeharrak ezartzea gomendatzen da, besteak beste:

- Obretan landare-lurra erabiliko da, propagulurik edo flora inbaditzaileko espezieen hazirik ez duena.

- Erabiliko den makineria behar bezala garbituta egongo da, eta berrmatuta egongo da ez direla landare-hondakin edo haziak tokian geratuko,

3.7 Arbolado autóctono maduro

El arbolado autóctono maduro (frondosas autóctonas) deberá ser preservado y también formará parte de los espacios libres de edificación previstos en el planeamiento urbanístico, pues además de componer el hábitat de varios insectos saproxílicos amenazados es un hábitat de gran interés para la conservación de las comunidades de aves y mamíferos amenazados, entre los que destacan los quirópteros arborícolas.

3.8 Conectividad ecológica

Se considera necesario que los usos previstos en los elementos de la Propuesta de infraestructura verde y azul del territorio histórico de Bizkaia estén supeditados al objetivo primordial de la conectividad ecológica.

3.9 Flora invasora

La norma H incluirá la obligación de que, tanto en el trascurso de las obras de nuevas urbanizaciones, como en la concesión de licencias de obras, se incluyan condicionados de obligado cumplimiento para los promotores, de tal forma que se minimice la generación de nuevos focos de especies de flora invasoras incluida en el Real Decreto 630/2013, de 2 de agosto, por el que se regula el catálogo español de especies exóticas invasoras.

Entre estas obligaciones a imponer que se recomienda incluir se encuentran las siguientes:

- Utilización en las obras de tierra vegetal libre de propágulos o semillas de especies de flora invasora.

- Uso de maquinaria en condiciones de limpieza adecuada, que garantice el nulo aporte de

espezie inbaditzaileak egotea ahalbidetuko luketelako.

-Obrak gutxienez hiru urtez zainduko dira, eta han finka daitezkeen flora inbaditzaileko aleak kenduko dira, bereziki hauek: *Fallopia japonica*, *Cortaderia selloana*, *Buddleja davidii*.

-Baso-ustiapeneko jarduketak egiteko lizentziak ematen direnean, *Cortaderia selloana* eta *Buddleja davidii* kendu beharko dira; izan ere, baso-ustiapen intentsiboa egiten den mendietan ugaritzen da, batik bat, landare inbaditzaile horiek.

-Ezingo dira beheko zerrendan ageri diren flora-espezieak erein edo landatu parke eta lorategi publiko zein pribatuetan:

restos vegetales o semillas que puedan permitir la implantación de las especies invasoras.

-Vigilancia de las obras durante un plazo no menor a tres años, y obligación de eliminación de los ejemplares de flora invasora que puedan afincarse, en particular *Fallopia japonica*, *Cortaderia selloana*, *Buddleja davidii*.

-Obligación de eliminación de *Cortaderia selloana*, *Buddleja davidii* en las licencias concedidas respecto a actuaciones en materia de explotación forestal, debido a que es precisamente en los montes sometidos a explotación forestal intensiva donde estas plantas invasoras proliferan de forma especial.

-Prohibición de nueva siembra o plantación en parques y jardines, tanto públicos como privados, de ejemplares de las siguientes especies de flora:

-*Acacia dealbata* Link. - Mimosa.

-*Agave americana* L. - Pitera común.

-*Ailanthus altissima* - Ailanto, árbol del cielo, zumaque falso.

-*Alternanthera philoxeroides* (Mart.) Griseb.

-*Ambrosia artemisiifolia* L.

-*Araujia sericifera* Brot.

-*Asparagus asparagoides* (L.) Druce. - Esparraguera africana.

-*Azolla* spp. - Azolla.

-*Baccharis halimifolia* L. - Bácaris, carqueja.

-*Buddleja davidii* Franchet. - Budleya, arbusto de las mariposas.

-*Cabomba caroliniana* Gray. - Ortiga acuática.

-*Carpobrotus acinaciformis* (L.) L. Bolus. - uña de gato.

-*Carpobrotus edulis* (L.) N.E. Br. - uña de gato.

-*Cortaderia* spp. - Hierba de la pampa, carrizo de la pampa.

-*Crassula helmsii* (Kirk) Cockayne.

-*Crocosmia crocosmiflora* (Nicholson) N.E.Br.

-*Cylindropuntia tunicata* (Lehm.) - Cylindropuntia.

- Egeria densa* Planch.
- Eichhornia crassipes*. - Jacinto de agua, camalote.
- Elodea canadensis* Michx. Broza del Canadá, peste de agua.
- Elodea nuttallii* (Planch.) H. St. John. Broza del Canadá, peste de agua.
- *Fallopia baldschuanica* (Regel) Holub. Viña del Tíbet.
- Fallopia japonica* (Houtt.). - Hierba nudosa japonesa.
- Hedychium gardnerianum* Shepard ex Ker Gawl. Jengibre blanco.
- Heracleum mantegazzianum* Somm. & Lev. -Perejil gigante.
- Hydrocotyle ranunculoides* L. f. Redondita de agua.
- Ludwigia* spp.(Excepto *L.palustris*).- Duraznillo de agua.
- Myriophyllum aquaticum* (Vell.) Verdc.
- Nicotiana glauca* Graham. Tabaco moruno.
- Nymphaea mexicana* Zucc. Lirio Amarillo.
- Opuntia dillenii* (Ker-Gawler) Haw. -Tunera india.
- Opuntia maxima* Miller. - Tunera común.
- Opuntia stricta* (Haw.). - Chumbera.
- Pennisetum setaceum* (Forssk.) Chiov. - rabogato.
- Pistia stratiotes* L. Royle. - Lechuga de agua.
- Salvinia* spp.
- Senecio inaequidens* DC. - Senecio del Cabo.
- Spartina alterniflora* Loisel. - Borraza.
- Spartina densiflora* Brongn. - Espartillo.
- Spartina patens* (Ait.) Muhl.
- Tradescantia fluminensis* Velloso. Oreja de gato.

Sin./Fdo.: ALAITZ IBAÑEZ ARIAS 2025-02-19
BIODIBERTSITATEA ETA PASAIA ZAINTEKO ATALA-REN INGURUMEN-KALITAKEKO GOI-MAILAKO TEKNIKARIA
TÉCNICO/A SUPERIOR DE CALIDAD AMBIENTAL DE SECCIÓN DE BIODIVERSIDAD Y PAISAJE

Sin./Fdo.: IÑAKI BENITO IZA 2025-02-19
BIODIBERTSITATEA ETA PASAIA ZAINTEKO ATALEKO BURUA
JEFE/A SECCIÓN DE BIODIVERSIDAD Y PAISAJE

Sin./Fdo.: XABIER ARANA EIGUREN 2025-02-19
NATURA ONDAREA ZAINTEKO ZERBITZUKO BURUA
JEFE/A SERVICIO DE PATRIMONIO NATURAL

Sin./Fdo.: ALEJANDRO GUILLERMO PELAEZ ASTORQUIA 2025-02-19
INGURUMENEN ZUZENDARITZA NAGUSIA-REN ZUZENDARI NAGUSIA
DIRECTOR/A GENERAL DE DIRECCIÓN GENERAL DE MEDIO AMBIENTE

TERRITORIO CIUDAD SLP

TAPER